

పంజరం (నాటకం)



మీ 159
రచన. అవసరాలి

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయము

స్థాపితం : 1933

రిజిష్టరు : 1936

చై ల ప్రొ లు : కృష్ణా జిల్లా.

గ్రంథి నామము పంజ రం

గ్రంథము నంబరు 1550 ||||

కెటరు యు

విభజన నంబరు 159

గ్రంథి దాత గ్రంథాలయ మి.

గ్రామము

పంజరం

(నాటకం)

మ 157



అవసరాల సూర్యారావు



విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం

విజయవాడ.

2

ప్రచురణ నెం. 302
ప్రథమ ముద్రణ
కావణం, 1880
(ఆగస్టు, 1958)

వెల : 1.50

ముద్రణ
స్వాతంత్ర్య ఆర్థ ప్రేమికులు,
విజయవాడ.

3
కానుక

22/59

మిత్రులు, ఉత్తమ నటులు,

శ్రీ జె. వి. సోమయాజులు, శ్రీ జె. వి. రమణమూర్తిగారలకు

ఈ నాటకం నా కానుక !

ప్రప్రథమంగా, ఈ నాటకాన్ని 1956 ఏప్రిల్ లో, విజయనగరంలో జరిగిన రాఘవ నాటకోత్సవ పోటీలలో శ్రీ నటరాజ కళాసమితి, శ్రీకాకుళంవారు ప్రదర్శించారు. రంగాలంకరణకు, ఉత్తమ నటికి ప్రథమ బహుమతులు. ప్రదర్శనకు ద్వితీయ బహుమతి దీనికి లభించాయి. అదే నాటక సమాజంవారు, 1958 జూన్ లో గుడివాడలో జరిగిన ఆంధ్రనాటక కళాపరిషత్తు పోటీలలో పాల్గొన్నారు. పరిషత్తు పోటీలలో ఉత్తమ రచనకు, రంగాలంకరణకు ప్రథమ బహుమతులు, ప్రదర్శనకు ద్వితీయ బహుమతి, డాక్టర్ శ్రీరామ్ పిచ్చివాని పాత్రధారులకు ప్రత్యేక బహుమతులు సిద్ధించాయి. 1958 జనవరిలో థియేటరు సెంటర్ యాజమాన్యాల హైదరాబాద్ లో జరిగిన నాటక పోటీలలో రాఘవ కళాసమితి, కాకినాడవారు ప్రదర్శించగా, ఉత్తమనటికి ప్రథమ బహుమతి వచ్చింది. వాల్తేరులో ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తు ఆధ్వర్యాల 1956 లో జరిగిన, వివిధ కళాశాలల నాటకపోటీలలో విశాఖపట్టణం వైద్యకళాశాల విద్యార్థులు దీనిని అభినయించారు. ఉత్తమ ప్రదర్శనకు, రంగాలంకరణకు, ఉత్తమ నటునకు, ప్రథమ బహుమతులు, దత్తాత్రేయ పాత్రధారికి ప్రత్యేక బహుమతి లభించాయి. 1958 మార్చిలో జరిగిన నాటక వారోత్సవాలలో ఆలిండియా రేడియో, విజయవాడ కేంద్రంవారు దీనిని ప్రసారం చేశారు. ప్రయోక్త : శ్రీ బందా కనక లింగేశ్వరరావుగారు.

పంజరం నాటకాన్ని ప్రదర్శించిన నాటక సమాజాల వారికి, ఆదరించిన సదస్సులకు, పరిషత్తుల పెద్దలకు, ప్రసారంచేసిన ఆలిండియా రేడియో, విజయవాడ కేంద్రంవారికి, పలువిధాల ప్రోత్సహించిన శ్రీ దుర్గా గంగరాజు, పూసపాటి కృష్ణంరాజు, పంతుల జోగారావు,

డాక్టర్ బి. వి. సంజీవరావు, కానుకుర్తి వెంకట రమణరావు, రామ కృష్ణం నాయుడు, సోదరుడు, చిరంజీవిరావు వంటి మిత్రబృందానికి. ముఖచిత్రం వ్రాసియిచ్చిన విజయనగరం ఆర్ట్స్‌స్కూలు ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ అ. పైడిరాజుగారికి. ప్రచురించి చేయూతనిస్తున్న విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం. వారికి రచయిత సదా కృతజ్ఞుడు.

ఈ నాటకాన్ని ప్రదర్శించడానికి
రచయిత లిఖితానుమతి అవసరం.

—అ వ స రా ల



ప్ర ప్ర థ మ ప్ర ద ర్శ కు లు

డాక్టర్ శ్రీరామ్	:	శ్రీ జె. వి. సోమయాజులు
పిచ్చివాడు	:	శ్రీ జె. వి. రమణమూర్తి
శ్రీనివాసరావు	:	శ్రీ జోగారావు
దత్తాత్రేయుడు	:	శ్రీ రావి కొండలరావు
ప్రకాశరావు	:	శ్రీ శ్రీహరిరావు
జాన్	:	శ్రీ జె. వి. రాముడు
చాయ	:	శ్రీమతి నిర్మల

దర్శకత్వం	:	శ్రీ జె. వి. రమణమూర్తి
రంగాలంకరణ	:	శ్రీ కుమార్
నిర్మాత	:	శ్రీ అప్పారావు దొర
సమాజం	:	శ్రీ నటరాజ కళాసమితి,

శ్రీకాకుళం.

పంజరం

ప్రథమాంకం

సమయం : ఉదయం

స్థలం : ఒక నగరంలో డాక్టర్ శ్రీరామ్ అద్దెకు వుంటున్న భవనం.

భవనంలో విశాలమైన హాలు, గోడలకు అటుఇటు రెండు తెలవర్ణ చిత్రాలు; పుస్తకాల అలమ్రాలు, కుడిప్రక్క మధ్య ఒక టేబిల్; కుర్చీలు. కింద కాగితాల బుట్ట. దూరంగా ఒకమూలకు ఎత్తయిన పీఠంమీద, పాలరాతి బుద్ధుని ప్రతిమ, కొంచెం ప్రక్కగా మేడమెట్లు, ఎదుట ఒక గాజు కిటికీ, కిటికీ అవతల పూలతోట. ఎడమవైపు ఒక చిన్న టేబులు, కుర్చీ, టేబిల్మీద ఫోను. ఫోనుకు కొద్దిదూరంలో, మీదను వ్రేలాడుతున్న పంజరం; పంజరంలో రామచిలుక.

తెర లేచేసరికి, జ్యోతి గబగబ వీధి గుమ్మంవైపు వెళ్ళి వెనక్కి వస్తుంది; అటు ఇటు కంగారుగా తిరుగుతూ వుంటుంది.

జ్యోతి : (కలవరపడుతూ) జాన్ ! జాన్ !

జాన్ : (చేత్తో బ్రష్ పట్టుకున్నాడు; వ్రేళ్ళకు తెల్లని రంగు అంటుకొని వుంది. తొందరగా వస్తూనే) ఏవమ్మగారూ ?

జ్యోతి : వెళ్లు - దబ్బున వెళ్లు. ఆయన్నిలా పిలు !

జాన్ : ఎవర్నండమ్మగారూ ?

జ్యోతి : ఇప్పుడొచ్చాడే అతన్ని. ఇంకా వీధిమలుపు తిరిగి వుండడు. త్వరగా వెళ్లు.

జాన్ ! (వీధిపైపువెళ్ళి అప్పుడే తిరిగి వచ్చి) వీధిలో, ఒకరా, యిద్దరా ! చాలామంది వెళ్తున్నారు. ఎవరిని పిలవ నమ్మ గారూ ?

జ్యోతి : అయ్యో, నామతి ! అవున్నే ఎవర్నని పిలుస్తావ్ ! ఇంతకీ ఆ వచ్చినమనిషి ఎలా వున్నాడో నువ్వు చూడనూ లేదు. నేను చెప్పనూలేదు. అబ్బ ! వీళ్లేం మనుషులురా ? డబ్బుంటే కొండమీద కోతి దిగొస్తుం దనుకుంటారు. ఏ పనైనా, ఇట్టే చెయ్యొచ్చు ననుకొంటారు. “ఇవాళ శుక్రవారంట. ఇంటి కొచ్చిన లక్ష్మిని కాలితో తన్నుకో కూడదట” ! అంటూ వద్దవద్దంటున్నా ఆ పాపిష్టిడబ్బు డ్రాయరుమీద పెట్టి వెళ్ళి పోయాడు.

జాన్ : అమ్మయ్య ! అంతేకద ! ఏమిటో అనుకుని గాభరా పడ్డాను.

జ్యోతి : ఆ నోట్లు తీసి జాగ్రత్తపెట్టు ! అయ్యగారొచ్చాక అతనికి పంపించేద్దాం !

జాన్ : పంపించడ మెందుకండీ ? పిచ్చివాడు కాబోలు, అయ్యగారి దగ్గరకి మందుకోసం వచ్చుంటాడు.

జ్యోతి : నీ తెలివి తెల్లారినట్లే వుంది. పిచ్చివాడెవడైనా మందుకొస్తాడా ?

జాన్ : ఎందుకు రాకూడదు ? లోకంలో రకరకాల పిచ్చి వాళ్లున్నారు. ఎవరికేరకం పిచ్చుంటుందో మనకేం తెలుస్తుంది. డాక్టర్ కి తెలియాలిగాని.

జ్యోతి : కాని యిలాంటి పిచ్చివాణ్ణి నే నెక్కడా చూడలేదు.

జాన్ : అయ్యగారు బోలెడంతమందిని చూశారు. అందుకే గదా బాబుగారీ ఆసుపత్రి పెట్టిందగ్గర్నుంచి మాకు బాగుచెయ్యమంటే మాకు బాగుచెయ్యమని రోజూ ఎంతమంది రానడంలేదు ?

జ్యోతి : కాని యిప్పుడొచ్చిన మనిషి వేరు. అతని తరహాయే వేరు.

జాన్ : వాణ్ణి మనిషంటా రేమిటి మీరు ! పిచ్చివాడు !

జ్యోతి : అతనికేం పిచ్చి ? నద్దు నద్దంటున్నా ఆ రెండు కట్టలూ బల్ల మీద పారేసిపోయాడు !

జా : నద్దు నద్దంటే అంత డబ్బిచ్చేవాడికి పిచ్చి కాక, నెర్రీ కాక మరేమిటండీ ?

జ్యోతి : వాడికి పిచ్చేవుంటే నా దగ్గరకెందుకు వస్తాడు ?

జా : అవునండోయ్ ! సరాసరి అయ్యగారి దగ్గరకే వెళ్ళేవాడు.

జ్యోతి : ఏ పిచ్చివాడైనా తన పిచ్చి కుదర్చమని డాక్టర్ దగ్గరకు వెళ్తాడా ?

జా : వెళ్లడంతారా ? ... వెళ్లినా రేలు మాట్లాడుకోలేడు. వీడు చిది కూడా మాట్లాడుకున్నాడు... అదీ ఒకరకం పిచ్చేనేమో అమ్మగారూ ?

జ్యో : అవును. ఇదో కొత్తరకం ఉన్నాదం... పాపం, అతని తమ్ముడికి మతిచెడిపోయిందిట !

జా : అయితే తమ్ముడి జబ్బు త్వరగా నయంచేయమని వచ్చి వుంటాడు.

జ్యో : ఉహూ.. తమ్ముడిజబ్బు నయంచేయడానికి అయ్య గారే వెయ్యిరూపాయల కొప్పుకున్నారట. తమ్ముడికి బాగుచెయ్యద్దని అయ్యగారికి నన్ను సిఫారసుచేయమని అన్నగారు రెండు వేలు పట్టుకొచ్చాడు... డబ్బంటే నా తల తిరిగిపోతుం దనుకున్నాడు.

జా : తమ్ముడికి మతిచెడిపోతే అన్న కేంలాభమండీ ? తమాషాగా వుందే యీ కేసు !

జ్యో : తమాషా కేసుంది ? తమ్ముడు అమాయకుడు కాబోలు. ఆస్తి బాగా వుందేమో.

జా : భార్య మంచిది కాదేమో ?

జ్యో : అబ్బ !...మన కెందుకు... ఎనరి బాధలు వాళ్ళవి... ఎనరి సంసారాల్లో ఏ మున్నాయో !

జా : భలే మనుషులండీ ! మంచి కేసులొస్తున్నాయి, అయ్య గారి దగ్గరికి. పిచ్చి కుదర్చమని ఒకడూ, కుదర్చనద్దని యింకొకడూ. రెండువిధాలా ఫీజే... లాయర్ల లాగ.

జ్యో : ఏం మనుష్యులు ! ఏం లోకం ! తలుచుకుంటే భయం వేస్తోందిరా ? తమ్ముణ్ణి అమాయకుణ్ణి చేసి ఎంతకి తెగించేడు అన్న ! నే నలా చెప్పననీ, మందు వేయడానికీ, రోగాలు కుదర్చడానికీ, నేనేం డాక్టర్ని కాదని, ఆ విషయం అయ్యగారితో మాట్లాడుకోమనీ చెప్పాను.

జా : చెబితే పిచ్చిముండాకొడుకు వింటేనా?

జ్యో : అదే మరి. ఏంచెయ్యడమో పాలుపోవడం లేదు.

జా : వెయ్యికంటే రెండువేలు ఎక్కువేకదండి! కుదర్చనద్దని అయ్యగారితో చెబుదాం.

జ్యో : ఆయ నింకా రాలేదేం చెప్పా! వెళ్లి చాలా సేపయింది.

జా : రోగుల్ని చూడ్డానికి వెళ్ళేరు కదండీ.

జ్యో : వెళితే? యింతసేపా!

జా : అన్నట్టు అన్నయ్యగారోసారి రమ్మననుని అంబుజమ్మ గారు ఫోను చేశారు. రోగుల్ని చూసి అయ్యగారలా వెళ్ళుంటారు.

జ్యో : ఆవిడ కేం పనీ పాటూ లేదు! క్లబ్బులూ, పేకాటలూ, బోటుషికార్లూ! అదేవిట్రా! ఆ నవ్వులూ ఆవిడా, అసహ్యం!

జా : ఏమిటోనండి. ఎవరి వెళ్లి వాళ్ళ కానందం (వెళ్ళబోతాడు).

జ్యో : అవున్నే; మన కెందుకు? ఎవళ్ల గొడవ వాళ్లది. (వెళ్ళబోతున్న జాన్ ను చూసి) జాన్!

జా : ఏ నమ్మగారూ!

జ్యో : నంట్లో అదోలా వుందిరా. మనసులో దిగులుగా వుంది.

జా : అయ్యగారికి ఫోను చేయనాండీ? అంబుజమ్మగారింట్లో వుంటారేమో!

జ్యో : అక్కర్లేదులే... ఏవిట్రా పుస్తకాలూ అవీ, చిందర నందరగా!... అబ్బబ్బ దిక్కుమాలిన పేషంట్లు!

జా : సర్దేస్తానండి ! ఆ బోర్డు రాయడమెపోయాక యిల్లంతా నీటుగా సర్దేస్తా.

జ్యో : నీ కెన్నిసార్లు చెప్పినా ఒకటే ! ఇంట్లో ఆ పంజర మెందుకు ? ఆ చెనలపిల్లు లెందుకు ? దిక్కుమాలిన రొద ! చెబితే వినవు కదా ?

జా : నే నేం చేయను ? వాటిని మీ రొదిలేయనుంటారు. అయ్యగా రొద్దంటారు.

జ్యో : (వెటకారంగా) ఆ—అయ్యగా రొద్దన్నారు ! అనంటే నీకే సరదా. పనీపాటు లేకుండా వాటితో ఇంచక్కా ఆడుతూ పాడుతూ కూచుందువుగాని.

జా : మీ రలా అన్నారనే మొన్న వాటిని మూడుమా ర్లోదిలిపెట్టాను. అవి మళ్ళీ మనింటికే హాజరు... అనంటే నాకూ అసహ్యమే. చాకిరీ చేయ్యలేక చచ్చిపోతున్నాను... బంగాళాముందు కుక్కవుంటే మంచిదికానండీ, యివెందుకండీ దండుగ ! ఫ్యాక్టరీ దొరగారింట్లో మా మంచి కుక్క లున్నాయండీ. అందులో ఓ కుక్క అల్ సేషన్. సింహప్పిల్ల. మన బంగాళాలో అదివుంటే బాగుంటుందని అయ్యగారితో చెప్పానండీ. అయ్యగా రడిగేరుట ! దొరగా రిస్తామన్నానుట.

జ్యో : (నవ్వి) అయితే నీ కింక తీరికే వుండదన్నమాట !

జా : ఇప్పుడుమాత్రం తీరికెక్కడండీ ? అయ్యగారేదో పని పురమాయిస్తూనే వుంటారు.

జ్యో : ఏమిటి నువ్విప్పుడు చేస్తోన్న పని ?

జా : అయ్యగారు బోర్డు రాయమన్నారు. రాస్తూ కూర్చున్నాను. ఇంతలో మీరు పిల్చారు. గబుక్కున చక్కానచ్చాను. మీరు పిలవకపోతే అప్పుడే అయిపోను.
(వెడతాడు)

జ్యో : (కుర్చీలో కూర్చుని పత్రక చదువుకుంటూ శబ్దమును స్కందక)
జాన్...జాన్ !

జా : (తొందరగా ఓ చేత్తో చిన్నబోర్డు రెండో చేత్తో కుంచెతో)
.. పిల్చారా అమ్మగారూ !

జ్యో : (బోర్డు చదివి నవ్వుతూ) “బివేరాఫ్ డాగ్స్” ! ఎందుకురా అది ?

జా : మన బంగాళా ముందు కడతానండి.

జ్యో : (నవ్వుతూ) బంగాళాలో వున్న వాళ్ళ కోసమా ? బంగాళా కొచ్చే వాళ్ళ కోసమా ?

జా : అందరికోసమూ నండి.

[కారు ఆగిన ధ్వని, తలుపు మూసుకున్న చప్పుడు]

జా : అదిగో అయ్యగారొచ్చినట్టున్నారు... (చేతిలోనిబోర్డు బ్రాసుమీద పెట్టి తొందర తొందరగా అవతలికి పెట్టాడు. ఒకక్షణంలో ముందు డాక్టరు, వెనుక జాన్ ప్రవేశం. డాక్టరు నిలువైన నూటు వేసుకొని వుంటాడు. మోములో ఆకస్మిక, పెదవులపై చిరునవ్వు, వయస్సు 35 సం॥ లు. చేతిలో పైతస్కాపు. ఇంకొక చేతిలో పూలగుత్తి. జాను మెడిసిన్ చెప్తు పట్టుకొన్నాడు.)

డాక్టర్ : (జాన్తో) మిస్టర్ స్టువర్టు బంగాళాకు వెళ్ళడం మర్చిపోయాను. రేపు రౌండుకి వెళ్ళినప్పుడు జ్ఞాపకం చెయ్యరా. తీసుకొని వస్తాను.

జ్యో : ఇవాళే వెస్తారని, పాపం ! బోర్డుకూడా రాసేడు.

[జాన్ బోర్డు తీస్తాడు.]

డా : (బోర్డు చూసి) వెల్డన్ ! అలావుండాలిరా తెలివి తేటలంటే ! ఒకపని చెబితే పది పనులు చక్కబెట్టుకు రావాలి.

[జాన్ లోపలికి వెళతాడు.]

[డాక్టరు నవ్వుతూ పూలగుత్తి జ్యోతి కందిస్తాడు. జ్యోతి అందు కొని వాసన చూస్తుంది]

జ్యో : ఎంత బాగుంది ! ఎవరు కట్టేరోగాని ! మీటింగునూం చొస్తున్నారా ?

డా : అహ...నీకు గులాబీలంటే యిష్టంకదా అని బజార్లో కారాపి దిగాను. ఎవరో మంత్రిగారొస్తున్నారట. పువ్వులన్నీ చెల్లిపోయాయి. పూలవాడు "యీ బాకే తీసి కెళ్ళండయ్యగారూ" అన్నాడు. డబ్బులిస్తే పుచ్చుకోడు.

జ్యో : ఇంతసేపూ మీరు రాకపోతే మీటింగుకు వెళ్లేరేమో ననుకున్నాను.

డా : వెళ్ళడానికి తీరికేది ? బోలెడన్ని పనులు. ఒకటా ! రెండా ! ఏదైనా పబ్లిక్ వర్కు చేదామంటే దేశంలో కోప రేషన్ తక్కువ (మర్చిలో కూర్చుని) తీరా మనం ఒకటి ప్లానుచేసి. బిల్లుచేస్తే తామే యిదంతా సాధించినట్లు అందులో వేలు పెడతారు. పదిమంది పేదవాళ్ళకు నర్సింగు హోమ్ కడదామని ఒక్కటొక్కటే అన్నీ నేను రడీచేసుకొంటుంటే అంబుజమ్మగారి భర్త, ఆ నర్సింగ్ హోమ్ కి తన తండ్రి పేరు పెట్టాలంటాడు. పెడితే తాను వూరు చివరనున్న వేస్తులాండు, డౌనేట్ చేస్తాట్ట.

జ్యో : హాస్పటలుకు, పబ్లిక్ అంతా డౌనేట్ చేస్తే ఒకవ్యక్తి పేరు మీరెలా పెడతారు ?

డా : అదే నేనూ అంటున్నది. ఆయన పైటు డౌనేట్ చేయకపోతే పబ్లిక్ నర్కు ఆగిపోతుందా ? 'తెగించి దానం చేస్తాను. తేరా పిడికెడు రాళ్లు' అన్నట్ట వెనకటి కెనడో యిలాంటివాడే... అన్నట్టు ఆ ! హెడ్ మిస్ట్రీస్ కనకవల్లి లేదూ, మన యింటికినస్తూ దారిలో కనిపించింది. రేపు వాళ్ల స్కూలు యానినర్సరీ అట. మనం యిద్దరం నస్తేనేగాని వీలు లేదంటోంది. తీరిక లేదన్నాను. కాదు. కూడదంది. నేను ప్రెస్టేజ్ చెయ్యాలిట. నువ్వు బహు మతులు పంచిపెట్టాలిట... పోనీ నెడదాం జ్యోతీ !

జ్యో : ఎందుకు తెద్దురూ, ఊళ్లో గొడవలూ.

డా. మరి మరి చెప్పింది. సరే వస్తాం అన్నాను. పబ్లిక్ పంక్ట్ కాదంటే ఎలాగ ? చదువుకున్న దానివి; నలుగురితోనూ తిరగాలి. సోషల్ గావుండాలి. పదిమందిలోను మనం పాప్యులర్ గా వుండాలి.

జ్యో : (తలవంచుకొని) నలుగురిలోనూ మొహం ఎత్తుకొని నేనెలా తిరుగుతాను !

డా : నీకేం? అందాల బరిణవి! చిదిమి దీపం పెట్టుకోవచ్చును! ఏం తక్కువని నీకు నలుగురిలోను చిన్నతనం ? మోస్టు ఇన్ ఫ్ల్యుయెన్స్ ల్, ప్రోమిసింగ్ అండ్ యంగ్ డాక్టర్ శ్రీరామ్ సతీమణివి.

జ్యో : ఇంతవరకూ అంతా అలాగే అనుకుంటున్నాను. కాని... కాదని తెలిస్తే... ?

డా : మనం కాకపోతేకదూ ? అందరినోను నువ్వు నా మిసెస్ వేనని చెబుతున్నాను !

జ్యో : మీరు చెబుతున్నంత మాత్రాన నా అంతరాత్మ అంగీకరించనద్దూ ?

డా : ఓస్ ! అదా, నీ సందేహం ! హాస్పటల్లో నా ప్రాణాలు రక్షించిన దానివి; నిన్ను నేను మోసం చేస్తాననుకొన్నావా ?

జ్యో : నాకు మీ రన్యాయం చేస్తారని కాదు.

డా : మరి ? ఇన్నాళ్ళు లేని అనుమానం నామీద నీ కెందు కొచ్చింది ? దేశం కోసం నా ఆస్తిని, రక్తాన్ని ధారపోసిన నేను.....

జ్యో : ఇంకోలా ప్రవర్తిస్తారని కాదు.

డా : నువ్వు మోస్తు ఇన్నోసెంట్... మన వివాహం ఎంత త్వరగా అయిపోతే అంత మంచిదని నీకంటే నాకే తొందరగా వుంది. ఆలస్యమైతే ఆసక మేనత్త కూతుళ్ళని, మేనమామ కూతుళ్ళని మెడకు చుట్టుకుంటారు. డర్టీ రిలేషన్స్... అందుకే కదా నా బర్తు సర్టిఫికేట్ కోసం పుదుచ్చేరికి రాశాను. నేడో రేపో అదివస్తుంది. హాయిగా ఇద్దరం పెళ్లి చేసుకుందాం !

జ్యో : మాటల్లోపడి మరచిపోయాను. అతనెనరో మీ కోసమే నచ్చేట్ట. మీ రెంతకీ కాకపోతే అయ్యగారితో చెప్పండని రెండువేలూ యిక్కడుంచి పోయాడు..... జాన్ ! జాన్ ! ఆ నోట్లవీ ?

డా : (నవ్వుతూ) నువ్వు ఓ కేసు పట్టావా ఛాయా. ?

జా : (నోట్లతో ప్రవేశిస్తూ) అమ్మగారు పట్టారా, దానంతటదే నచ్చింది కాని !

డా : అయితే మరీ మంచిది !

జ్యో : అతని తమ్ముడికి మీరు జబ్బు నయం చేస్తామన్నారట కదూ ? వాళ్ళన్న రెండువేలు పట్టుకొచ్చాడు. (కోపంతో) తమ్ముడు పిచ్చి కుదర్చినదని నేను మీతో చెప్పాలట.

జా : వాణ్ణి పిల్చి వాడి డబ్బు వాడి మొహాన్న కొట్టిరమ్మన్నారమ్మగారు.

డా : ఇంకా నయం. అంతపనీ చేయలేదు.

జా : అందుకేనండి. అక్కడదాక వెళ్ళి వాడు లేడని చెప్పేశాను. అమ్మగారు మీలాకాదు...అంతా అమాయకం. (అంటూ వెళ్ళిపోతాడు)

డా : అంత అమాయకమైతే ఎలాగ ఛామా ? నాలుగు చేతులా డబ్బు సంపాదించాలి. డబ్బుంటే కొండమీది కోతి దిగొస్తుంది.

జ్యో : కొండమీదికోతి దిగొస్తుందని అన్యాయానికి వాడి గట్టుకుంటామా ?

డా : ఇందులో మనంచేసే అన్యాయం ఏముంది ? వాళ్ళిద్దరూ అన్నదమ్ములు. తల్లి ఒక్కరే వుంది. లక్షాధికారులు. తమ్ముడు యిలాగేవుంటే ఆస్తంతా అన్నగాగే అనుభవించనచ్చు. ఇంత పెద్ద కేసుకి రెండువేలేనా తెచ్చేడు ? ఎటోలిస్తు యిరవై వేలేనా రాబట్టా లనుకుంటున్నాను.

జ్యో : దానిమాటకేం...ముందీ డబ్బు అతనికి పంపించండి.

డా : చేతికొచ్చిన డబ్బు ఎవ రొదులుకుంటారు ఛాయా ?

జ్యో : డబ్బు పుచ్చుకొని రోగులకు అన్యాయం చేస్తారా డాక్టర్లు !

డా : ఇంకా న్యాయాన్యాయాలు విచారిస్తూ కూర్చుంటే గడుస్తాయా రోజులు? న్యాయం...ధర్మం...ఎందుకొచ్చిన వేదాంతం? పట్టుమని పాతికేళ్ళులేవు నీకు. అవన్నీ అనుకుంటే ఎలాగ; ముందెంత జీవితముంది ! ఇక నాలుగైదు నెలల్లో మనం యిద్దరం పారిస్ ప్రయాణం; అక్కడ నుంచి హాలీవుడ్; న్యూయార్కు ! ఎన్ని నగరాలు చూడాలి ! ఎన్ని దేశాలు పర్యటించాలి !...ఆఁ యీవినింగ్ క్లబ్స్; నైట్ క్లబ్స్, ఓపెరాస్, డ్యాన్సింగు పార్టీస్, నీకు తెలియవుగానీ మోస్టు ఎక్స్లెంటు ఛాయా !

ఛా : అవన్నీ నేను కావాలన్నానా ?

డా : కావాలంటే రావు; పొమ్మంటే పోవు.

ఛా : మరి మీ ఆదర్శాలు ?

డా : డబ్బుంటేనే అన్ని ఆదర్శాలూను !

ఛా : ఏ ఆదర్శాన్నయితే మీరిప్పుడు విస్మరిస్తున్నారో, ఆ ఆదర్శాలకోసం ఒకనాడు ప్రాణాలు త్యజించడానికి సిద్ధపడ్డారు. గాయాలతో ఆసుపత్రి కొచ్చారు. డాక్టర్లకి కూడా మీరు బ్రతుకుతారనే ఆశ లేకపోయింది. ఒక వీరునికి సేవ చేశాననే తృప్తి నాకు దక్కింది. అక్కడున్న నాలుగు నెలల్లోనూ ఎన్నోసార్లు “లోకంలో అధర్మం, అన్యాయం, మానవుల్ని మట్టిబొమ్మల్ని చేస్తున్నా”

యన్నారు; మనుష్యుల్ని మనుష్యులుగానే కాదు, దేవతలుగా మార్చాలన్నారు. ఈ సంఘం ఆడవాళ్ళను ఆటబొమ్మలుగా తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీ; దాన్ని ధ్వంసం చేయాలన్నారు. జీవితాంతం నర్సుగా వుండదల్చుకున్న నన్ను మీరు ఆకర్షించారు. నా ఆదర్శాలే మీ ఆదర్శాలనుకొన్నాను. డబ్బుకోసం ఆత్మాభిమానాన్నీ, ఆదర్శాలనీ చంపుకుంటామా?

డా : అవును; ఆ ఆదర్శాలతోనే వియన్నా నుంచి చదువు పూర్తిచేసుకుని నేను మాతృభూమి మీద అడుగు పెట్టాను. నాతో చదువుకున్న వాళ్ళు పెద్దపెద్ద ఉద్యోగులయ్యారు, ఆస్తులు గడించేరు. హాయిగా బ్రతుకుతున్నారు. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం నన్నూ కొలువులో చేరమంది. నేనేం కీలుబొమ్మను కానన్నాను. స్వేచ్ఛకోసం పోరాడుతున్న నా తోటి సోదరులను చూశాను. పుదుచ్చేరి విముక్తి కోసం నా ఆస్తినంతా ధారపోశాను. లాఠీదెబ్బలు తిన్నాను. జైళ్ళలో నరకం అనుభవించాను. తుపాకులకు ఎదురొడ్డి నిలచేను. “నా” అనేవాళ్ళు లేకుండా నా కుటుంబం అంతా ఆహుతై పోయింది. మాయింటినీ, హాస్పిటల్ నీ ధ్వంసం చేశారు. శరీరం నిండా గాయాలతో స్పృహ తప్పి పడివుంటే ఏ పుణ్యాత్ముడో నన్ను హాస్పిటల్ కి చేర్చాడు. ఇంత త్యాగంచేస్తే చివరకి నా హృదయంలో గాయాలుమాత్రమే మిగిలాయి. కన్ను తెరిచేసరికి నువ్వు నాకంటికి దేవతనై కనిపించావు.

మళ్ళీ బ్రతుకుమీద ఆశపుట్టింది. ఇకనైనా జీవితాన్ని ఆనందమయం చేసుకుందాం ఛాయా !

ఛా : మన జీవితాన్ని ఆనందమయం చేసుకుందుకు ఇంకొకరి జీవితాన్ని దుఃఖమయం చేస్తామా ?

డా : నాకు తెలియదూ ? అలా ఎందుకు చేస్తాను ఛాయా ? నేనేం డబ్బు తెమ్మన్నానా ? తన స్వార్థంకోసం వాడే నాదగ్గర కొచ్చేడు. సరే పంపించేద్దాంలే. నీ మాట నేనెప్పుడై నా కాదన్నానా ? కోపంవచ్చింది కదూ ?

ఛా : ఊహ... ..

[డాక్టరు ఫూలచెండు మళ్ళీ ఆమెకిస్తూ నవ్వుతాడు. ఛాయ పెదవులమీద చిరునవ్వు. కాలింగు బెల్లు వినిపిస్తుంది. ఇద్దరూ ద్వారం వైపు చూస్తారు. జాన్ లోపలినుండి వచ్చి తలుపుతీసి అవతల కెడతాడు. వెంటనే వస్తాడు.]

జా : మీ కోసం ఎవరో వచ్చారు.

డా : రమ్మను.

[జాన్ తలుపువద్దకు వెళ్తాడు. శ్రీనివాసరావు ప్రవేశం. ఆమనిక వేషధారణ. చురుకైన మనిషి. మయస్సు రిక్.]

శ్రీ . (వస్తూనే) గుడ్ మార్నింగ్ సర్ !

డా : యస్, ప్లీజ్ ! (కుర్చీ చూపెడతాడు) ఈవిడ మా మిసెస్ ఛాయా దేవి.

ఛా : నమస్తే !

శ్రీ : నమస్తే ! నా పేరు శ్రీనివాసరావు; ఆంధ్రా కెమికల్ రీసెర్చ్ కంపెనీలో మేనేజరుగా వున్నాను.

డా : ఓ ! అలాగా ! చాలా పెద్ద కంపెనీయే. ప్రొస్పెక్ట్ ను బాగున్నాయా ?

(శ్రీ): మంచి ప్రోస్పెక్ట్ ను వున్నాయి గాని పాత డైరెక్టరు వాళ్ళలో వాళ్ళు పోట్లాడుకుని గుడ్ విత్ చెడగొట్టారు. మార్వాడీస్ నచ్చి పేర్లు కొన్నారు. ఈ ఏడు నర్సు బాగా టర్నవుటయింది. మంచి ప్రోఫిట్సు!

డా: అంతేలేండి మనవాళ్ళు. అన్నీ వున్నాయి గాని ఆంధ్రాస్ కి ఐకమత్యంలేదు. అంతాచేసి చివరకి ఎవరి చేతుల్లోనో పెడతారు, అనుభవించండిరా అని!

(శ్రీ): సరిగ్గా అదే జరిగిందండి!

డా: (అధోక్ష్యం) ఇంతకీ మీరొచ్చిన పనేమిటో?

(శ్రీ): మాటల్లోపడి మరచిపోయాను. మా కజిన్ మతిచెడి బాధపడుతున్నాడు.

డా: మీ కజినా?

(శ్రీ): అవును. మోహనరావని ఒకప్పుడు తనెంతో ఆనందంగా వుండేవాడు కాని యిప్పుడు మనస్సు వికలమై బాధపడుతున్నాడు.

డా: ఎన్నాళ్ళనుంచి?

(శ్రీ): సుమారు రెండేళ్ల వుతుంది.

డా: రెండేళ్ళే? ఎవరికైనా చూపించారా?

(శ్రీ): మెంటల్ హాస్పిటల్లో చేర్పించాం.

డా: ఊఁ. గుణం కన్పించిందా?

(శ్రీ): అబ్బే! అక్కడికెడితే నాలాంటివాడికే పిచ్చెక్కింది.

డా: (చిరునవ్వుతో) ఇంతకీ యిప్పుడు పేషెంట్ అక్కడున్నాడు?

(శ్రీ): వాళ్ళూరునుంచి యివాళ వుదయమే తీసుకొచ్చాను. పేషెంటుని మీరిప్పుడు చూస్తామంటారా?

డా : దానికేముంది ? మీరెప్పుడు చూపిస్తే, అప్పుడే.

(శ్రీ) : అయితే సాయంకాలం తీసుకొస్తానండి. ఫీజు గురించి మమ్మల్ని కాస్త.....

డా : ఫీజుమాటకేంలేండి ! పేషంట్ యిదివర కేంచేస్తాండేవాడు ?

(శ్రీ) : కాలేజీలో లెక్చరర్ గా వుండేవాడు. చాలా తెలివైనవాడు. యమ్. ఏ. ఫస్టుక్లాసులో ప్యాసయాడు.

డా : మంచి వుద్యోగమే. ఊ....

(శ్రీ) : నెలకో మూడు నాలుగు వందలు వచ్చేవండి. స్టూడెంట్లంతా అతన్నెంతో లైక్ చేసేవారు. ఊళ్లో చాలా పాపులర్ గా వుండేవాడు. తోటి లెక్చరర్లలో కొంతమందికి అతనిమీద యీర్వ్యపుట్టింది.

డా : పాపులర్ ఫిగర్స్ ని చూస్తే ఎప్పుడూ అంతేలేండి !

(శ్రీ) : ఆ వూళ్లో ఏ ఫంక్షన్ జరిగినా అతన్ని ఆహ్వానించేవారు. ఎంతో పోయిటిక్ గా మాట్లాడేవాడు. మంచి స్పీకరు. భార్య ఎంతో మంచిది. చదువుకున్నపిల్ల. ఇద్దరూ చీకూ చింతా లేకుండా చిలకా గోరువంకల్లా ఎంతో ప్రశాంతంగా రోజులు గడిపేవారు. కాని వున్నట్టుండి వాళ్ళ జీవితంలో అశాంతి రేగింది. ఎక్కడ చూసినా గుసగుసలే. ఏ గోడమీద చూసినా ఆవిడ పేర్లే. అంతటితో అతను ట్యూషన్లు మానుకున్నాడు. భార్యను అర్థం చేసుకోకుండా అనుమానించేడు. కిట్టనివాళ్ళు వాళ్ళ జీవితంలో చిచ్చుపెట్టేరు.

[ఛాయ మెల్లిగా మేడమీదికి వెడుతుంది]

డా : స్కాండల్ మాంగర్స్ !

(శ్రీ) : ఆ స్కాండల్స్ భరించలేక భార్యను విడిచిపెట్టాడు. పుట్టింటికి పంపివేశాడు. నలుగురిలోనూ తలెత్తుకు తిరగలేక వుద్యోగం మానుకున్నాడు.

డా : సరే, సాయంకాలం తీసుకురండి. నా శాయశక్తులా ప్రయత్నం చేస్తాను.

(శ్రీ) : మీమీదెంతో ఆశ పెట్టుకు వచ్చాను. మీరు ట్రీట్ చేస్తే మావాడికి తప్పకుండా నయమౌతుంది. మీ హస్తం వాసి ఎంతో మంచిదని విన్నాను.

డా : అదే నయమవుతుందిలెండి. కాని చాలా కాస్ట్ మెడిసిన్స్ వాడాలే. కేసు డిలే చేశారు కూడాను.

(శ్రీ) : అయితే అవనీయండి. ఎంత డబ్బైనా యిబ్బందిలేదు. కేసు బాగా ముదిరేక, డబ్బుకు జంకితే ఎలాగ? ఖరీదైన మందులే వాడండి డాక్టరుగారూ !

డా : సాయంత్రం పేషెంట్ను చూశాక మందులికి నైరిద్దాం. రోగులికి డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొనే తాహతుండా లేగాని జబ్బులు కుదర కేంజేస్తాయి.

(శ్రీ) : అయితే ఏమాత్రం తీసుకురమ్మంటారు ?

డా : అందాక ఓ వెయ్యి పట్టుకోండి. ఎంతకాలంపడుతుందో ట్రీట్ మెంట్ !

(శ్రీ) : సాయంకాలం తీసుకొస్తాను. థాంక్స్ ! సెలవు (నమస్కరిస్తూ వెళతాడు)

డా : (ద్రావరులొంచి నోట్లుతీసి లెక్కపెడుతూ) జాన్ ! జాన్ !

[జాన్ మేడమిదికి వెదుతున్నవాడల్లా ఆగి డాక్టరు దగ్గరకొచ్చి నిలబడతాడు. డాక్టరు మార్గదర్శకుండా నోట్లను లెక్కపెట్టుకుంటాడు.]

జా : (నోట్లవైపుచూసి) పొద్దున్నొచ్చినతనికి యిచ్చిరమ్మంటారాండి ?

డా : (అచుకోకుండా) ఆ...ఎందుకులే ! (సర్దుకొని) అతనెవరో నీ కేం తెలుస్తుంది. అమ్మగారేం చేస్తున్నారా ?

జా : మేడమిద గదిలో వున్నారండి.

డా : పాపం, అమాయకురాలు ! తెల్లనివన్నీ పాలను కొంటుంది.

జా : మీకు తెలీదుకానండి అమ్మగారికి జాలి హెచ్చండి. హాస్పిటల్ వున్నప్పుడు రోగుల కష్టాలుచూసి కళ్లనీళ్ళు పెట్టుకొనేవారు. ఆ జాలే లేకపోతే అమ్మగారి కేం లోటండి ? అందరిలాగా ఆవిడదగ్గరా డబ్బుండును. ఈ కాలంలో మా అయ్య చెప్పినట్లు - డబ్బు లేకపోతే గొట్టెకూడా కరుస్తుంది.

డా : మీ అయ్య చనిపోయాడన్నావుకదూ.

జా : మా అయ్యేవుంటే నేనా ఆసుపత్రిలో ఆర్డర్ గా ఎందుకు చేరుతానండీ !

డా : మీ అయ్యేం చేసేవాడు ?

జా : లండనుకూడా వెళ్ళేడు !

డా : అలాగా ! ఎప్పుడూ చెప్పేవు కావేం ?

జా : మీరెరగకు కాని మా వూళ్ళో ఓ దివాణం వుండేదండీ ! మారాజుగారి దగ్గర మా అయ్య కుక్ గా వుండే

వాడు. ఆయనికి మా అయ్య వంటంటే ఎంతో యిష్టం. మా అయ్య ఓ పూట పనికి వెళ్లకపోతే ఆ పూట మారాజుగాను పట్టుతిని వూసుకునేవారట. అందుకనే లండన్ వెడుతూ, కూడాతీసుకెళ్ళారు.

డా : నువ్వు మాతో న్యాయాన్ని వద్దువుగాని, యీ లోగా ఓ మంచిపిల్లనిచూసి పెళ్ళి చేసెయ్యమంటావురా జాన్ !

జా : అయ్య, బాబోయ్ ! ఏదైనా చెయ్యండికాని పెళ్ళి మాత్రంవద్దు !

డా : పుదుచ్చేరిలో సరిగ్గా నీలాగే నా దగ్గర ఒకడుండే వాడురా. వెరీగుడ్ ఫెలో. కాదు డ్రైవ్ చేస్తే వాడే చెయ్యాలి. నేను వియన్నా వెడుతున్నప్పుడు టాక్సీగా తోలుకొమ్మని నా కారు వాడికిచ్చేశానురా. నేను వియన్నా నుంచి తిరిగివచ్చేసరికి వాడో పెద్దఫ్లీటు ఓనర్ అయిపోయాడు. నాలుగు బస్సులూ, పదిటాక్సీలూ వాడి చేతికింద తిరుగుతున్నాయి.

జా : గొప్పవారు తలుచుకుంటే ఎంతసేపు ! తలుచుకున్నంత సేపు పట్టదండి, అదృష్టం పట్టడం. మా అయ్య చెప్పినట్టు ఒక రూపాయివరకు గడించడం మన నంతు. ఆనక అదే గడిస్తుందండి బోలెడంత డబ్బు !.....

(ఛాయ మేడ మెట్లుదిగుతూ వుంటుంది)

డా : వెధవ డబ్బు పోనిద్దూ ! అది మనల్ని గడిస్తుందా; దాన్ని మనం గడిస్తామా...ప్రాద్దున్నొచ్చినతన్ని గుర్తు పట్టగలవురా జాన్ !

జా : వాణ్ణి నేను చూడలేదండి.

డా : చూడకపోతే అడ్రసిస్తాను - ఓసారి వెళ్లిరా !

జా : పిల్చుకు రమ్మంటారా !

(ఛాయ మేడదిగి గదిలోకి వెదుతూ వుంటుంది)

డా : యీ డబ్బు వాడి మొహాన్న కొట్టిరా.

[ఛాయ గదిలోకి వెళ్ళిపోతుంది]

జా : ఎందుకండీ యింటికొచ్చిన డబ్బు శనిగట్టుకొని అంత దూరం నెళ్ళి వాడి మొహానకొట్టిరావడం !

డా : అంతేలే ! అవసరంవుంటే వాడేవస్తాడు.

జా : మన అవసరం లేనివాడెవడండి యీవూళ్లో.

డా : ఈవూళ్లో యేముందిరా ! ఎంతమంది పేషంట్లు నచ్చినా మిగిలేదేముంది ? శనగలుతిని చెయ్యికడుక్కున్నట్టే. రోగులువస్తారు; మందులు తాగుతారు. బిల్లుయిన్వడానికి కాంపౌండర్లని యింటిచుట్టూ తిప్పుతారు. మళ్ళీ రోగం వస్తేనే డాక్టర్లకి వంకదండాలు పెడతారు. పూర్వకంట్రి, రెచెడ్ పీపుల్ ! బొంబాయిలాంటి నగరంలో ప్రాక్టీసు పెడితే దాని బ్యూటీవేరు. ఆ నగరాల తలుకులువేరు. ఎవరూ కుదర్చలేని ఒక్క కేసును జాగ్రత్తగా డయగ్నైజు చేసి, నయంచేశామా, మనపేరు మార్వాడీ సర్కిల్సులో మాస్ట్రోగిపోతుంది. అక్కడనువ్వునళ్ళునంచి పనిచేయా లే గాని కూడు దొరకదని బెంగవుండదుకదూ !

జా : మా అయ్యకూడా సరిగ్గా అదేమాటనేవాడండి.

డా : మరి యిక్కడ జనం కూడుదొరకదో కూడుదొరకదో అంటారేమిటా ! బెయిన్లెస్ పీపుల్ ! మోస్టు లెథార్జిటిక్ !

మనిషన్నవాడు ఎనర్జిటిక్ గా వుండాలి. ఎంతో కృషి చెయ్యాలి. బాగా ఆర్జించాలి. తను తిన్నంత తినాలి, ఒకళ్ళకింత పెట్టాలి. చక్కగా బతకడానికి పై చెయ్యాలి. నువ్వు వెయ్యిచెప్పు, లక్ష చెప్పు, ఆంధ్రాస్ మరి బాగు పడరు. మరి బెంగాల్, బీహార్, తమిళనాడులలో అలా కాదే; వాళ్ళలో వాళ్ళకు ఎన్ని తగువులుండనీ, అదనువస్తే అంతా ఏకమైపోతారు.

జా : అంతా ఒకమాటమీదాంటే పనులు టకీ, టకీ మని అయిపోతాయి కదండీ.

డా : కాదుట్రామరి... బొంబాయిలో ఓ చిన్న పనిమా స్టారును చూచి పెళ్ళి చేస్తాను. పెళ్లాడుతావుట్రా జాన్ ?

జా : అమ్మోరిబాబు (గంటస్తంభంకూత) పైమైపోతోంది. అప్పుడే గంటస్తంభం పన్నెండు వూడేసిందండీ, హోటల్ కు వెళ్ళాలి. (బాబా లోనికి వెళ్ళి క్షణంగా క్యారియర్ తో ప్రవేశం)

డా : హోటలుకు నువ్వెడుతున్నావేం?

జా : (జాన్ వీధిపైపు వెళ్ళబోతూ) కుర్రాడింకా రాలేదు, నేనే వెళ్ళొస్తాను.

డా : త్వరగా రా!

జా : (వెడుతూనే) ఎమ్డెన్ లా వచ్చేస్తా... (వీధిపైపు తిరిగి వున్నారన్నట్లు తలపుతూ) లోపలున్నాడు... భోజనం ఇంకా కాలేదు... ఏమీ అనుకోరు... మరేం ఫరవాలేదు...

డా : ఎవర్రా?

జా : (చురుకైనగా) మేష్టరుగారండీ!

[దత్తాత్రేయుడు వస్తాడు. వయస్సు 50 సం. లు. వస్తూనే డాక్టర్ కి నమస్కరిస్తాడు. డాక్టర్ అందుకుంటాడు. జాన్ వెనక్కి ఒక్కసారి చూసి వెళ్ళబోతాడు].

డా : జాన్ ! మేష్టరుగారొచ్చారు కాఫీ పట్టుకురా.

జా : హీటర్ మీద చిటికలోచేసి పట్టుకొస్తా (అంటూ లోనికి వెళతాడు).

డా : ఏమిటి కథ మాష్టరుగారూ ! వేళకాని వేళొచ్చారు !

దత్తా : ఇంక హైద్రాబాద్ ఎలాగూ వెళ్లవలసి వస్తుంది కదా అని, విజిటింగు కార్డులు అచ్చువేయించాను. నాపేరు, నేనే చెప్పకోవడం బాగుండదు చూడండి. అన్నీ యీ విజిటింగ్ కార్డులే చెప్పేస్తుంది. (విజిటింగ్ కార్డు యిస్తూ) రెండు మూడు ముద్రారాక్షసాలున్నాయనుకోండి; పంక్తుయేషన్ మార్క్స్ కరక్టుగా అచ్చుపడలేదు. మనిషి కే వుంటాయి పొరపాట్లు, ప్రింటింగ్ ప్రెస్ అనగా ఎంత ?

డా : (చిరునవ్వుతో విజిటింగ్ కార్డు చదువుతూ) దత్తాత్రేయుడు, బి. ఏ. యల్టీ. ఎవరైనా మిమ్మల్ని చూడగానే అనుకుంటారండి హైస్కూలు మేష్టర్ అని.

ద : మరోలా అనుకోరుగదా ! థాంక్యూ ... మనం మనం మామూలు అన్నదమ్ముల్లా మాట్లాడుకోవచ్చునా డాక్టరుగారూ !

డా : నిరభ్యంతరంగా.

ద : అసలు నేనేదీ దాచుకోలేనండి. మనస్సులో వున్నది బడా బడా పైకి అనేస్తాను. గుట్టూమట్టూలేదు. అదే నా కొంప తీసింది... ఇక్కడింకెవరు లేనట్లేకదూ ?

డా : గోడలే వున్నాయి !

ద : మా హైస్కూలు గోడలచుట్టూ మా ఛెయిర్మన్ చెవులే నండి. గుసగుసమని ఏమనుకున్నా తాడ్ స్పీకర్ లా అతనికి వినిపిస్తుంది.

డా : ఆ చెవులు మనం నులిపెడదాం, వచ్చే ఎలక్షనులో.

ద : మళ్ళీ ఎలక్షనులోకటాస్తాయా ? ఎలాగా సూపర్ సీడయి పోతుంది. నేనే వింటాను నేడో రేపా ఆ ప్లెజరు న్యూస్ బిట్ !

డా : అదేమిటది ? యీ డెమోక్రటిక్ రోజుల్లో !

ద : డెమోక్రసీ అని పెద్ద పేరువారేస్తారేమిటి తమరు యీ పూరి మ్యునిసిపాలిటీకి ! డెమోక్రసీ అనండి మోస్టు ఎప్రాప్రియేట్ ! టెండర్ల దగ్గర పేచీలు, కంకరరోడ్ల కోసం కొట్లాట, వాళ్ళ యిష్టమేతే రోడ్లు, బాగాలు ఎంక్రోచి చేసి ఎన్ని మేడలు కట్టుకున్నా తప్పులేదండి. మన యింటికి గోడ కట్టుకోవాలంటే ఆఫీసుచుట్టూ తిరగాలి. కొందరు కాన్సిలర్లు, పూల్లో తగుమనుష్యులు పన్నులు ఎగవేస్తే అడిగేవాడులేడు. మనం పన్నుకట్టడం కాస్త ఆలస్యమేతే తలుపులూ, ద్వారబంధాలూ వీకి పట్టుకుపోతారు. పన్నులెగేసినవాళ్ళు దర్జాగా క్లబ్బుల లోను, కార్లలోనూ తిరుగుతూనే వుంటారు. పన్నుల ఎంక్వయిరీ రిపోర్టులో మాత్రం ఒకడు “డెడ్” అనీ యింకొకడు తన “వేర్ ఎబ్సాన్స్ అన్నోన్” అనీ రాయించు కుంటారు. పశువులుమేసే గడ్డికోసం కొందరు

కొన్నిలర్సు నేను తింటానంటే నేను తింటానని ఒకళ్ళ మీద ఒకళ్ళు కలియబడ్డారు సార్ మొన్న !

డా : నంది కేశ్వరులన్నమాట ! (జాన్ కాఫీ పట్టుకువచ్చి టేబుల్ వైబెట్టి నిలుచుంటాడు) కాఫీ తీసుకోండి దత్తాత్రేయుడు గారూ !

ద : ఓమించండి... ఓమించండి...

డా : కాఫీ మా జాన్ తయారుచేశాడనా సంశయిస్తున్నారు !

ద : అబ్బే బేబీ ! నా కలాంటి వర్ణ భేదం లేదండోయ్ మీ దయవల్ల ! కాస్టుసిస్టమ్ కూడదని మొన్న నే క్లాసులో కుర్రాళ్ళచేత కాంపోజిషన్ రాయించేను.

డా : అయితేమరి సందేహమెందుకు ? (కాఫీ యివ్వబోతాడు)

ద : మన్నించాలి పెద్దలు. ఇవాళ మా అమ్మగారి ఆబీకం.

డా : ఐసీ !

ద : ఇవాళ సెలవివ్వమంటే ఎంతకీ యివ్వలేదండి మా హెడ్ మాష్టరు. “శనివారం శెలవు” రేపు పెట్టుకోకూడదా అంటాడు, తద్దినం.

డా : ఆరి వీడి దుంపతేగా ! గట్టిచిక్కుల్లో పెడుతున్నాడే మిమ్మల్ని.

ద : ఇంక భయంలేదు. నెల్లాళ్ళలో రిటైర్ అయిపోతున్నాడు. అయినా రిటైర్ కాకుండా యింకా వుండాలనే వుంది గుల్లో దేవుడిలాగ ! అతను రిటైరయితే న్యాయంగా నెక్స్ట్ ఛాన్స్ నాదే !

డా : ఇంతసేపూ ఆమాట చెప్పేరుకాదేం ?... సంతోషం... సంతోషం.

ద. కానీ నాకాఛాన్సు రాకుండా శతవిధాల ప్రయత్నిస్తున్నారని సార్. సీనియరుని నన్ను కిందకు దిగగొట్టి నా జూనియరుని మీదికి లాగాలని ఎన్నిట్రయల్స్! ఈవూరు నుంచి హైదరాబాదుకి, హైదరాబాదునుంచి యీవూరుకి నా జూనియరు సీజను టెక్నెట్టు కొనుక్కుని మరీ తిరుగుతున్నాడు. ఆఫీసుల్లో అంతా ఏకమై నా సర్వీసు రికార్డులు మటుమాయం చేశారు.

డా : అరె ! దారుణం !

ద : ఎంత అన్యాయమో చూడండి. నాకు రావలసిన పోస్టు. అండర్లోకి సీనియర్ ని. పిపేరు కాకుండా ఒక్క పిరియడు కూడా క్లాసుకు వెళ్లలేదు. నోట్సుమీద ఎన్నడూ, డిపెండు కాలేదు. నాదగ్గర చదువుకున్నవాడు పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్లో ఒక్కడూ ఫెయిల్ కాలేదు. లెక్కలు తీయించమనండి.

డా : అనన్నీ బేరీజు వేయడానికి నేను డాక్టర్ని, మీ కమిషనర్ని; ఛెయిర్ మెన్నీ కాదుగా !

ద : మీరుకూడా అలా అంటే ఎలా? పిల్లలవాణ్ణి. ఇంకెన్నాళ్ళు? నా సర్వీసు ఓన్లీ ఫయివ్ యియర్స్. నా రికార్డులన్నీ ఫైల్స్ లోంచి తీసేశారు. అది చాలక చిల్లంగి పెట్టించాలని జపాలు చేయించారు. ఆ భూతనైద్యుడుండ బట్టి బ్రతికిపోయాను.

డా : దయ్యాలూ, భూతాలూ అన్నీ ఓల్డు బిలీఫ్స్ ! ఉద్రేక పడక శాంతించండి.

ద : నా జూనియర్, ఆఫీసర్ల కుర్చీలకి తక్కుకుడిలా చుట్టుకున్నాడు. తమరు నాచేత సర్పయాగం చేయించాలి.

డా : ముందు మీ కేసు నన్ను స్టడీచేయనీండి. దయ్యాలలు, భూతాలు అంటే మీ కెందుకు భయం పట్టుకుందో, మీరు మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఓ సబ్జెక్టులోంచి మరో సబ్జెక్టులోకి ఎందుకు డైవర్ట్ అవుతున్నారో.....

ద : క్లాసులో నే నెప్పుడూ డైవర్ట్ కానండి. అనన్నీ మా జూనియరే ! లెక్కలు చెబుతూ గాడిదకొడుకు, శ్రీనాథుడి సీసపద్యాలు చదువుతాడు. ఇది వరకు నేను యింతసేపు మాట్లాడేవాణ్ణి కాదు. చాలా క్లుప్తంగా మాట్లాడేవాణ్ణి క్వశ్చనూ ఆస్సరు లాగ !

డా : అయితే ఎన్నాళ్ళనుంచి మీకీ, చికాకు ?...

ద : నేను రాసుకున్న దరఖాస్తులు వీడుపంపడు. వీడు పంపితే వాడు ఫుటప్ చెయ్యడు. చేస్తే అతను చదవడు. మీ పిండాకుడు పిల్లులకు పెట్టా ! ఏమిట్రా యిదంటే అయిదుతే పదితే తే తే తే ! కాబూలీ వాళ్ళు నయమండి యింతకన్న !

డా : అలాంటప్పుడు మీకేకాదు ఎవరికైనా మతిపోయినట్టుటుంది.

ద : పోయినట్టుండడమేమిటి ఖర్మ ! నా రికార్డులతోపాటు ఆ వున్న కాస్తమతీ పోతే !

డా : సరిగ్గా సమయానికి మేలుకున్నారు. మరో నాలుగు వూటలు అశ్రద్ధచేస్తే మీకేసు నాక్కూడా సాధ్యపడక పోను.

ద : అందుకే కదండీ, మీ సంగతి జ్ఞాపకంరాగానే పడు గెత్తుకొచ్చాను. మీ పేరూ, మీ ప్రఖ్యాతీ, మీ మంచితనం అన్నీ ఒక్కసారి స్మరించుకొని 'అమృత్య ఇక నాకేం భయంలే'దనుకున్నాను. విశ్వామిత్ర మహర్షి, శునశ్చేపుణ్ణి రక్షించినట్టు మీరు న న్నాడుకోవాలి. తమకు హైదరాబాదులో చాలా ఇన్ ఫ్లయన్సు వుందట. డైరక్టరుగారికి ఓ చిన్న సిఫారసు ఉత్తరం యిస్తే యీ సాయంకాలమే నెళ్ళిపోతాను. బ్యాంకు లోను యిన్నాళ్ళకి శాంక్స్ ను అయింది. ఇప్పుడే అందుకుని గంపెడాశతో యిలా నచ్చే శాను. ఈ వున్నడబ్బు ఖర్చయిపోతే మళ్ళీ ట్రయ్ చెయ్యడం కష్టం.

డా : ఎంత పెద్ద ఆఫీసరయినా మీ సర్వీసు రికార్డులు పోయినప్పుడు ఆయనమాత్రం ఏంచేస్తాడు?

ద : అయితే నా జూనియర్ రికార్డులు నేనూ తీయించేస్తాను. ఎంత డబ్బయినా సరే డొక్క బద్దలుచేస్తాను. నాతో నాటకం ఆడుతున్నాడు! నాటకం!

డా : అప్పుడు మీకూ రాదు; మీ జూనియర్ కీరాదు; ఆ హెడ్ క్వార్టర్సు గిరి, మ్యునిసిపాలిటీవాళ్ళు మూడోవాడికిస్తారు.

ద : అహా! అలాగా? నాకివ్వకుండా, నా జూనియర్ కిస్తారా, మ్యునిసిపాలిటీవాళ్ళు? మంగల్ని చూసి ఎద్దు కాలు కుంటిందట! చూస్తాను; ఎలాయస్తారో నేనూ చూస్తాను! మ్యునిసిపాలిటీని నూపర్ సీడ్ చేయించేస్తాను. డి. ఇ. ఓ. ఆఫీసు ఎత్తించేస్తాను. నాతో తమాషాలాడుతున్నాడు, తమాషాలు. నా జూనియర్, వాడికే అంతోటి పలుకు

బడుంటే; వాడి సీనియర్ని నాకెంత పలుకుబడి వుంటుంది !
చూపిస్తాను. దాని మజావీమిటో చూపిస్తాను. నాకు ఇన్ ఫ్ల
యెన్స్ లేదనుకుంటున్నాడు. అక్కుపక్షి ! అందరికాళ్లా
పట్టుకుని ఆఫీసులచుట్టూ తిరిగి ఆఫీసర్ల యిళ్ళకు కూరలూ,
నారలూ, నూనెడబ్బాలూ, నేతిడబ్బాలూ, బెల్లపచ్చలూ,
బియ్యంబస్తాలూ, చీరలూ, చాపులూ, జన్నులూ, అవీ
మోసుకెడుతూ మేవాలుమేపి తనకే పెద్ద ఇన్ ఫ్లయెన్స్
వుందనుకుంటున్నాడే?...పిచ్చిముండాకొడుకు!

డా : వాడి పిచ్చిగొడవ మనకెందుకు ? ముందు మీ గొడ
వేదో మీరుచూసుకోండి దత్తాత్రేయుడుగారూ!

ద : అయితే ఓమాట, డాక్టరుగారూ! (జాన్ ను చూసి) మనం
మనం అన్నదమ్ముల్లా మాట్లాడుకుంటూంటే, వీడెందుకండి
యిక్కడ సిసిండ్రీలాగ !

డా : మీ రేం భయపడకండి. వాడు మీ శిష్యుల్లాంటివాడు.
జాన్ ! హోటలుకి వెళ్ళలేదుటరా !

జా : ఈయన కబుర్లు వింటుంటే, ఆకలిమాటే మర్చిపోయా
నండి (అంటూ వెళ్ళిపోతాడు)

ద : చూశారా, చూశారా ! నాక్లాసులో ప్రతీకుర్రాడూ
అదేమాట అంటాడండీ !... తనుకో చిన్న రహస్యం
చెబదామని వుంది. చెబితే ఎవరితోనూ అనరుకదా ?

డా : మంచివారే ! అలా అయితే, మేమేండాక్టర్లం ! మీరేం
పేషెంట్లు ! ఏపేషెంట్లు రహస్యం ఆ పేషెంట్లు దగ్గరే
ఈ చెవినివిని ఆ చెవిని నదిలేస్తాం, డాక్టర్లం !

ద : నేనేం పేషెంట్లునుకాను డాక్టరుగారూ ?

డా : అవునోకాదో చెప్పేదినేనండీ మాస్టరుగారూ !

ద : పోనీ అలాగే అనుకోండి...డాక్టర్లకి పేషెంట్లంటే జాలి, మాస్టర్లకి స్టూడెంట్లంటే జాలిలాగ ! నన్ను మీరు కడు పులో పెట్టుకుని కాపాడాలి. అన్నదమ్ముల్లాంటి వాళ్ళం. రామాయణంలో ఓ కథవుంది. మీరు వినేవుంటారు. కాకాసురిడిమీద గాములువారు, ఓ గడ్డిపరక త్రుంచి మంత్రించి వొదిలినట్టు నాజూనియర్మీద మీరూ ఓ అస్త్రం ప్రయోగించాలి. తమ పేరుకూడా శ్రీరామే ! ఏ ప్రయోగమోచేసి మనం గప్చిప్గా పిచ్చెక్కించామూ వాడసలు పుద్యోగానికే పనికిరాడు, నా పుద్యోగం నాకే వస్తుంది !

డా : (అదిపడి) వాట్మిస్టర్ దత్తాత్రేయ ! నేను నీ జూనియర్ కి పిచ్చెక్కించాలా ?

ద : మ...మరి హాడు మనకి జపాలుచేయించి చేతబడి చేయించేడు కదండీ. దెయ్యాలి పట్టించేడు కదండీ. ఆ భూతనైద్యుడుండబట్టి బ్రతికి పోయాను. 'నైద్యో నారాయణో హరిః' అని !

డా : నేనేం మంత్రగాణ్ణనుకున్నావా ? భూతనైద్యుణ్ణను కుంటున్నావా ! వాడికి నన్ను పోయిజన్ యిమ్మన్నావని నేను డియస్ పీకి ఫోనుచేస్తే, యిప్పుడు నువ్వేమూతావో తెలుసా ? పోలీసుస్టేషన్లో వుంటావు.

ద : అమ్మమ్మమ్మ ! అంతపని చేయకండి. పోలీసువాళ్ళ చేతుల్లోపడితే పులిబోనులో పడ్డట్టే. ఎక్కడి కక్కడ వరుకుని తినేస్తారు. నిష్కారణం చెడిపోతాను.

డా : అందుకే వూరుకున్నాను, పాపం పిల్లలవాడినని.

ద : అందులోనూ ఆడపిల్లల వాణ్ణిసార్. మీ కున్నదయ ఆ అధికార్లకుంటే నాకీ తిప్పలే వుండకపోను.

డా : సుపీరియర్స్ కి సబార్డినేట్సు మీద ఎందుకుంటుందయ్యా! ఇంతకీ నీకు కావల్సింది హెడ్ మావ్టరిగిరీ, అంతేకదూ?

ద : అంతేనండి. తమరో రికమెండేషను లెటరిస్తే హైద్రాబాద్ లో బిచాణా వేస్తాను.

డా : వుత్తరాల కేముందీ! లక్షమందికి లక్ష వుత్తరాలు రాసిస్తాను. డబ్బులున్నాయికదాని హైద్రాబాద్ లో బిచాణావేసినంత మాత్రాన పనులొత్తాయా? అందులోనూ మీ రికార్డులే గల్లంతై పోయాయి.

ద : అవునండి. ఆ ఆఫీసులూ, ఆ ఆఫీసర్లూ అంతా నాకు కొత్తే! ఆ ఆఫీసులు చుట్టూ తిరగడం నాకు మొదట్నుంచీ అలవాటులేదు. పోనీ నన్ను కటాక్షించి తమరొక్కసారి వెడితే కార్యం యిట్టే అయిపోతుంది.

డా : అక్కడి కెడితే యిక్కడ నా ప్రాక్టీసు?

ద : ఇబ్బందే అనుకోండి. అయినా ఎంతసేపు? ఇవాళ జనతాలో వెడతారు. రేపు జనతాలో చక్కావస్తారు. నేను వెళ్ళకుండా మీరు వెడితే ఓ కిటుకుంది సార్. వూళ్లో నేను కనిపించకపోయేసరికి నే నేవేవో బ్రయల్సు చేస్తున్నట్లు, యీ రహస్యం కాస్తా బయటపడిపోతుంది. శత్రువులు మరీ విజృంభిస్తారు.

డా : శత్రుశేషం, ఋణశేషం వుండకూడదు. సరే, మీ కార్యం చక్కబెడతాను.

ద : శ్రీరామచంద్రుడిలా మీ రామాత్రం అభయహస్తం
యిస్తే సుగ్రీవుళ్ళా నేను తెరిపిన పడతాను. మీ బాణానికి
శత్రుమూక చెల్లాచెదురైపోవాలి. మ్యున్సిపాల్టి సూపర్
సీడ్ అయిపోవాలి. నా రికార్డులు కాల్పించేస్తాడా.....
కాకాసురుడిలా మూడులోకాలూ తిప్పేస్తాను. పాపం !
నాకు ఇన్ ఫ్ల్యుయన్సు లేదనుకుంటున్నాడు ! ఎంతడబ్బెనా
సరే, నా తడాఖా చూపిస్తాను. ఇదిగో వెయ్యి !
(బిల్లవైపెట్టి) ఇప్పుడే తమరు బయలుదేరాలి. ఆలస్యం
అమృతం విషం !

డా : నా కెందుకయ్యా డబ్బు ?

ద : తమరలా అనకండి. రైలుఖర్చులైతే తమరు పెట్టు
కుంటారుగాని ఆఫీసు ఖర్చులుకూడా మీ నెత్తిన నేను
పులమడం ఎటికేట్ కాదు. అదీకాక యింటి కెక్కితే
యీ డబ్బుకాస్తా నిష్కారణంగా పులుసులో పడిపోతుంది.
ఆనక మన ట్రయిల్సుకి యిబ్బంది.

డా : సరే. యిక మీరు యింటికి వెళ్ళి ధైర్యంగా గుండెల
మీద చెయ్యి వేసి పడుకోండి.

ద : మీ రామాటంటే హాయిగా నిద్ర పడుతుంది! సెలవు!
తమర్ని జనతాకి దిగబెట్టమంటారా ?

డా : నేను వెడతానో వాడికి పిచ్చెక్కిస్తానో అవన్నీ మీకెం
దుకు ? మీ వుద్యోగం మీ కొచ్చిందనుకొని నిశ్చింతగా
వుండండి.

ద : తమరా మాటంటే వుద్యోగం చేస్తున్నట్టే కాలుమీద
కాలువేసుకొని కూచుంటాను. సెలవు ! (కొంచెం దూరం

వెడతాడు. మళ్ళీవచ్చి విజిటింగ్ కార్డు తీసి లోపల చదువుకుంటూ) మళ్ళీ తమ రైపుడు కలియమంటారు ?

డా : వుద్యోగం వచ్చాక!

ద : మీ రామాటంటే చాలు, నా ఇన్ ఫ్లయెన్స్ ఏమిటో ఇంజక్షన్లా (అవతలకిపోతూ) చూపిస్తాను.

డా : (నోట్లుతీసుకొని జేబులో పెట్టుకుని యీబతోపాడుతూ హుషారుగా పంజరం చెంతకు వస్తాడు. చిలకను కదిలిస్తాడు) రామా అను ! ఏదీ ఒక్కసారి ! రామా అను ! అత్తగారొచ్చారు పీటవెయ్యను. పెళ్ళి వారొచ్చారు విడిదిమ్మను ! మోస్తు లవ్ లీబర్డ్ !... ఛాయా ! ఛాయా ! (అంటూ ఒక గదిలోంచి అవతలకి వెడతాడు. ఛాయ మరో ద్వారంలోంచి లోపలికి వస్తుంది. డ్రాయరు మీద బుద్ధుని ప్రతిమ యథాలాపంగా తీసి మళ్ళీ పెట్టేస్తుంది.)

డా : (నవ్వుతూవచ్చి) ఇంతసేపూ ఎక్కడున్నావు ఛాయా ! నీకోసం వెయ్యికళ్ళతో వెతుకుతున్నాను.

ఛా : అవతల ఫౌంటెన్ దగ్గర నించున్నాను.

డా : ఫౌంటెన్ లో రంగు చేపల్ని చూస్తూ కూర్చున్నావా ! నువ్వు నాచెంత లేకపోతే నే నొక్కక్షణం వుండలేను ఛాయా ! ఇందాక ఎందుకంత హఠాత్తుగా వెళ్ళిపోయావు ? సగంసగం మాటల్లో అలా వెళ్ళిపోతే యింటికొచ్చినతను ఏమను కొంటాడు? చదువుకున్న యువతి, డాక్టరుగారి భార్య, ఆధునిక మహిళ, ఆ మాత్రం ఎటికెసీ తెలియదని ఆయననుకోడూ ?

ఛా : అతను చెప్పేకథ వినగానే శరీరం జలదరించింది. కళ్ళు చెమ్మగిల్లేయి. మరి వినలేకపోయాను.

డా : పేషెంట్లను చూసి కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకునే పిల్లవు, జీవితాంతం నర్సుగా ఎలా వుండామనుకున్నావు ఛాయా ?

ఛా : కాని అక్కడకు వచ్చే రోగులు వేరు. ఇక్కడకు వచ్చే రోగులు వేరు. శరీరానికి వచ్చే దుగ్గతకంటే హృదయానికి తగిలేగాయం హెచ్చుకదూ ?

డా : లోకంలో అనేకమంది బికారులు వుంటారు. తల్లీ, తండ్రీ కూడూ గుడ్డా, కొంపాగోడి లేనివాళ్ళు ! రోజూ మనకళ్ళముందు ఎంతమంది తిరగడంలేదు ? వాళ్ళ జీవితాలను తలుచుకుంటూ, మనం దుఃఖపడుతూ కూచుంటే ఈ బుద్ధుడిలా అందరూ సస్యసించాలి. ఇంతకూ ఆ పేషెంట్లు చూసి ఒకళ్లు జాలిపడవలసిన అవసరం ఏముంది ? అతను భార్యను అనుమానించేడు. అనతలకు వెళ్ల గొట్టాడు.

ఛా : (సన్నని గొంతుకతో) ఎవరేనా అకారణంగా నిక్షేపం లాంటి భార్యను వెళ్ళగొడతారా ?

డా : అలాంటి పిరికివాళ్ళు ఎంతమందిలేరు ? అతను పిండి బొమ్మనంటి సమాజాన్ని చూసి పిశాచమనుకుని భయపడ్డాడు. చివరికి ఆ సమాజమే అతన్ని పిండిబొమ్మనుచేసి అనతలకు నెట్టింది. సంఘం అంటే ఏమిటి ? భయపడే వాళ్లను మరీ భయపెట్టే బూచి.

ఛా : అంత భయపడేవాడు ఆమెకు స్వేచ్ఛ ఎందుకిచ్చాడు ? క్లబ్బులకు వెళ్ళమన్నాడు. తనతో సభలకు రమ్మన్నాడు.

డా : క్లబ్బులకు, సభలకు, సమావేశాలకు వెళ్లినంతమాత్రం చేత భార్యను, భర్త అనుమానించమని ఎక్కడుంది ?

అతను పిరికివాడు ! సంఘం ఆమెను స్కాండలైజ్ చేసింది !
అతను భయపడి నదలిపెట్టాడు !

చా : ఏమీ లేనిదే స్కాండలైజ్ చేస్తూ కూచుందుకు సమాజాని కిదేపనా ?

డా : అయితే ఆమెదే తప్పంటావా ?

చా : ఏమో ; ఆమె ఎలాంటిదో ఎవరికి తెలుసు ?

డా : ఎవరికి తెలిసినా ఎవరికి తెలియకపోయినా సమాజానికి మాత్రం తెలిసిపోతుందిలే ! సమాజం ఎప్పుడూ యింతే! ఆనాడు ఏదో ఒకమూల ఏదో ఒక పేటలో సమాజం స్కాండల్స్ వేస్తే శ్రీరాముడు, తన భార్యను అనుమానించి విడిచిపెట్టలేదా? సీత ఏం మోసంచేసిందని ? రాముడు దేవుడు ! గుడుల్లో వుండిపోయాడు. వీడు మానవమాత్రుడు. డాక్టర్లదగ్గరకొచ్చాడు !

చా : ఈ పేషంట్లూ వీళ్ల బాధలూ నేను చూడలేను. వినలేను. ఈ గొడవలు వినిపించకుండా ఎవ్వరూ కనిపించకుండా దూరంగా ఎక్కడో ప్రశాంతంగా వుండాలని వుంది!

డా : హుఁ ! నెర్రిపిల్లా ! నిన్నెవరుండోద్దన్నారు ? ఒకరి బాధలూ, గాధలూ నిన్నెవరు చూడమన్నారు ? ఎవరు వినమన్నారు ?

చా : ఇక్కడి కొచ్చే వాళ్ళంతా...

డా : రోగులూ ! నేను డాక్టర్ని ; నాకోసం వస్తారు. వాళ్ళ జోలి నీకెందుకు ? అనతలతోటలో ఫౌంటెన్ లో రంగు చేపల్ని చూస్తూ హాయిగా ప్రశాంతంగా కాలం గడపక ! నీ కేం లోటు ? నేను రెండు చేతులా గడిస్తున్నాను; నిను

నాలుగు చేతులా ఖర్చు పెట్టమంటున్నాను. నీలాంటి పిల్లని నేనెక్కడా చూడలేదు ఛాయా! చీరలన్నా, నెక్ లస్ లన్నా, రవ్వల ఆభరణాలన్నా ఆడపిల్లలు నెమలి పట్టలా పురివిప్పకొని బయలు దేరతారు. నాయంత్రం షాపింగుకు వెడదామా?

ఛా : ఆ వుద్యోగం విడిచిపెట్టిన దగ్గరనుంచి నా కదోలావుంది డాక్టర్ !

డా : నర్సులకుండే గుణం నీకెలా పోతుంది? అణుకున, పిరికితనం, ఆత్మనిరసన ఇవన్నీ వాళ్ల స్వభావాలు! వాళ్ళే కాదు; ఆడవాళ్ళే అంత. ఇంతకాలం కా లేజీలో చదువు కున్న పిల్లలు సైతం పెళ్ళికాగానే పిరికివాళ్లయి పోతారు. మగవాడిని చూడగానే తలుపుచాటుకు పారిపోతారు. చక్కగా పాడే పిల్లలున్నారా, అత్తవారింటికి పోగానే ఒక్క పాట పాడమంటే 'మర్చిపోయానండీ అబ్బేగొంతుక పోయిందండీ' అంటారు. మేరేజి అనేది పులిపిల్లలలాంటి మనుష్యుల్ని పిల్లిపిల్లల్ని చేస్తుంది.

ఛా : నర్సుగా చేరినప్పుడు ఇతరులమీద ఆధార పడకుండా నా బ్రతుకు నేను బ్రతకగల్గుతున్నానుగదా అని తృప్తిపడే దాన్ని.

డా : వళ్ళువంచి ఏమీ కష్టపడకుండానే ఐశ్వర్యంతో తుల తూగే అవకాశాలున్నప్పుడు ఎవరికైనా అంతకంటే ఆనందమేముంది ఛాయా! ఆసుపత్రిలో అడ్డమైన చాకిరీ చేస్తూ నెలకొకసారి కడిగిపారేసిన ఆ జీతపురాళ్ళను చూసుకొని అదే యింద్రపదవి అనుకుంటున్నావా?

మోస్తు ఇన్నోసెంట్ వుమన్ ! (నవ్వి) అనాదిచుంచీ నంటింటి పొగలో వుక్కిరిబిక్కిరయే ఆడవాళ్ళ పైకాలజీ !

చా : అవుడు అంతో యింతో నేనూ త్యాగంచేసి మానవ సేన చేస్తూన్నాను కదా అని ఆనందించేదాన్ని.

డా : (నవ్వుతూ) త్యాగం ! మానవసేన ! ఎవరు చెప్పారీ కబుర్లు ? యినన్నీ చెల్లని కరెన్సీనోట్లు; చెల్లని కరెన్సీని చేతబుచ్చుకొని బజారుకు వెడితే మనం ఏమాతాం ? ఈ ఆదర్శాలూ అంతే ! వీటిని పట్టుకుని వేళ్ళాడే వాళ్ళని సమాజం బలిగోరుతుంది. మహాత్ముడు ఏమయాడు ? ఏహింసనయి తే ఆయన కాదన్నాడో ఆహింసే ఆయన్ని...

చా : కాని గాడ్సేనంటి హింతుకుడు సైతం ముందు చేతులెత్తి నమస్కరించనిదే మహాత్మునిపైకి పిష్టలు గురిపెట్టలేక పోయాడు డాక్టర్ !

డా : అదే మోస్తు పోలిష్డ్ వే చాయా ! నమస్కరిస్తూనే సమాజం మానవుల్ని హతమారుస్తుంది. భూమి పుట్టా అమ్మి, చేస్తున్న వుద్యోగంనదలి, పస్తులు పడుకొని, పెళ్ళాంబిడ్డల్ని కుళాయి నీళ్ళకు నదలి, త్యాగం, త్యాగం అని దేశభక్తిపేరిట జైళ్ళలో జీవితం గడుపుతాడు ఒకడు. అతన్ని త్యాగపురుషుడనీ, పదవీ వ్యామోహంలేనిమహర్షి అనీ పొగుడుతూనే తమాషాగా పక్కకునెట్టి తాము మాత్రం పెద్దపెద్ద పీటలు వేసుకు కూర్చుంటారు, కొందరు. లాండ్రీలో బట్టలు విడిచి అక్కడే బట్టలు మార్చుకొని, కాకాహోటళ్ళల్లో టీ నీళ్ళు త్రాగి బీడీలు పీలుస్తూ రోడ్ల వెంట తిరుగుతూ కలలు కంటూ కమ్మని కవిత్యం రాస్తూ

డింకొకడు; బ్రతికున్నన్నాళ్ళు వీడు బికారి ! చనిపోయాక
మహాకవి ! అన్నమాట ఆ పరబ్రహ్మకు తెలుసుగాని
వీళ్ళకు రోగాలువస్తే ధర్మానుపత్రులు కూడా మందునీళ్లు
పోయవు. తెలుగుమందులమీద నమ్మకంలేక, ఇంగ్లీషు
మందులు కొనుక్కోలేక హోమియోపతి మాత్రలు మింగి
డెత్ వారంట్ మీద సంతకం పెడతారు. వాళ్ళు మరణిస్తే
సంతాప ప్రకటనలు; స్మారక సభలు; మేకులు కొట్టినట్లు
శిలావిగ్రహాలు ! ఇది కుబేరులరాజ్యం ఛాయా !

ఛా : డాక్టర్ ! (నిట్టూరుస్తుంది.)

డా : వాళ్ళమీద నీ కెందుకు జాలి ! తమ తిండి, బట్టా,
సుఖం మరచి లోకంలో తమకంటే దీనులు, నిర్భాగులు,
బైరాగులు మరెవరోవున్నా రనుకుని వాళ్ళను ఉద్ధరించ
డానికే తాము పుట్టామని అనుకుంటారీ అనతారి పుణ్య
షులు ! అదీ ఒక కాంప్లెక్స్ ! అనతార పుణ్యషులు !
మరి ఆమాత్రం బాధపడరూ ఛాయా ?

ఛా : నా కెందుకో భయమేస్తోంది. ఈ వూళ్లోకి వీళ్ళ
పోదాం డాక్టర్ !

డా : నేనుండగా నీకేం భయం ఛాయా ! నీ కెందు ఛాయా.
ఛాయంటే నీడ. నీ నీడ కూడా ఎంత అందంగా వుంటుంది !
ఏటిగట్టున అలలమధ్య కదులుతున్న నీ నీడను చూసు
కుంటూ ఏవేవో కలలుకంటూ కూర్చుంటుంటే ఎంత ముగ్ధ
రంగా వుంటుంది ! అందుకే నిన్ను ఛాయా !
పోయిటిక్ గా పిల్చుకుంటున్నాను.

ఛా : భోజనానికి లేవకూడదూ. ఆకలిగా వుందేమో !

డా : నువ్వు ఎదటవుంటే నాకు ఆకలేమిటి? ఇంకొక్క ఆరు నెలలలో మనం కుబేరులమౌతాం. అప్పుడు ఆకలి అసలే వుండదు. ఈ డాక్టరుగిరి యింకెన్నాళ్ళు? ఇంతా చేస్తే యివాళ మన ఫీజు రెండువేలే! పాపం వాళ్ళు అంతకంటే హెచ్చు యిచ్చుకోలేరు.

చా : ఎవరు?

డా : ఇందాక రాలేదూ మిస్టర్ శ్రీనివాస్ ! ఆంధ్రా కెమికల్ రీసెర్చి కంపెనీ మేనేజరు. పేషెంట్ పేదవాడనీ, యింతకంటే ఎక్కువ యిచ్చుకోలేడనీ, చేతులుకావు కాళ్ళని చేతులు పట్టుకున్నాడు పూర్ ఫెలో (డబ్బు ఛాయకిస్తాడు) సాయంకాలం డౌలత్ రామ్ మాపుకి వెడదాం; నోలస్ కొనుక్కుందువుగాని. అయినా యీ రెండు వేలేం సరిపోతాయి! సముద్రంలో కాకిరెట్ట! నచ్చే ఎలక్ష్‌న్‌లో మనం ఎం. పీ; ఎం. పీ. అయిన వుత్తరక్షణంలో మినిస్టర్ ! అప్పుడు నువ్వు ఎక్కడకు వెళ్ళినా ... పదవి వుంటే డబ్బుతో ఏం పని? పూలదండలూ, సన్నాన పత్రాలు, సందేశాలు, ప్రారంభోపన్యాసాలు, శంకుస్థాపనలు, ఆవిష్కరణోత్సవాల్లా! ఏం ఛాయా! మనిద్దరం కారులో వెడుతూంటే మినిష్టరుగారు సతీసమేతంగా పర్యటిస్తున్నారని ట్రాఫిక్ బండ్ !

చా : (కారియర్‌తో విసుగుగా వస్తాడు) ట్రాఫిక్ బందండయ్య గారూ! ఎవరో మినిష్టరుగా రొచ్చారట. రోడ్డు మీద జనాన్ని నిలబెట్టేశారు. లేకపోతే అప్పుడే వచ్చేద్దను. (లోపలికి వెళ్ళిపోతూంటాడు)

డా : ఏ మినిష్ట్రరా ! సెంట్రలా ? ప్రొవిన్షియలా !

జా : ఏమోనండి; జనాన్ని మాత్రం సెంటర్ లో నిలబెట్టేశారు !

డా : అయితే సెంట్రల్ మినిష్ట్రరన్నమాట ! ప్లానుప్రకారం నిలబెట్టించాడు మనుష్యుల్ని.

జా : సినిమా హాల్లో మీటింగండి. హాలుదగ్గర నిలబడి, నేనూ విన్నాను తాడో స్పీకర్లో. తెలుగులో ఏమో నాలుగు ముక్కలు మాట్లాడేసి ఇనతల కొచ్చేశారండి. మంత్రి గార్ని నేనూ చూశాను. మన తెలుగువారే !

డా : అయితే ప్రొవిన్షియల్ మినిష్ట్రరన్నమాట. తెలుగు వాణ్ణి సెంట్రల్లో ఎందుకుండనిస్తారు లే !

జా : (లోపలికి వెళ్తూ) డైనింగ్ టేబిల్ రెడీచేస్తానండి !

డా : త్వరగా కానియ్ !

జా : ఎంతసేపు ? చిటికలో అంతా రెడీ ! (లోనికి వెళతాడు).

చా : నేనూ వస్తున్నానే (అంటూ తానూ వెడుతుంది).

(డాక్టరు సిగరెట్టు తీసి వెలిగిస్తాడు. కుర్చీలో బద్ధకంగా కూర్చుని పేపరు తెరుస్తాడు. ఫోను మ్రోగుతుంది.)

డా : (బద్ధకంగా) జాన్ ! జాన్ !

జా . అయ్యగారు ! అయ్యగారు ! (గబగబ వస్తాడు.)

డా : ఆ కాల్ ఎక్కడనుంచో చూడు.

జా : (నీవరు తీస్తూ) హలో ! హలో !.....ఎవరండి ?...

డాక్టరుగా రున్నారండి !...

డా : ఎవరూ అది ?

జా : హలో ! హలో ! తమ పేరండి...ఆఁ. ఆహ. (డయ్)

మూసి డాక్టరుతో) ప్రకాశరావుగారట, సిమ్మెంటు ఫ్యాక్టరీ ప్రొప్రయిటరుట!

డా : ఏమంటాడు? నా సెక్రటరీలా, దర్జాగా మాట్లాడరా!

జా : హల్లో! హల్లో. ఆ! ఆ! డాక్టరుగారికి ఆనక తీరు బడి వుండదండి. ఆ...ఇప్పుడే కారులో వస్తున్నారా? ఓ; యస్; ఓ; యస్! (ఫోను పెట్టేస్తాడు.)

డా : అరెరె! అదేమిటా జాన్! పి. ఏ. లాగమాట్లాడరా అంటే నా పీకలమీదకి యిప్పుడే ఎంగేజిమెంట్ ఫిక్స్ చేశావు (నవ్వు).

జా : ఆనక మీకు తీరుబడేదండి? భోజనం చేశాక నిద్ర పోతారాయె!

డా : ప్రకాశరావుగారా! ఎవరబ్బా! అర్జంటు పనుందన్నాడా?

జా : ఇంట్లో ఎవరికై నా హఠాత్తుగా మతిస్థిరం తప్పిందేమో!

డా : అంతేలే! అలాంటివాళ్ళే మన దగ్గరకొస్తారు.

జా : యీ లోపున మీరు మీల్కు తీసుకోకూడదండి!

డా : ముందమ్మగారిని చేయమను! నేనీ కేసేదో చూసుకొని వస్తాను!

జా : దబ్బున తేల్చేయండి!

డా : నీ కాకలిగావుంటే నువ్వు యీలోపున కానీయరా!

జా : నా కాకలిలేదండి. వస్తున్నప్పుడు డార్లొ కాకిరాజుమిట్టి హోటల్లో భోంచేసే వచ్చేసండి (వెళ్లిపోతాడు).

డా : (పత్రికతీసి చదువుతూ) తప్పిపోయినది. ఆచూకీ యిచ్చిన వారికి ఉచితరీతిని సత్కారం..... (ఆగి) మంచిచాస్తే! (చదువుతూ) పచ్చని శరీరం! ఎత్తు యించుమించు అయిద

దుగులు. గుండ్రని మోము, పెద్దకళ్ళు, కుడిబుగ్గ మీద చిన్న పుట్టుమచ్చ; నవ్వితే సుడులు తిరిగే చెక్కిళ్ళ వయస్సు ఇరవై రెండు. మాడు మాసముల గర్భిణి. పేరు శకుంతల. శకుంతలా! నువ్వు యీ ప్రకటన చూసిన వెంటనే తిరిగి రావలెను. నీకోసం పరితపిస్తున్న యిల్లు నీ భర్త. (నవ్వి) “సెక్కిటా సిన్నా మచ్చా సెపితే సాలిని లచ్చా” (పాటపాడుతాడు).

జా : (వస్తూ) మీలో మీరే నవ్వేసుకుంటున్నారేటయ్య గారూ?

డా : ఎవరో ఆధునిక శకుంతల, తప్పిపోయిందట. ఈకావ్య చదవరా! ఆ శకుంతలను దువ్వంతుడు నదిలిపెట్టాడు ఈ దువ్వంతుణ్ణి ఈ శకుంతల నదిలిపెట్టింది! టిట్ ఫర్ టాట్; బ్లడ్డి కాళిదాస్!

జా : (చదువుతాడు) తప్పిపోయినది ఆ చూకీ యిచ్చినవారికి ఉచితరీతిని సత్కారం.

డా : ఆధునిక శకుంతలో పాఖ్యాన మన్నమాట!

జా : ఉచితరీతిని సత్కారం అంటున్నాడు పేపరువాడు. నాలుగుపూటలు సైకిలుమీద వూళ్ళో తిరిగేసి, పట్టి అప్ప గించేదా అయ్యగారూ! పాతికో పరకో చేతికందుతాయి!

డా : పాతికో పరకో చేతి కందడంమాట అలావుంచి ముందు నీ వీపుకాస్త రివిటవుతుంది. తనకర్మాన తను ఆ అమ్మాయి ఎవడితోనో ఎలాంటి పయితే పేపరులో విరహం ప్రారంభించాడు భర్త. ఏదో మతిలేక తాను ఆ ప్రకటన పంపిస్తే ప్రచురించే న్యూస్ పేపరు కేనా వుండొద్దూ డీసెన్సి?

[కారు హోరన్ వినిపిస్తుంది; ప్రవేశం, ప్రకాశరావు. వయస్సు నల్లబై అయిదేళ్లు.]

జా : అదిగో, ఆయనే కాబోలు ప్రకాశరావుగారు !

ప్ర : (వస్తూనే) గుడ్ మార్నింగ్ డాక్టర్ సార్ !

డా : వెరీ, వెరీ ! దయచేయండి, దయచేయండి ! (అంటూ కుర్చీ చూపిస్తాడు.)

ప్ర : థాంక్యూ !...తమర్ని నేను కలియడం ఇదే మొదటి సారి !

డా : నాకూ అంతే ! నేను తమర్ని యిదివరకు కలిసివుంటే; ఇప్పుడు మనం కలుసుకోవడం రెండవ సారాను !

ప్ర : ఎంత మాట, ఎంత మాట ! మీరా, నన్ను కలియడం! నేనే మిమ్మల్ని కలుద్దామని ఎన్నాళ్ళనుంచో అనుకోడం; ఎప్పటికప్పుడు ఏదో అడ్డు. ఇన్నాళ్ళయినా మీ పరిచయ భాగ్యం కలగనందుకు నాకు చింతగా వుంది !

డా : దానికేముంది ! అస్తమానూ డాక్టర్ల అనసరం వుంటుందా మరి ?

ప్ర : మీ గురించి క్లబ్ సెక్రటరీ చెప్పాడు సార్ ?

డా : ఎవరు ? హరనాథా ! ఏదో అభిమానంకొద్దీ, అత నలాగ చెబుతూవుంటాడు.

ప్ర : ఇంతకాలం మీ పరిచయం సంపాదించలేకపోయాను. మరి నేనూ క్లబ్ మెంబర్నే !

డా : అలాగా !

ప్ర : ఆవేళ తమ గౌరవార్థం టీ పార్టీ జరిగింది కదండీ !

డా : ఆఁ ! అవునండీ ! వొద్దన్నాను; వొద్దు వొద్దంటున్న కొద్దీ ప్రండ్సు నలుగురూ మరీ బలవంతం చేశారు.

ప్ర : ఆవేళ తమతో పరిచయం చేసుకుందా మనుకున్నాను; కానీ...

డా : పోనీ, ఇప్పుడయింది కదా; మనసులు కలియాలి కాని పరిచయాల కేం భాగ్యం ?

ప్ర : బాగా సెలవిచ్చారు. ఏదీ కానివేళ, మంచి మిడసరి లగ్నంలో వచ్చాను. ఏమీ అనుకోరుకద !

డా : ఈపాటికి దూఁమెరుగ్గాయింత పెరుగూ అన్నం తిని, కాస్త నేప్ తీసుకోవడం అలవాటనుకోండి ! కాని ఏం చేస్తాం ! పెద్ద మనుష్యులు వస్తున్నారకదా అని మీ కోసం ఎదురుచూస్తూ కూచున్నాను.

ప్ర : ఇలాంటి సమయంలో మిమ్మల్ని డిస్ట్రబ్ చేయడానికి నాకూ మనస్కరించడంలేదు. మన్నించాలి.

డా : డిస్ట్రబెన్సు ఎప్పుడైనా ఒకటే; కానీయండి !

ప్ర : అలా అనకండి; వేళాపాళా వుండొద్దూ ?

డా : మా దగ్గరకొచ్చే రోగులికి ఒక వేళాపాళా ఏమిటిసార్ ! తీర్థ ప్రజల్లా వాళ్ళు వస్తూనే వుంటారు; మేం వాళ్ళతో బాధలు పడుతూనే వుంటాం... ఏమిటి తమ కేసు? టూకీగా చెప్పండి !

ప్ర : కేసు, చాటభారతమంత వుంది. టూకీగా ఎలా చెప్పడం ?

డా : మీ యిష్టమొచ్చినంతసేపు కూచుందాం; మీరేమిటి చెప్పాలనుకుంటున్నారో అంతా చెప్పండి... మీ పేషెంటు

లక్షణాలన్నీ పూసగుచ్చినట్టు వర్ణించండి ... పేషెంటు
నయస్సెంత? మేలా? ఫిమేలా?

ప్ర : అబ్బే! రెండూ కాదండీ!

డా : అయితే న్యూటర్ జండరన్నమాట! మన పేషెంటుకి
ఏజండరై నా బాధలేదు. సైన్సు యింతదాకా ఎడ్వాన్సు
యాక జండర్లతో ప్రమేయమేమిటి? ఒక్క ఆపరేషన్
చేస్తే మేల్, ఫిమేల్! ఫిమేల్, మేల్!!

ప్ర : దానిసిగతరగ; ఈ సైన్సుందే సైన్స్; తలుచుకుంటే
అంతాచిత్రం!

డా : మహాచిత్రం! అందులోనూ మీలాంటి వాళ్ళకి ఏదైనా
అబ్బురమే! మా కిది నథింక్! సైన్సురంగంలో, ఈ
ఎఫీవ్ మెంటు నేను వియన్నాలో వున్నప్పుడే స్టేలాటు
అయిపోయింది. ఒక ఆపరేషను సక్సెస్ ఫుల్ గా కండక్టు
చేసేసరికి, యిక అంతా ఒకటే ఆపరేషన్. ఎనడు సడితే
వాడు అండర్ టేక్ చేయడమే.

ప్ర : తమరు వియన్నాలో వున్నప్పుడేమయిందండీ?

డా : మా దగ్గరకో చిత్రమైన కేసాచ్చింది లెండి. ఎంత
చిత్రమైనదో మీరు కళ్ళతో చూడవలసిందే; బయోలాజి
కల్ గా మీకు ఎక్స్ ప్లైయిన్ చేయడం కష్టం.

ప్ర : మీరు చేసినా, మీలాంటివాళ్ళకి బాధపడదు.
మామూలుగా ఆకేసు సంగతి చెబితే అదే మాకు
పరమానందం!

డా : నేను వియన్నాలో 'థీసిస్' సబ్జెక్టు చేస్తున్నప్పుడు
ఓ మజాఅయిన కేసువచ్చింది. అతనిపేరు మిస్టర్ రాబర్ట్.

నయస్సు ఓన్లీ సిక్టీస్ ! వా డే జండరో పోల్చుకోలేని
 తికమకలోపడ్డారు తల్లిదండ్రులు; నా దగ్గర కొచ్చారు.
 కేసు టికెట్ చేశాను. ఆపరేట్ చేశాను. మోస్టు సక్సెస్
 ఫుల్ ఆపరేషన్. నా కత్తి పడగానే వాడిపేరు మారి
 పోయింది. మిస్టర్ రాబర్ట్స్, మిస్ హెలెన్ అయి
 కూర్చుంది. మిస్ హెలెన్ అందాలరాణి. మిస్ యూరోప్
 పెరేడ్లో మిస్ హెలెన్, మిస్ యూరోపుగా ఎన్ని
 కయింది. అప్పట్నుంచి ఆమె ఎక్కడకు వెళ్ళినా,
 ఆ అందాలబరిణి ప్రేమభిక్షకోసం, వేలకొద్దీ అబ్బాయిలు
 పెద్ద 'క్యూ'గా ఘరమయ్యారు. కానీ, ఒక హాలివుడ్
 కుబేరుడు ఆ పిల్లను 'వూ' చేశాడు. ప్రస్తుతం హెలెన్
 ఆ హాలివుడ్ కుబేరుని సతీమణి ! తమ అమెరికా పర్యటన
 అయిపోయిందట ! ఆద్యతన భావిలో ఆసియా రాజ్యాల
 పర్యటన వున్నదీ, భారతదేశ ప్రాచీన శిల్పన శేషాలనూ,
 కళాప్రాబల్యాన్నీ, సంస్కృతీ ప్రాభవాన్నీ వీక్షించి అవ
 గాహన చేసుకోవాలని దంపతులం తహ తహ లాడు
 తున్నాం అంటూ మొన్ననే ఎంతో యిదిగా ఉత్తరం
 రాసింది. ... అహః ! ... ఇదంతా ఆ పిల్ల ఇంగ్లీషు
 ఉత్తరానికి నా తెలుగు అనువాదం అనుకోండి ...
 ఈ మధ్యనే ఆ పిల్ల కొక మగపిల్ల వాడు పుట్టాడట; వాడికి
 నా పేరు పెడతానంటుంది; పిచ్చిపిల్ల !

ప్ర : మీరు చేసిన ఉపకారానికి ఎంతమంది బిడ్డలకి తమ
 పేరు పెట్టుకుంటే ఋణం తీరుతుందండీ !

డా : ఇందులో నా గొప్పేముంది ? ప్రతీవాడూ సైన్సుకి ఋణపడి వుండాలి. సైన్సులో పరమాణువు ప్రవేశించాక ఇదొక ఫీటా ? పరమాణువుతో ఏదైనా చెయ్యగలం. ఒక ప్రపంచాన్ని నిమగ్నంలో భస్మం చెయ్యచ్చు. ఇంకొక కొత్త ప్రపంచాన్ని సృష్టించవచ్చు. అడవులలో తిరిగే కోతులకు బ్రెయిన్ తగిలించి క్లబ్బులలో మనుష్యులతో పోకరాడించవచ్చు. మీ ఫ్యాక్టరీ ఎంపోరియంలో సేల్సు కండక్టు చేయించవచ్చు.

ప్ర : తమరు తల్చుకున్నారంటే ఏముందండీ ? మాలాంటి వాళ్ళకి ఎంతైనా సహాయం చేయగలరు.

డా : ఇంతకీ మీ రెండుకొచ్చారు చెప్పనిదే !

ప్ర : ఇవాళ ప్లానింగు మినిష్టరుగారు మన వూరొచ్చారు. తమకు తెలిసేవుంటుంది.

డా : వస్తే రానీయండి ! మనకేం ? ఆయనే మన పేషెంటా ?

ప్ర : కాదండీ. మీ రిద్దరూ క్లాస్ మేట్సుని విన్నాను. నా విషయం తమరు కాస్త ఆయనకు చెబితే అవలీలగా అయిపోతుంది. ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ పెడుతున్నట్టు మీరు పేపర్లలో చూసేవుంటారు.

డా : (ఉత్తరం రాసుకుంటూ) ఆ ... ఫ్యాక్టరీ పెడితే నాకేం ?

ప్ర : ఇంకా ఎవరికీ లైసెన్సు యివ్వలేదండీ !

డా : (చీటీ రాసి) జాన్ !...జాన్ ! (జాన్ వస్తాడు)

ప్ర : (పేపరు తీసుకొని చదువుతున్నట్టు ఏమీ మాటాడక వూరు కుంటాడు)

డా : జాన్ ! ఈ చీటీప్రకారం మందులు కొని అతని కియ్యి !
ఇంకొక వారంజుల్లో ఎలక్ట్రిక్ ట్రీట్ మెంటు ప్రారంభిస్తాం అని చెప్పు; త్వరగా వెళ్ళు !

(జాన్ చీటీ చదువుకుంటూ బయటకు వెడతాడు)

డా : చాలా పెక్యులియర్ కేసండి ! పాపం ! ముందుకు రావలసిన కుర్రాడు. రెండు మూడు కావ్యాలు రాశాడట. ఏదో పరిషత్తులో తను రాసిన నాటకానికి ఫస్టు ప్రైజు రాలేదని బెంగపెట్టుకున్నాడు. మనసు వికలమయింది. కొద్దిగా మెంటల్ డిస్టర్బెన్స్ మెంటు ! ఆప్టాల్ ప్రైజు ఫైటింగ్ ! చూడండి ఎంత సీరియస్ గా తీసుకున్నాడో ! స్పార్ట్స్ గా వుండొద్దూ ?

ప్ర : తమనంటి పెద్దలలా సెలవిస్తారు. కాని కాంపిటీషన్లో అలా అనిపించదు మరి. మన ఫ్యాక్టరీ లై సెన్సుకి అందరూ కాంపిటీషనే. తట్టుకోలేక నాకే మతిపోతోంది. మీరూ చిన్న చూపు చూస్తే....

డా : మీరు వస్తుందన్నమాట !

ప్ర : అందుకే కదా మీ చెవులో వేసింది.

డా : నా ప్రొఫెషన్ వదలుకొని వాళ్ళచుట్టూ నన్ను తిరగమంటారా ?

ప్ర : తిరగడ మెందుకండి ? ఒక్కసారి మీరు వచ్చి చెప్పినా చాలు. ఓ ఉత్తరం రాసి యిచ్చినా ఇనఫ్ !

డా : నన్ను మెత్తబెట్టకండి. లేనిపోని ఆబ్లిగేషన్స్ !

ప్ర : మీదయ ! ఆమాత్రం నన్నొక కాపుకాశారంటే...

డా : మీ మాట కాదన్నానని ఇంకొకలా అనుకోకండి. నా

ప్రిన్సిపల్కుకి విరుద్ధమైన పని...

ప్ర : ఇందులో ఏముందిసార్ ! ఆ లై సెన్సు ఎవరికో ఒకరికి ఎలాగూ ఇవ్వాలి. ఆ ఇచ్చే దేదో మనకు యిస్తే...

డా : (పత్రిక చూస్తూ) సాధారణంగా నేనెవరికీ రికమెండేషను చేయనే !

ప్ర : అయితే మరీ మంచిదిసార్ ! ఎప్పుడూ చెయ్యనివాళ్ళు ఇప్పుడు చేస్తున్నారంటే దానికి పరపతి మరీ ఎక్కువ.

డా : కాలికి వేస్తే మెడకి, మెడకి వేస్తే కాలికి; చంపుతున్నారే మీరు నన్ను !

ప్ర : అలా మీరు భావించడం ధర్మమా ?

డా : ఎన్నడూ అలవాటు లేనిపని, మీరు నన్ను చేయమంటున్నారు. మన్నించాలి !

(ఫోను మ్రోగుతుంది).

ప్ర : మీరలా అంటేకాదు.

డా : మీరు మరొకలాగ అనుకోకపోతే, కాస్త ఆ...

(ఫోను చూపిస్తాడు)

ప్ర : (ఫోను పట్టుకుని) ...హలో ! ...ఎవరండీ ?...అవ్వా...

(గాభరా పడుతూ, ఫోను దగ్గరకి డాక్టర్ని రమ్మని స్పృశిస్తూ) నక్కతోక తొక్కి వచ్చానండి. ఇప్పుడే మాట్లాడేయవచ్చు; శ్రమలేకుండా, వెదుకుతున్నతీగె, కాలికి తగిలింది!

డా : (ఫోను చెంతకు వెడుతూ) ఇంతకీ ఎవరండీ ఆయన ?

ప్ర : ఇంకెవరు సార్ ! మన పి. ఏ., టుది మినిష్టర్ !

డా : ఓం ! ఐసీ ! [అంటూ, ఫోనుచేతబుచ్చుకుని] హలో ...

ఆం ... సరే; మీరెలా కనిపిస్తారోయ్ ! మళ్ళీ ఓట్ల సీజన్

లోనే; ఈ లోపున బాజూట్ ! ... మనవాడేదో పెద్ద
మంత్రినై పోయాననుకుంటున్నాడా ! ... నచ్చే ఎన్ని
కల్లో వాడి నియోజకవర్గంలో నిలబడి, డిపోజిట్టు గల్లంతు
చేయిస్తానని చెప్పా ! ... ఏదీ. మనవాణ్ణి ఫోనుదగ్గిర
కోమారు రమ్మను ! ... అబ్బే ! తమాషా కన్నాను.
మీ రెండుకు మా బంగళాకి రావడం ! నాయంత్రం నేనే
అటువస్తాను ... నిద్రపోతున్నాడా ? ఊరి, గెట్టుగా
వుంటే మనవాడికంతా రెస్టే ! కాస్సేపట్లో శతదినోత్స
వమా; వెళ్ళిపోతారా ? సరేలే; మరో రోజాయెను !
(ఫోను కింద పెట్టబోతాడు.)

ప్ర : చంపేశారు డాక్టరుగారూ ! ఇప్పుడే మాట్లాడేస్తే మన
వ్యవహారం పైసలయి పోనుకదా !

డా : మిమ్మల్ని యింటర్వ్యూ చేస్తాను; ఆ వ్యవహార
మేదో మీరే మాట్లాడుకోండి ! ... హాలో ! ... ప్రకాశ
రావుగారని, ఓ బిజినెస్ మాగ్నెట్; (ప్రకాశరావుని దగ్గరకు
రమ్మని స్వాగతించాడు; మీరే మాట్లాడండిని ప్రకాశరావు స్వాగ
తించాడు) ... ఆయన్ని పంపిస్తాను. నాపనే అనుకుని నువ్వు
కాస్త ...

ప్ర : తమరే వస్తామని చెప్పండి సార్ ! నేనయితే ఒక
దాని కొకటి ...

డా : (ఫోనులో) హాలో... నేనే వస్తానయ్యా... ఫీర్ యూ!

ప్ర : మీరు వెడితే ఆర్డరు టక్కున పడుతుందండి !

డా : కాగితా లెక్కడ వున్నాయ్ ?

ప్ర : అన్నీ ఆయన ఫైల్స్ లోనే !

డా : మీ ఫైల్స్ ఎవరూ తీయించలేదుకద !

ప్ర : మీరే తీయించాలి; గప్ చిప్ గా ఆర్డరు వేయించాలి !
(నోట్లు తీస్తూ) ఈ టెన్ థాజండు...

డా : మీరేయిన్వకూడదూ ?

ప్ర : నేనయితే ఆనక ఒకదాని కొకటి ! కొంపలు ములుగు
తాయి ! ... ఆఫీసర్లతో వ్యవహారం !

డా : భయంలేదు ! నేను చెప్పానుగా ! ... నేను వెడితే,
తీసుకుంటాడో, తీసుకోడో ? ... కావలసినవాళ్ళం !

ప్ర : మీరూ మీరూ ఎంత కావలసినవాళ్ళై నా, యీ వ్యవ
హారం మీది కాదుగదండీ !

డా : సరే; కాసేపు పోయాక బయలుదేరదాం... కూర్చోండి!

ప్ర : నే నెందుకండీ ! సాయంకాలం మీ దర్శనం చేస్తాను.

డా : సరే; ఇక మీరు వెళ్ళండి !

ప్ర : ఆర్డరు వేయించుకు రావాలి తమరు !

డా : చేతికి యిస్తానుగదా; చూద్దురుగాని !

ప్ర : ఆ ఆర్డరు చేతిలో పడితే...

డా : మళ్ళీ కనిపించరు; తురుఫై పోతారు.

ప్ర : రామ, రామ. ఎంతమాట, ఎంతమాట ! తమరే ఆ
మాటంటే...

డా : మాటలతో ఏం పని ? వెళ్ళిరండి !

ప్ర : తమరు అగ్రహించనంటే ఒక మాటంటాను; తమ
ఋణం వుంచుకోను. తమకో కాదు కొని...

డా : వాట్, మిస్టర్ ప్రకాశరావ్ ! నా కెందుకయ్యా
మొక్కుబడులూ నై వేద్యాలూ !

ప్ర : ఏదో నోరు జారింది; ఆగ్రహించకండి !

డా : మీ బిజినెస్ ప్లరిషయితే చాలు; అదే నాకు సంతోషం.

ప్ర : మీ ఆశీర్వాచనమే నాకు పదివేలు ! సెలవు ! మళ్ళీ
తమ రక్కడకు వెళ్ళాలాయె !

డా : మీల్కుతీసుకుని వెంటనే వెడతాను.

ప్ర : తమకు చాలా ట్రబుల్ ఇచ్చాను. క్షమించాలి !

(వెడతాడు.)

[నోట్లు బల్లమీద విలాసంగా ఎగురవేస్తాడు. సిగరెట్టు వెలిగిస్తాడు.
కారుడు వెతున్నధ్వని. జాన్ ప్రవేశం)

డా : ప్రెస్కిప్షన్ ప్రకారం బాగా యాక్టుచేశావురా, జాన్ !
ఫోనులో నీ మాటలు విని మంత్రిగారి పి. ఏ వని నేనే
అనుకున్నాను.

జా : అంతా మీరే మాట్లాడేశారండి. సరదాగా మాట్లాడ
దామనుకున్నాను. నన్ను మాటాడనిచ్చారేకాదు !

డా : నువ్వు నా సెక్రటరీవిరా, జాన్ ! వెయ్యి రూపాయల
నోట్లు తానులు పరిపించి, వాటిమీద నీచేత నడిపిస్తాను.
ఏదీ ఆ ప్రెస్కిప్షన్ కాగితం ?

జా : ఇదిగోనండి !

డా : (చించి పారవేస్తూ) ఇంకెందుకీ ప్రెస్కిప్షన్ ? పది నిమి
షాల ట్రీటుమెంటుకి పదివేలు ఫీజు !

జా : ఈ పదివేలూ మన దగ్గరే వుండిపోతాయాండి ?

డా : ఇవి మన యింట్లో పిల్లల్ని పెడతాయిరా ! కాకపోతే,
నువ్వు మాతో న్యాయార్థుల ఎలా వస్తావురా, వెరి
కుట్టే !

జా : మా అయ్య లండన్ వెళ్ళాడు. నేను న్యాయాధ్యక్షు-
వెళతాను !

[ఛాయ మేడమెట్టు దిగుతూ 'జాన్' అని పిలుస్తుంది. ఆమె రాక
గమనించి, డాక్టరు నోట్లు దాచుకుంటాడు.]

డా : ఊ! స్వవర్ణ బంగళాకి వెళ్ళి, నేను పంపించానని చెప్పు!

జా : (మొదట అర్థం కాక, తరవాత తేరుకొని) అలాగే నండి !

వెళ్ళి, కుక్కను పట్టుకువస్తాను !

[డాక్టరు లోపలకు వెళ్ళిపోతాడు. ఛాయ, కుర్చీచెంతకు వచ్చి
నిలబడుతుంది.]

ఛా : జాన్ !

జా : ఏవమ్మగారూ !

ఛా : ఈ ఉత్తరం శ్రీనివాసరావుగారి కిచ్చిరా; జాగ్రత్తగా
పట్టుకువెళ్లు; ఎవరికీ చూపించకు; త్వరగారా.

(ఉత్తరం యిస్తుంది)

జా : అలాగే నమ్మగారూ ! ఎడ్మెన్టా వచ్చేస్తాను !

[కవరుమీద చిరునామా చదివి, గబగబ ముందుకు నాలుగు
అడుగులు వేస్తాడు.]

— తె ర —



పంజరం

ద్వితీయాంకం.

సమయం : అదేవోజు, సాయంత్రం

స్థలం : అదే.

తెరలేచేసరికి ఛాయాదేవి వోనుంచివచ్చి పంజరంచెంత అగు కుండా ఆ ప్రక్కనుంచే ఇవతలకు వస్తూవుంటుంది. ఎవరిరాకకోసమో నిరీక్షిస్తున్నట్లు వీధిగుమ్మంవైపు ఆతృతగా చూస్తుంది. రైతు మూడవ గులు అటువేస్తుంది. పంజరంలోని చిరుక 'రామా, రామా !' అంటుంది ఛాయ ఒక అడుగు ముందుకు సాగుతుంది. చిరుక మళ్ళీ 'రామా రామా !' అంటుంది. చిరుక పలుకులు విని ఛాయ నిట్టూర్చి అటు మళ్ళీ తుంది.

ఛాయ : రామా ! రామా ! అని నోరారా పిలుస్తున్నావో నువ్వు ఎంత తీపిగా పిల్చినా, నీ రాముడు వినిపించుకో జేమే ! నీతాదేవిలా పాపం, ఎందుకు నీ కీ చెర ? వెళ్ళిపో హాయిగా వెళ్ళిపో. ఇంతకన్న నీకు అడివే సుఖ స్వేచ్ఛగా ఎగురుతూ, ఆనందంగా రోజులు వెళ్ళుచు దువుగాని ! (సంసారం తెరుస్తుంది; చిరుక వదలను; మోసలగు

ఊ! కదలవూ? అవున్నే; అక్కడైతే నీతిండి నువ్వే సంపాదించుకోవాలి; ఇక్కడైతే నీకే తాపత్రయమూ లేదు. జామిషల్లు కోసి కోజూ నీ ముందు పెడతాడు మా జాన్! ఇంతలోనే ఎంతసుఖం మరిగిపోయేవే! చిత్రం!

[జాన్ బయటనుంచి లోపలికి వస్తాడు. ఛాయకు కొద్ది దూరంలో ఆగిపోతాడు. ఆమె అతన్ని గమనించదు.]

జా : అమ్మగారూ !

ఛా : (శిలీకృపడ) వచ్చావా? నీకోసమే ఎదురు చూస్తున్నాను. ఆయన...

జా : ఆయనకోసం ఊరంతా తిరిగేనండి! కాళ్ళరిగిపోయాయి; తలప్రాణం తోకకు నచ్చింది. ఇక్కడ కాదని అక్కడ, అక్కడ కాదని ఇక్కడ...

ఛా : అక్కడికీ ఇక్కడికీ ఎందుకురా? తిన్నగా ఆయన ఆఫీసుకి వెళ్ళక!

జా : ఎకాఎకీ అక్కడికే వెళ్లానమ్మగారూ! వెడితే, గేటు వాడు ఎంతకీ లోపలికి పోనీయడూ. చినరికి ఓ పావలా డబ్బులు వాడి చేతిలోపడేసి మంచి చేసుకున్నాను. తీరా, లోపలకెళ్లి, భోగట్టా చేసేసరికి, "ఇక్కడ శ్రీనివాసరావనే మేనేజరు లేడు; పోపో" అని కసిరిపారేశారండి.

ఛా : లేకపోవడమేమిటా? పొద్దున్నే ఆయన మనింటికివస్తే!

జా : అదే నాకూ పట్టుకుందండి. రూపాయా, రెండో చేతిలో పడితే ఆఫీసులో నిజంచెప్పేసి పోదురు. కాని, డబ్బు దండుగెందుకని, ఆఫీసుపైను అయిందాకా అక్కడే

కాసుక్కుచున్నాను. ఆఫీసర్లంతా ఇళ్లకు పోతున్నారు కాని, శ్రీనివాసరావుగారు మాత్రం ఐపుా జాడా లేదు.

చా : ఏ ఆఫీసుకు వెళ్లేవో ఏమిటో ?

జా : ఆంధ్రా కెమికల్ రీసెర్చ్ కంపెనీ కదండీ; మంచివారే ! బోర్డు చదువుకొని మరీ లోపలికి వెళ్లేను. లోపల లేక పోయేసరికి మళ్ళీ యినతలకివచ్చి గేలువాడికి మరో పానలా గస్-చిప్-గా అందించి, మెల్లిగా కూపీ లాగేను. శ్రీనివాసరావుగారు, హెడ్డాఫీసు మేనేజరుట. అది కాకి నాడలో వుందిట. ఇది బ్రాంచి ఆఫీసు. ఆయనీ మధ్య యీ ఊరే రాలేదు ఫో ఫో అన్నాడండీ గేలువాడు. నీకేం తెలుసు గోంగూర పులుసు; పొద్దున్న మా యింటికి వచ్చారు పోరా ! అని నాలుగు చివాట్లువేసి చక్కా వచ్చాను.

చా : హెడ్డాఫీసునుంచి రాగానే బ్రాంచి ఆఫీసుకు వెళ్లకుండా మనింటికి వచ్చివుంటారు. పోనీ, ట్రావెలర్సు బంగళాకి వెళ్ళలేక పోయావా ? అక్కడ దిగే రేమో !

జా : అరెరె ! అక్కడి కెళితే యిట్టే ఒక్కరూ దొరికి పోదురూ ! అనవసరంగా క్లబ్ దగ్గర కెళ్లాను.

చా : కనిపించారా ?

జా : కనిపిస్తే ఏం లాభమండీ ! తీరా కనిపించేసరికి ఆయన అవునా, కాదా, అని చిన్న అనుమానం పట్టుకుంది, దానింటా పంటారంగానూ !

చా : ఇంతకీ ఆయన్ని కలుసుకున్నావా ? లేదా ?

జా : ఎలా కలుసుకోవడమండి ? ముందు ఆయన నవునో కాదో తేల్చుకోవాలా ? ఒక వేళ ఆయన శ్రీనివాసరావు గారే అయినా నే నెలా కలుసుకుంటాను, పదిమంది లోనూ పేకాడుతూ కూర్చుంటే ? గొప్ప డై నమాలో పడిపోయా నమ్మగారూ ! అక్కడే అలా ఒడి పేసుకు నించున్నానండి. సిమ్మెంటు ఫ్యాక్టరీ ప్రాప్రయిటగు ప్రకాశరావుగార్ని మట్టుకు యిట్టే పోలేళ్ళానమ్మగారూ ! ...ఆ పంచా ఆయనా...వున్నట్టుండి, గబుక్కున ప్రకాశ రావుగారు లేచి “శ్రీనివాసరావ్ నీ పని కుదేల్” అన్నారండి. అమ్మయ్య ! ఆయనేకదా అని ఎప్పుడయినా ఒక్కరే యివతలకు రారా అని గంటలతరబడి కూచున్నాను. పేకాటలోపడి ఎంతకీ రాడు, బ్రహ్మదేవుడు. అయ్యగారు లేస్తే కోప్పడతారని గబగబా నచ్చేళాను.

చా : అయితే ఆయనకి వుత్తరం యాయ లేదన్నమాట ?

జా : లేదం డమ్మగారూ !

చా : ఎందు కిన్వలేదు ? ఎలాగయినా ఆయన కిచ్చి రమ్మ న్నానా లేదా ?

జా : ఇమ్మన్నారండి. వీలు పడలేదు. ఒక్కరూవుంటే యిచ్చి వద్దును.

చా : ఒక్కరూ యివతలకు వచ్చేవరకూ వుండ లేకపోయావా ? హాస్పటలులో వున్నప్పుడు నువ్వు నేనంటే ఎలా వుండే వాడవురా ? ఇక్కడికొచ్చాక అలా మారిపోయావేం ? నాకు తెలుసురా, నువ్వు నన్ను మోసగిస్తున్నావు ! (కవరు చించి నోట్లు చూసుకుంటుంది. టేబిలుమీద తెటరు, కవరు వేరే పడివుంటాయి. నోట్లు చేతిలో పట్టుకుంటుంది.)

జా : నే నేం మోసం చేశానమ్మగారూ ? తల్లీ తండ్రి అన్నీ మీ రేననుకుని మిమ్మల్ని సమ్ముకుని వుంటే, నాకే చీకూ చింతా వుండదనుకున్నాను. ఆ నౌకరీ వదులుకొని మా అమ్మగారితో వుంటే నాకేం భయం లేదనుకున్నాను. మీరు రమ్మసగానే మీతో నచ్చేశాను. హాస్పటల్ వున్నప్పుడు అంత సమ్మకంగా మసలినవాణ్ణి...

చా : అయితే నాదగ్గరెందుకంత భయపడుతున్నావ్ ? నాకు తెలుసురా ! నువ్వు నాదగ్గర అబద్ధాలాడుతున్నావ్. అన్నీ దాపరికాలే ! అందరూ మోసాలే !

జా : నేనే పాపం ఎరగనమ్మగారూ ! ఇందాకా అయ్యగారు చీటీ రాసి దాని ప్రకారం ఫోను చెయ్యమంటే చేశాను. నాతో ఫోనులో అంతా ఆయనే మాట్లాడేరు. అయ్యగారి మాట వినకపోతే ఎలాగ అమ్మగారూ ? ఇంటికొచ్చే సరికి ప్రకాశరావుగారు వెళ్ళిపోయారు. ఏదో సిఫారసు చెయ్యమని పదివేలిచ్చారు !

చా : ఏమని ఫోను చేశారు ? చీటీ ఏమని రాశారు ?

జా : నాకు జ్ఞాపకం లేదమ్మగారూ ! మంత్రిగారికేదో సిఫారసు మాత్రం...

చా : పొద్దున్న నాకు రెండువేలు యిచ్చినతనికి మళ్ళీ ఆ డబ్బు యిచ్చావా ? లేదా ?

జా : అయ్యగారు నాకివ్వలేదండి !

చా : శ్రీనివాసరావుగారు డాక్టరుగారికి ఫీజిచ్చారా ?

జా : ఇచ్చారో లేదో నేను చూడలేదమ్మగారూ !

చా : నువ్వక్కడ లేవూ ? అబద్ధమాడకు. నిజం చెప్పు.

జా : నిజమేనమ్మగారూ ! నేనక్కడలేను. మీ ముగ్గురూ మాట్లాడుకుంటుంటే లోపలకు వెళ్ళిపోయానుకదమ్మా; చెవలపిల్లులు అల్లరిచేస్తున్నాయని !

చా : నేనడిగేదొకటి, నువ్వు చెప్పేదొకటి. ఒక్కదానికూడా నువ్వు సరిగ్గా సమాధానం చెప్పడంలేదు. నువ్వు నామీద పగబట్టేవుట్రా ?

జా : నేనేం పగబట్టే నమ్మగారూ ?

చా : హూ ! ... కాలమే, నామీద పగబట్టింది; నా జీవితమే నా మీద విచ్చుకత్తులు విసిరింది; నేను నడిచే బాటమీద బాకులు పరిచింది. ఈ పరివేదన, కన్నీళ్లు, అనమానం, పరాభవం నన్ను వెంటాడడానికి నే నే నేరంచేశానని ? ఎవర్ని అన్యాయం చేశానని ? ఎందుకు నా కీశిక్ష ? (ఆవేశంతో వీధివైపు నడుస్తుంది. టేబిలుమీద వున్న కవరు క్రింద పడిపోతుంది. అది ఆమె గమనించదు.)

జా : అమ్మగారూ ! అమ్మగారూ ! ఎక్కడికం డమ్మగారూ !

చా : నేనే వెళతాను. ఆ శ్రీనివాసరావుగారితో నేనే మాట్లాడతాను.

జా : నేనూ వస్తా నమ్మగారూ !

చా : నద్దు; నువ్విక్కడేవుండు. అయ్యగారు లేచాక ఫ్లాస్టులో కాఫీవుంది; యియ్యి !

[ఆమె వెళ్ళిపోతుంది. దిగులుగా, జాన్ వీధిగుమ్మంవైపు, మేడ మెట్లవంక చూస్తాడు. ఉన్నట్టుండి గుబుక్కున క్రిందకుచూసి కవరు తీస్తాడు; సంశయిస్తూ మేడమెట్లవైపుచూస్తూ ఉత్తరం తెరుస్తాడు.]

జా : (ఉత్తరం చదువుతూ, మధ్య మధ్య అటు ఇటు చూస్తూవుంటాడు.)

శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారికి; ఈ ఉత్తరాన్ని ఎంతో బాధ

పడుతూ రాస్తున్నాను... అన్యరాష్ట్రాలలో మీ రేదో
పుద్యోగంలో వున్నారని నేను వినడమేకాని, ఈ వేళవరకు
మిమ్మల్ని చూసే భాగ్యం నాకు కలగలేదు. మీ
మంచితనాన్నీ, ఉదారస్వభావాన్నీ ఆయన తరుచు
చెబుతూవుండేవారు... పౌద్గున్న మీ మాటలనుబట్టి,
మీరు నన్ను అపార్థం చేసుకోలేదని తెలుసుకున్నాను.
అప్పుడు నేను పతితనుకాను. ఇప్పుడు పతితనో, కానో...
ఒక విచిత్ర పరిస్థితిలో పడిపోయాను. నన్ను ఆయన
విడిచిపెట్టాక, యింకొక వివాహం చేసుకుని కాలం వెళ్ళ
బుచ్చాలని ఆశించాను. భుక్తికోసం నర్సువృత్తి
స్వీకరించేముందు, నేను అనాథనని చెప్పకోవలసిన
దుస్సంఘటన తటస్థించింది. అదే, నా భర్తకు నా జీవి
తంలో నేను చేసిన అపచారం. అందర్లాగే, డాక్టరు
సైతం నేను వితంతువుననే అనుకుంటున్నాడు. నేను
వితంతువును కానని, నా భర్త నన్ను వదిలిపెట్టారని,
డాక్టరుకి స్పష్టంగా చెప్పాలనే అనుకుంటున్నాను.
కాని అందుకు యింతవరకు వీలుచిక్కలేదు. మాకు
వివాహమయేలోపున, మీ రిక్కడకునస్తే మా సంబం
ధాలు అల్లకల్లోల మౌతాయని నా భయం. మనసు విక
లంగావున్న నా భర్తను నేను చూడలేను; ఆయనబాధలు
చూసి ఓర్చుకోలేను. మళ్ళీ గత స్మృతులు నన్ను కలచి
వేస్తాయి. కనక ఆయన్నిక్కడకాక, మరెక్కడికయినా
తీసుకువెళ్లి బాగుచేయించండి. నా కనేకవిధాల మన
శ్శాంతిని కల్పించండి. జీవితంలో ఇంతకంటే మిమ్మల్ని అర్థిం

చేది యింకొకటి వుండదు...డాక్టరుగారికి మీ రిచ్చిన
ఫీజు యిందుతో మీకు పంపిస్తున్నాను...మన్నించండి...
సెలవు. — జ్యోతి.

[జాన్ నిశ్చేష్టుడై అలానే నిలబడిపోతాడు. డాక్టరు మేడ మెట్లు
దిగుతూ మెల్లగా వస్తాడు.]

డా : ఇంతసేపూ ఏంచేస్తున్నావురా; అప్పుడే ఆరున్నర
అయింది. లేపకపోయావూ నన్ను ?

జా : [కొంచెం చలించి సద్దుకుంటాడు. తన చేతిలోని ఉత్తరం డాక్టరు
చూస్తాడేమోనని భయపడతాడు. దాచుకుందుకు వీలుపడదు.] నిద్ర
పోతున్నవాళ్ళని లేపకూడదని మా అయ్య చెప్పాడండి !

డా : ఏడిశాడు !...నన్ను చూసి ఎందుకలా బెదుగుతావ్ ?

జా : కోప్పడుతున్నారు గదండి !

డా : కోపంలేదు తాపంలేదు ! అలా 'డి'లా పడిపోయావేం ?
ఒంట్లో కులాసాగా లేదా ?

జా : ఇందాకట్నుంచీ, అదోలా వుందండి !

డా : అదోలా వుండడమేమిటా నీ మొహం ! (అతిన్ని తేలి
పారచూసి) చేతిలో అదేమిటా ? ఉత్తరమా ?

జా : ఊహ !

డా : డబ్బుపంపించమని మీ అమ్మ ఉత్తరం రాసిందట్రా ?

జా : అవునండి.

డా : అలాచెప్పు ! పంపుదువుగాని; ఏదీ చదువు !

జా : (నవ్వుతూ) మీరు వినకూడదు; ఇది వేరే విషయం !

డా : ఎందుకు వినకూడదు ? మీ అమ్మ నీ కెవరినైనా
అమ్మాయినిచూసి ముడిపెడతా నంటోందా ?

జా : మరేనండి ! అదే దానికోనచ్చిన చిక్కు !

డా : ఏం ? నీ కాపిల్ల నచ్చలే దేమిటా ?

జా : సల్లగా చీంబోతులా వుంటుందండి. ఉత్తి సల్లెటూరి మొద్దు. పట్నంవస్తే దానికంతా చిత్రమే. దాన్ని చేసుకోమని మా అమ్మ నన్నారికే రొఖాయిస్తోంది.

డా : ఒద్దు ఒద్దుంటే ఇష్టంలేని పిల్లని ఎందుకు నీకు కట్ట బెడతా నంటోంది, మీ అమ్మ ?

జా : ఆ పిల్ల, దాని తమ్ముడి కూతురు కదండి !.....నా మనసు ఎనశ్శమించుందో తెలుసుకోకుండా...

డా : తన మేనగోడల్ని చేసుకోమని, బలవంతం చేస్తోందన్న మాట ! ఆనక మీకూ మీకూ మనసు కలియకపోతే ! బ్లడ్డి ఫ్రెండ్స్; బ్లడ్డి మేరేజెస్ ! ఆ పిల్లను చేసుకోనని, యిప్పుడే మీ అమ్మకు వుత్తరం రాయి. కాగితం కలం పుచ్చుకో. సమాధానం చెబుతాను; ఏదీ ఆ లెటరు !

జా : ఇది మా అమ్మ దగ్గర్నుంచి కాదండి !

డా : మరి !...అలా సిగ్గుపడతా వెందుకురా ! నీమనసిం కెవరి మీదో వుందన్నావ్ !...ఆ అమ్మాయి తా లెటరు రాసిందా ?

జా : అవునండి. ట్రెయినింగు చదువుతోంది. “చదువుకున్న పిల్ల, నామాట వినదూ; మేరీని చేసుకోవద్దంటోంది” మా అమ్మ !

డా : ఆమాట చెబితే నీకీపాటికి చర్చిలో పెళ్ళి చేసేద్దాను ! చెప్పేవుకావేం ! జాన్ - మేరీ ! హేవీ కపుల్ ! ఏమని రాసిందిరా, నీ మేరీ ?

జా : ఏమిటేమిటో రాస్తుంది ! అవన్నీ నా నోటితో ఎలా చెప్పగలను ! ఎంతచెప్పినా, మా అమ్మ ఎలాగా ఒప్పుకోదు !

డా : నువ్వు ఆ పిల్లను లావ్ చేస్తే మీ అమ్మ ఒప్పుకోక పోవడమేమిటి ? నా న్సెన్స్ ! ఆ వుత్తరం యిలాతే ! మేరీని వెంటనే రమ్మని వుత్తరంరాసి మీ యిద్దరికి మేరేజీ చేసేస్తాను. (ఉత్తరం తీసుకుందుకు చేతులాడిస్తాడు.)

జా : (రెండడుగులు వెనక్కివేసి) ఎందుకు లెండయ్యగారూ ! (అంటూ ఉత్తరం నోట్లో కుక్కుంటాడు)

డా : (నవ్వుతూ) అరె ! తా లెటరు చక్కగా ఫ్రేము కట్టించుకొని యింట్లో దాచుకోవాలిరా ! మేరేజ్ అయాక మేరీ చూస్తే ఎంత సంతోషిస్తుంది ! పూర్ ఫెలో ! లోపల కెళ్ళి కాస్త కాఫీ పట్టుకురా ! (జాన్ వెళ్తుంటాడు) చేతులు శుభ్రంగా కడుక్కో !

జా : (ఓ క్షణం పోయాక కాఫీతో ప్రవేశం) క్రోటన్సుకి నీళ్ళు పోసి వస్తాను. (కాఫీ పెట్టి వెళ్ళిపోతాడు)

డా : (కాఫీ త్రాగుతూ) జాన్... నాకోసం ఎవరయినా వచ్చేరా ?

జా : లేదు. ఎవరు రావాలి ?

డా : శ్రీనివాసరావుగారు. మేనేజరై వుండి టైమ్ కీపర్. చెయ్యకపోతే ఎలా ? ఆయనొస్తే కూర్చోమను ! (లోపలకు వెళ్తూ) ఛాయా ! ఛాయా !

జా : అమ్మగారు యింట్లోలేరు.

డా : ఎక్కడికి వెళ్ళారు ?

జా : తెలీదు !

డా : నీతో చెప్పలేదా ?

జా : లేదు.

డా : ఎంతసేపయింది ?

జా : ఇప్పుడిప్పుడే !

డా : మాపింగుకి వెళ్ళివుంటుంది !

జా : అంతేనండి ! డబ్బుకూడా తీసుకు వెళ్ళాను.

డా : ఇక నేం ? రెండు వేలిచ్చాను. చేతిలోవున్న డబ్బు కాస్తా తగలేసేవరకు నిద్రపట్టకు ఆడవాళ్ళకి !

[తుఫానులా పిచ్చివాడు ప్రవేశిస్తాడు]

పిచ్చివాడు : (డాక్టరు ఎదురుగా నిల్చుని) నా ఉత్తరా లెందుకురా చదువుతారు ? డిస్మిస్ చేస్తా ! వెధవడిపార్టు మెంటూ మీరూ ! [దబ్బాగా కుర్చీలో కూర్చుని] రోజుకో మనియార్డరు పట్టుకురావోయ్ పోస్టుమాన్ ! సంతకంచేసి పుచ్చుకుంటాను !

జా : [తెల్లబోతూ, భయంగా] ఈయనెవరండీ, డిస్మిస్ చేస్తానంటూ చడిచప్పుడూ లేకుండా కుర్చీలో కూచుని రకాయిస్తున్నాడు !

డా : [పిచ్చివాణ్ణి చూసి, నవ్వుతూ] ఏమిటి మన కథ, మై డియర్ డ్యూకాఫ్ ఎడిన్బరో !

పి : ఛాంబర్లెన్ అంబరిల్లా, లాయిడ్ జార్జి బాల్ హెడ్, చర్చిల్ సిగర్ !

డా : అనన్నీ బెటాఫ్ డేట్ ! మాట్లాడక కూచో.

పి : నా క్లాసులో, ఆ గుంటలచేత ఎందుకలా అల్లరి చేయిస్తారు; కో లెక్కరర్లయివుండి ! బుల్ డాగ్ ఫేసెస్ ! లాబీనర్గాల్లో గుసగుసలు !

డా : టర్కిష్ మాలిష్ చేయిద్దాంలే; కొంచెం శాంతించు.

పి : నోటీసు లంటించకూడదని, నా గోడమీద బోర్డుందా లేదా ? చదువుకుని కూడా, ఎందుకు రాసేవు ఆ రాతలు ? ఎవరు నువ్వు ?

డా : దడిగాడు వానసిరా.

పి : వానసిరా; సిరా వాన ! కురిపించి అక్షరాల విత్తులు జల్లి...

డా : అలాగేలే ! అలాగే !

జా : అయ్యగారి పని మహా జోరుగావుంది !

[ప్రవేశం : శ్రీనివాసరావు]

శ్రీ : నమస్తే డాక్టర్ సార్ !

డా : నమస్తే, నమస్తే... ఏమి టీయన...

శ్రీ : మీ పేషెంట్లు !

డా : (నవ్వుతూ) మీ కజిన్ అన్నారే, ఇతనేకదూ ?

పి : నో ఇన్స్ట్రక్షన్; యూ జెస్టు ఫాలో ది టెక్ట్స్.

శ్రీ : అవును; ఇతనే మా కజిన్ ! ఆలస్యమైంది; క్షమించాలి !

డా : మీవాడొక్కడే తుఫానులా నచ్చేసరికి, మా జాన్ ట్రెంబులయ్యాడు ! అలాగ మా మీదికి ఒక్కణ్ణే వదిలి పెట్టడం...

శ్రీ : మన్నించాలి. ఇద్దరం కలిసేనచ్చాం... కాని, పక్కలో వెయ్యిరూపాయలు పెట్టుకుని... రోడ్డుమీద రిక్వానిగి

మీ గేటుదాకా వచ్చేసరికి, ఫీజుమాట జ్ఞాపకం వచ్చింది.
జేబుచూసుకుంటే పర్స కనిపించదాయె!

డా : అరే, ఇంతలోనే ఏమైపోయిందండీ, మీ పర్స ?

శ్రీ : అదే ఆశ్చర్యం ! ఎలక్ట్రిక్ షాక్ తగిలినట్లు మొహం
జుమారుమంది; అక్కడే నిలబడిపోయాను. వీడి ధర్మమా
అని ఇక్కడ దూరేడు. లేకపోతే పర్స చూడకేం, వీడి
కోసం ఊరంతా గాలించవలసి వచ్చేది !

డా : కొంపతీసి మీ జేబెనరై నా కత్తిరించారేమో ?

శ్రీ : కత్తిరిస్తే కత్తిరించినట్లు అప్పుడే తెలిసిపోనుకదూ !

డా : అదే వాళ్ళ స్కిల్ ! మనకి తెలియకుండానే కత్తి
రిస్తారు.

శ్రీ : జేబులన్నీ మామూలుగానే వున్నాయి !

డా : అన్నీ మామూలుగా వుండగానే పోతాయిలెండి.
అదే వాళ్ళ నేర్పు.

శ్రీ : ఆపశంగా రిక్నావాడి దగ్గరకి పరుగెత్తాను. అప్పుడే
నెళ్ళిపోతున్నాడు. “ ఏయ్ రిక్నా ఆపు ” అన్నాను.

పి : హిట్లరూ, నెపోలియనూ అన్నదమ్ములే. నిన్న నే ఇద్దరూ
కలుసుకొని సంధికుదరక బట్టలు చింపుకొని సిరాబుడ్లతో
కొట్టుకున్నారట.

డా : రిక్నావాడు పర్స కొట్టేశాడా ?

శ్రీ : లేదు లెండి. పాపం ! పర్స రిక్నాలోనే వుండి
పోయింది, వాడసలు చూడలేదు.

డా : ఓసారి ఏమైందంటే... సమ్మరు క్యాంప్ కని మస్కరి
బయలుదేరాను. ఫస్టుక్లాస్ బెర్తు రిజర్వ్ చేయించుకున్నాను.

కంపార్టుమెంటులోకి ఎంటరయ్యాను. నీటుమీద కూర్చున్నాను. కోటుజేబు తడుముకుచూస్తే పర్సు కనిపించదు.

శ్రీ : కంపార్టుమెంటులోకి ఎంటరవుతున్నప్పుడు ఎవరై నా కొట్టేశారేమో ?

డా : లేదండి. నా వెనక ఎవరూలేరు. రిఫ్రష్మెంటు రూములోంచి సరాసరి కంపార్టుమెంటులోకి వచ్చేశాను.

శ్రీ : అయితే రిఫ్రష్మెంటు రూములో పోయివుంటుంది !

డా : కంపార్టుమెంటులో ఎక్కుతున్నప్పుడు చూసుకున్నాను.

శ్రీ : పర్సుందా ?

డా : ఉంది !

శ్రీ : మీముందెవడో నిలబడి మస్కా కొట్టేడు.

డా : నాముందు ఎవరూ లేరండీ !

శ్రీ : కూర్చునేటపుడు క్రిందపడుంటుంది.

డా : కంపార్టుమెంటంతా వెతికానుకదండీ !... పర్సు కనిపిస్తేనా !

శ్రీ : మీ పర్సు చాలా చిత్రంగా పోయిందే ! ప్లెజర్ ట్రిప్ కేన్సిలు చేసుకున్నారా.

డా : చెక్ బుక్ పెట్టెలో వుందిలెండి.

శ్రీ : పర్సులో ఎంతుంది ?

డా : ఓ టు థాజండ్ !

శ్రీ : అబ్బా ! పెద్ద ఎమకాంపు !

డా : ష్చ ! నధింగ్ !

శ్రీ : పోయినప్పుడు అలాగే అనుకోవాలిలెండి మరి.

డా : పర్సుపోయినందుకు విచారం లేదుకానండీ, పౌరుషం పట్టుకుంది. పోనుపోను ఆ పౌరుషమూ పోయి వాడి నేక్ ఎంతటిదో అనే ఆశ్చర్యం, వాడు కనిపిస్తే ఆ డబ్బు వాడి కే ప్రెజెంటు చేయాలనే ఐడియా కలిగేయి. చివరికి ప్రెజెంటు చేసే అవకాశమే కలగలేదు !

(శ్రీ) : వాడుకనిపిస్తే మీరు ప్రెజెంటు చేద్దురన్నమాట.

డా : ఎందుకేనా మంచిదని పంట్లాంజేబు తడుము కున్నాను. ఇంతాచేస్తే నాపర్సు నా జేబులోనే వుంది !

(శ్రీ) : అబ్బ ! నిజంగా మీరు పర్సుపోయినట్టే చెప్పేరండీ !

పి : (గబుక్కున డాక్టరు చెంతకువచ్చి) రంగమ్మ దావా ఏమయింది ?

డా : గెలిచాం ! మరి అపీలులేదు ! కూర్చో !

(శ్రీ) : చూశారాండీ, మావాడి ధోరణి ?

డా : మీతో మాటాడుతూనే అతని ధోరణి కనిబెడుతున్నాను. మతిచెడి రెండేళ్ళయిందన్నారు కాదూ ? ఎన్నాళ్ళయింది, హాస్పటల్ నుంచి వచ్చి ?

(శ్రీ) : మొన్ననే ! ఏడాదికిపైగా హాస్పటల్ లో వున్నాడు. బోలెడు డబ్బు ఖర్చయింది డాక్టరుగారూ !

పి : అరేరే ! నా మగ్గులో పాలు తాగేస్తున్నాడు. ఒరే వార్డరూ ! బాబ్బాబు, ఎత్తుకుపోకురా ! ఆకలేస్తోందిరా; చచ్చి నీ కడుపున పుడతాను... డైనింగ్ హాల్, టుబిల్ మీల్సు ! [తింటున్నట్లు అభినయిస్తూ] ఈ నాయనమ్మ కబుర్లు నా దగ్గర చెప్పకు ! సైన్సు పెరుగుతూవుంటే పోయిట్రీ చచ్చిపోతుందీ ?

(శ్రీ) : వీడికోసం ఎంతడబ్బు పోశామో లెక్కలేదు. పిచ్చి
లేనపుడు పుస్తకాలు; పిచ్చి కుదరడానికి కరెంటు ట్రీట్
మెంట్లు ! ఇల్లు గుల్లయిపోయింది. ఎప్పటికయినా,
నయమాతుందా డాక్టరుగారూ ?

పి : ఎప్పటివరకో ఎందుకు ? రెండు మాడు నెలల్లో నయం
చేసి ఇంటికి పంపిస్తాను.

(శ్రీ) : థాంక్యూ ! ఏదో మీ దయవల్ల నాడికా వెర్రి
కుదిరితే...

డా : నా తలకు రోకలి చుడతారుకాబోలు !

(శ్రీ) : ధర్మమా? ఎంతమాట, ఎంతమాట ! కాసులు దిగ
దుడుస్తాం !

డా : నా దంతా న్యూ థియరీ; సైకలాజికల్ ట్రీట్ మెంట్ !
ఫ్రాయిడ్, జంగ్, ఆడ్లర్ అనేకులున్నా తస్సాకు తస్సా
వాళ్ళని ఫాలో కాకూడదు. నా థియరీలో ప్రకృతి, మాన
వుణ్ణి పరికరిస్తుంది; రోగికి చికిత్స చేస్తుంది !

(శ్రీ) : ఏ చికిత్సయినా, నయమాతే చాలు !

డా : సైకాలజీని, సైన్సుని, నేచర్ ని తెలుసుకున్నాడు,
ఏ చిక్కులేదు. చక్కని వాతావరణాన్ని పేషెంట్ కి
కల్పిస్తే క్యూర్ కాక ఏమాత్రుంది ?

(శ్రీ) : వెయ్యి రూపాయలే పట్టుకొచ్చాను ఫీజు.
(ఫీజు యిచ్చి లెక్కబెట్టుకోమన్నట్లు చూస్తాడు)

డా : లెక్కబెట్టుకోవడం మెందుకులెండి !

(శ్రీ) : మళ్ళీ నాలుగయిదు రోజుల్లో తలిమ్మాలెక్క దాఖలు
చేస్తాను !

డా : అంత జరూర్ లేదులెండి ! కొందరు డాక్టర్లు ముద్ద ముద్దకీ బిస్కెల్లా ! మనం అలాకాదు !

పి : (తెలివోనుతీసి తలక్రిందుగా పట్టుకుని) హలో !

జా : అన్నన్నా...ఫోను, పాడుచేస్తున్నారు సార్ !

(శ్రీ) : ఒరేయ్; ఇలావస్తావా; తన్నమంటావా ?

డా : పేషెంటునలా బెదరకొట్టకండి ! హలో ! హలో !

పి : (డాక్టరు దగ్గరకువస్తూ) హలోకాదు, హలో! ఎన్ని ఎస్సెలు డిక్టేటుచేస్తే ఏం లాభం? జీరో, డబుల్ జీరో! పొండి, వెధవ ట్యూషన్లూ మీరూను !

డా : పేషెంటుని గురించి కొన్ని ప్రశ్నలు లడుగుతాను. చెప్పండి ! టునసీ లేనప్పుడు అతనెలా వుండేవాడు !

(శ్రీ) : నార్మల్ గా వుండేవాడు !

డా : అహా ! అదికాదు ! అతని లైక్స్ అండ్ డిస్ లైక్స్ ?

(శ్రీ) : చాలా చిక్కుప్రశ్న వేశారే ! స్టూడెంటు డేస్ నుంచి జ్ఞాపకం చేసుకుని చెప్పమంటారా ?

డా : మీకు తోచినట్టు చెప్పండి. వాటిని నేనో ఆర్డర్స్ అమర్చుకుంటాను !

(శ్రీ) : ఆహారంనుంచి ప్రారంభించమంటారా, విహారంనుంచి రమ్మంటారా ?

డా : ఎన్నుంచి నరుక్కునచ్చినా ఫరవాలేదు ! ముందు అతని అభిమానవిషయాలు చెప్పండి !

(శ్రీ) : చిన్నప్పుడు పల్లెటూళ్ళో వున్నప్పుడు, ఎప్పుడూ చెట్ల మీదనే కాపరం ! తోటల్లో తిరగడమంటే, పడిచచ్చి పోయేవాడు; ఇసుక తిన్నెలమీద కూచుని, మొగలి

పెండెలనంక, ఏటిసీశ్యనంక, ఏటెంతెలనంక చూస్తూ
ఏమి శ్రమిటో అనేవాడు. మా వాడికి తేగలన్నా,
మామిడి పళ్ళన్నా, పూత రేకులన్నా, పాలముంజలన్నా
చాలా ఇష్టం. లేతకొబ్బరినీళ్ళు వాడి స్పెషాల్టీ!

డా : డైట్ కేముంది? ఏదో డైటు ఎలాగూ ఇద్దాం! మిగతావి
చెప్పండి; మిగతావి !

(శ్రీ) : అతని సరదాలా ?

డా : అవును.

(శ్రీ) : జట్కా-వాడికి పావలా అద్దెకు బదులు, రూపాయి
యిచ్చి చిల్లర పుచ్చుకోకపోవడం; మెయిలుకి అయిదు
నిమిషాలు టైముందనగా, అడుతూ బుడుతూ తిని,
ఆడుతూ పాడుతూ నెళ్లి, ఇతన్ని చూసి అది ఆగకపోతే,
టాక్సీ చేయించుకుని ఊరికి నెళ్లడం...

డా : దర్జా ! దర్జామీద పద్దు !

(శ్రీ) : నాటకాలంటే సరదా; కవిత్వంమీదే చెవి కోసు
కుం...

డా : ఇక చెప్పనక్కర్లేదు ! కవిత్వం నైన్ కన్నా నిషా ! క్లూ
దొరికిపోయింది !... ఊ... అతని డిస్ లైక్స్ ?

(శ్రీ) : ఎక్కాలు, లెక్కలు, జమలు, బ్రాటోవల్లు, జనన
మరణ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు, ఇస్త్రి చేయ్యని బట్టలు, సాక్షి
సంతకాలు, ఎలక్షన్ ఉపన్యాసాలు, ఏవో ఇలాంటివి...

పి : [లేచి అటు ఇటు తచ్చాడుతూ] బంతులు; పూలబంతులు !
గోరునంక; నెలనంక; జాబిల్లిలో జింక ! [పద్యం] మాసిన
చీర కట్టుకుని మానముతోడ నిరస్తభూషయై...

ద్వి తీ యాం కం

డా : (తానూ పద్యం అందుకుని) తల వాసెనకట్టుకట్టి నిడు వాలిక గస్తురి పట్టునెట్టి...

పి : (డాక్టరు కెదుగుగవచ్చి) సత్యభామకు, మనమీద కోపం వచ్చిందిరా !

డా : పారిజాత పుష్పం యివ్వలేదనా ?

పి : భాగోతంలో, వేషం యివ్వలేదని!... ఏమిటా బుష్కోటు? దాన్నిండా ఎందుకా బొమ్మలు ? అది తొడుక్కుని క్లాసు కెలా నచ్చావోయ్, బడ్డూ? యూ, మిస్టర్ వెంకటపతీ! ఏమిటా చూపులు, ఆడవాళ్ల బెంచీలకేసి!... సిట్ డౌను!... డౌన్లో, స్లోగా పోనీవోయ్ !

డా : ఆయన కెలా మతి చలించిందన్నాకు ?

(శ్రీ) : పొద్దున్న చెప్పానుగా ! నిష్కారణంగా భార్యను అనుమానించేడు !

డా : సరిసరి; జ్ఞాపకం వచ్చింది ! భార్యను పుట్టింటికి పంపిన ఎన్నాళ్ళకీ ధోరణి ?

పి : లేళ్లు జ్ఞాపకం, సెలయేళ్లు జ్ఞాపకం; కారు మొయిళ్లు జ్ఞాపకం, కాటుక కన్నులు జ్ఞాపకం ! అన్నిటికన్న నీ చూపులే, పలుకులే, చిరునవ్వులే జ్ఞాపకం !

డా : ఇవన్నీ అతని కెప్పుడు జ్ఞాపకమొచ్చాయి ?

(శ్రీ) : మరి రెండు నెలలకి !

డా : ఆ రెండు నెలలూ, కాలేజీకి వెళ్లాడా ?

(శ్రీ) : ఆఁ ! నెళ్లేవాడు !

డా : పాఠాలు చెప్పేవాడా ?

(శ్రీ) : చెప్పేవాడు; కాని పరధ్యానంగా వుండేవాడు. క్లాసుకి రాగానే, ఎటెండెన్సు తీసుకోవడం అతనికి అలవాటు... ఒకనాడు అటెండెన్సు రిజిస్టరు పట్టుకున్నాడు; తెరిచాడు... అతని న్నేళ్లు కా లేజిలో పాయిట్రీ చెప్పేవాడు. కాని, ఆపడు అతనికి నాన్లిటెలు పారేశారు.

డా : హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంటు ఇతనేకదూ; ఆ పాయిట్రీ ఏదో తనే వేసుకోకపోయినాడా?

పి : హెడ్డూలేదు, టెయిలూ లేదు ! నరుడికన్న నారాయణుడికన్న వానరుడు నయం ! కుక్కపిల్లా అగ్గిపుల్లా సబ్బు బిల్లా అన్నీ కవితావస్తువులేనోయ్!

డా : ఊ!... క్లాసుకి రాగానే, మీవాడికి అటెండెన్సు తీసుకోడం అలవాటు, ఆవేశ అలవాటు ప్రకారం...

(శ్రీ) : రిజిస్టరు పట్టుకున్నాడు. దాన్ని తెరిచి స్టూడెంట్సు నేమ్సుకి బదులు, గడ గడ పాయిట్రీ చదివి, చేతులెగరేస్తూ, అర్థాలు చెబుతూ, పాడడం మొదలు పెట్టాడు ! “మాస్టారూ ! అది టెక్స్ట్ బుక్ కాదండోయ్, అటెండెన్సు రిజిస్టరుని స్టూడెంట్సు కేకలు పెట్టేరు !

డా : అప్పుడే నా సర్దుకున్నాడా ?

(శ్రీ) : అబ్బే ! గబుక్కున క్లాసులోంచి వరండాలోకి వెళ్ళి, కామన్ రూమ్ దాటి పక్కనేవున్న బెల్ దగ్గరకెళ్ళి, లాంగ్ బెల్ కొట్టేశాడు !

డా : చంపేశాడు !

(శ్రీ) : “ఇవాళ హాలీడే, హాలీడే ! నా చుట్టినరోజు ! భోగిపళ్ళు భోగిపళ్ళంటూ” అరుపులు ప్రారంభించాడు !

డా : ఆవేశందరికీ హాలీడే డిక్లెర్ చేశాడన్నమాట !

(శ్రీ) : ఆఁ ! ఆవేశనుంచీ అతనికి ప్రతిరోజూ హాలీడేయే !
అన్నంతినేవాడుకాదు; స్నానం చెయ్యమంటే కస్సేమని
తాచుపాములా బుసలు కొట్టేవాడు. కనిపించిన వాణ్ణలా
తిట్టేవాడు. “నే నెవర్ననుకున్నారా, ఆటోగ్రాఫ్ లిస్తాను
రండి” అంటూ వురిమి చూసేవాడు...ఒక్కొక్కప్పుడు
కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకునేవాడు.

డా : ఆటోగ్రాఫ్ లిస్తాననేవాడా? ఐ, నీ!...అదీ ఒక
కాంప్లెక్స్ !

(శ్రీ) : ఏం కాంప్లెక్స్ ఏంపాడో ! ఏణ్ణి తలుచుకుంటే, నాకు
మాత్రం గుండె బేజార్ పోతోంది. ఏదో నిక్షేపంలా
యింత తిని తిరక్క, ఇదేం కాంప్లెక్స్ అండి డాక్టరుగారూ !

డా : మీరేం గాభరా పడకండి ! ఈ ఏజ్ వుండే, దీని
తల్లి కడుపుమాడ...దీని నేచరే అంత ! అన్నీ కాంప్లెక్స్
క్కులే ! అందరికీ ఏదోఒక కాంప్లెక్స్ ! పాలిటీషియనూ,
పోయెట్, సైనికా, మిలియనేరూ అందరికీ ఈ ఏజ్
అంటే జడుపు పట్టుకుంది !

(శ్రీ) : వాళ్ళల్లో ఎవడూకాదు మనవాడు ! ఇతని కెందుకంట
లేనిపోని జడుపు ?

డా : అహఁ ! అలా అనకండి. వాళ్ళల్లో అంతో ఇంతో పిస
రంతైనా చేరకపోదు మీవాడు...అదే; అతన్ని ప్రోవోక్
చేసి సైకాలజీ కాస్త స్టడీచేస్తా నుండండి !

(శ్రీ) : ఏంచేస్తారోమరి ! మా వాడికి నయమైతే చాలు !

డా : మీ వాడికేను డిఫికల్టీయే శ్రీనివాసరావుగారూ !
 ఏమంటారా, అతని దొక కాంప్లెక్సు కాదు; ఓ లోకం
 కాదు. సరే, కేను స్టడీచేసి ట్రీట్ మెంటు ప్రారంభిద్దాం !

(శ్రీ) : ఎప్పట్నుంచి ప్రారంభిస్తారు డాక్టరుగారూ ?

డా : రేపట్నుంచి. అందాకా అబ్జర్వేషన్ లో పెడదాం.

(శ్రీ) : డబ్బుకి నెసకచూడకండి.

డా : నే ననవలసిన మాట మీ రంటున్నారు !

(శ్రీ) : నయమైతే చాలు. డబ్బుకేముంది, దిక్కుమాలిన
 డబ్బు !

డా : అది నా కొదిలిపెట్టండి. పేషెంటుని నా బ్రదరనుకుని
 ట్రీట్ మెంట్ కు లాసాగా యింటికి పంపిస్తాను.

(శ్రీ) : ఎన్నాళ్ళు పడుతుంది డాక్టరుగారూ !

డా : రెండు మూడు నెలలు; ఆ తరవాత హాయిగా మీవాడు
 కాలేజీకి వెళ్ళి పాఠాలు చెప్పుకోవచ్చును !

(శ్రీ) : థాంక్యూ ! ఇంపేషెంటుగా చేర్చుకుంటే ఎంతవుతుం
 దంటారు ?

డా : అలాగే చేర్చుకుందును కాని, యింకా హాస్పిటల్
 కన్స్ట్రక్ట్డ్ ప్లానులోనే వుండిపోయింది. సైట్ ఎక్కడ
 తీసుకుందామా అని ఆలోచిస్తున్నాను. సీకి కొంచెం
 దగ్గరగా కడదామంటే, సైటు ఖరీదు బోలెడవుతుంది.
 ఇదేమిటండీ ఈ ఊరివాళ్ళు; కొనేవాడున్నాడుకదా అని
 అంతలేసి ధరలా అడుగుతారు ! గజం పాతిక రూపా
 యలా ! వీళ్ళదుంప తెగ !

(శ్రీ) : అయితే మావాడు బాట్ పేషెంటుగానే వుండాలన్న మాట ! మరేంలేదుకాని, నిత్యం మీ కళ్ళముందుంటే, త్వరగా క్యూరేతుందని నా ఆశ.

డా : అలాంటిబ్బందేమీ లేదండి. పేషెంటు ఎక్కడున్నా, ఒకలాగే ట్రీటుచేస్తాం డాక్టర్లం !

(శ్రీ) : ఈసంగతి యిందాకా తెలిస్తే, మా కంపెనీ డైరెక్టరు మదన్లాల్నుడిగి ఈసరికి బంగళా తాళాలు పుచ్చుకుందును. అతని బంగళా బీచిరోడ్డులో వుంది. చాలా స్పేషన్ గా వుంటుంది కూడాను. ఈ మెయిల్లోనే కలకత్తా ప్రయాణం పెట్టుకున్నాడు. మెయిలు వెళ్ళిపోతుందో ఏమిటో !

డా : (తైముచూసి) ఇంకా పావుగంట టైము వుంది. సెవెన్ ఫిఫ్టీన్ కి డిపార్చర్ ! దగ్గరే కదూ స్టేషను. ఇట్టే వెళ్ళి తాళాలు పుచ్చుకుని చక్కా రానచ్చును !

పి : (టిక్కెట్టు కలెక్టరువలె వచ్చిస్తూ, డాక్టరుచెంతకువచ్చి) టిక్కెట్టు ! ఏయ్ టిక్కెట్టు !...నా టిక్కెట్టు వాడిదగ్గర వుండి పోయిందిసార్ ! (అంటూ కుర్చీలో కూర్చుంటాడు.)

(శ్రీ) : (వెళ్తూ, అతని సంగతేమిటన్నట్లు చూస్తూ) మావాడు...

డా : మీవాడి టిక్కెట్టు సంగతి నేను చూసుకుంటాను కదూ ! ఫరవాలేదు; త్వరగా వెళ్ళిరండి !...వాట్ ప్రాఫెసర్ !

పి : (తన థోడజిలో) పళ్ళు ! దానిమ్మపళ్ళు ! దబ్బపండు ఛాయలే ! నిగనిగలాడుతూ, ఎన్ని నేరేడుసళ్ళో ! టప టప నీళ్లలో జారిపడుతున్నాయి, పండుటాకులు ! పాల పిట్టలు; పావురాలజంట ! నీడలు పరుచుకుని గూళ్లకు

నెరుతున్నాయ్. లేళ్లు, సెలవళ్లు! జ్యోతులు, జ్యోతు
ల్లాంటి కళ్ళు!

[శ్రీనివాసరావు వెదుతూవుంటే. ప్రవేశం : ఛాయ; ఇరువురూ ఒకరినొకరు చూసుకుంటారు. శ్రీనివాసరావు రెండడుగులు వెనక్కి తగ్గుతాడు; ఛాయ గబగబ ముందుకు తొలగిపోతుంది. పిచ్చివాణ్ణి చూసి కళవళ పడుతుంది. భయంభయంగా అతనివంక చూస్తుంది. బాధతో లోపలకు వెళ్ళిపోతుంది. శ్రీనివాసరావు, ఆమె కళవళ పాటునుచూసి నిట్టూర్చి బయటకు వెడతాడు. పేషెంటుని చూస్తూ, డాక్టరు యిదేమీ గమనించడు.]

డా : ఏమిటి ప్రొఫెసరుగారూ! ఇది కవితాగోష్ఠి కాదండోయ్; మెంటల్ హాస్పిటల్ !

పి : ప్రొఫెసర్ కోడిరామ్మూర్తి చేప కడుపుకోసి, ఉంగరం దువ్వంతుడికి ఇన్వకపోతే, కాళిదాసు శకుంతల నూయ్ సైదు కమిట్ చేసుకునేది !

డా : నువ్వు పోస్టుమార్టమ్ చేసేవాడివి!...ఆట్టే విసిగించక కూచో! సర్క్యస్ ఫీట్లూ, కవిత్వం కలిపేస్తూంటే నే నెలా చచ్చేది !

పి : కళ్ళిత్ కాంతా విరహగురుణా...

జా : ఇదేమిటండోయ్, తద్దినంమంత్రాలు చదువుతున్నారు?

డా : అచ్చాణీలాంటి పేషెంటురా! ఎన్ని జన్మలెత్తినా ఇలాంటివాడు దొరకడం మహాకష్టం !

జా : అసలు ఆయనకి నయమాతుందంటారా అయ్యగారూ !

డా : నయమో గియమో; మనకెందుకు? వాడిలోకం వేరు; మన లోకం వేరు ! శ్రీనివాసరావు, డర్టీ ఫెలో! ఇప్పుడే వస్తానని యీ క్రేక్ ని మన కప్పగించిపోయాడు. ఆ దత్తా

త్రేయుడు చెప్పినట్టు, వీణి, మన ఛెయిర్ కి శక్తుకుడిలా చుట్టుకున్నాడు. వాడు రాగానే వీణి పేకాఫ్ ! ... ఇదిగో, యీ వెయ్యి సరిగ్గా వున్నాయో, లేదో లెక్క పెట్టు. (నోట్లు యివ్వబోతాడు; జాన్ పుచ్చుకుందుకు సంశయిస్తాడు.)

జా : బజార్నుంచి అమ్మగా రొచ్చారండి ! ఏం కొన్నారో చూసొస్తాను !

డా : అమ్మగా రొచ్చారా ?

జా : ఇందాకనే నచ్చారండి ! లోపలున్నారు !

డా : అరెరె ! చెప్పేవుకావేం ? ... ఛాయా ! ఛాయా !

మోస్టు లవ్లీ బర్డ్ ! ఈ ఫ్లారెన్స్ నైటింగేల్ కి సేదలన్నా పేషెంట్లన్నా పిటీ ! ... వీణి, కొంచెం కంట్రోల్ చేస్తూండరా ! ఇప్పుడే నస్తాను ! (లోపలకు వెళ్ళబోతాడు)

పి : మళ్ళీ వార్డ్లర్నెందుకు పిలుస్తారా బాబూ ! కొడతాడు కాబోలు ! (వీధిపైపు పారిపోబోతాడు)

జా : పారిపోతున్నారు, బాబూ ! పారిపోతున్నారు.

డా : (వెనక్కి తిరిగిచూసి, పిచ్చివాడికి అడ్డంతగిలి) యూ, మిస్టర్ ! వెనక్కిపద ! ఎక్కడికి వెడుతున్నావ్ ?

పి : (తిగివచ్చి) అంతా వెళ్ళిపోవలసిన వాళ్ళమే !

డా : నువ్వు వెళ్ళిపోదువుగాని ! కాసేపు కూచో !

పి : ఉండు, ఉండు !...నువ్వయినా, చెప్పరా, లక్ష్మణా ! సీతమ్మతల్లీ ! నువ్వయినా చెప్పవే !...ఎవరబ్బాసామ్మాని కులుకుతూవున్నావు, రామచంద్రా ! (పాడుతూ పద్మాసనం వేసి కుర్చీలో కూర్చుంటాడు)

డా : (ఆ పాటను తానూ అందుకుని) సేతమ్మకూ చేయిస్తీ,
చింతాకూ పతాకమూ, రామచంద్రా !

పి : దా ! దా ! నువ్వయినా కూచోరా, బాబూ !

డా : (కూర్చుని) రామదాసు కులాసాగా వున్నాడా ?

పి : వాడికేం; పూలరంగడు ! రామ లక్ష్మణులు రశీదిచ్చే
సేరుగా !

డా : నీకేం; నువ్వు పూలరంగడివే ! నీకు అప్పలే లేవు !

పి : మరి, నన్నెందుకు వాళ్ళు కొట్టేరు ?

డా : వాళ్ళందర్నీ జైలులో వేయించాస్తే !

పి : మంచిపని చేశావురా; రా, రా ! మా నాన్న ! నామీద
అలా రాస్తారా; గోడలమీద బొమ్మలు ! గుసగుసలు !

డా : పిచ్చివాళ్ళతో మనకేంపని ? పోద్దూ !

పి : (కోపంగా) నాకా పిచ్చి ? యూ...

డా : నీక్కాదు; నీమీద గుసగుసలాడా రే; వాళ్ళకీ పిచ్చి !

పి : అదీమాట ! మా బాగా చెప్పేవ్ ! యూ ఆర్ ఎ
వెరీగుడ్ స్టూడెంటు ! నాకథ చదివేవుట్రా ?

డా : చదివాను !

పి : ఎలావుంది ?

డా : చాలా బాగుంది ! ప్రతికలన్నీ ఒక్క కాపీ లేకుండా
చెల్లిపోయాయ్ !

పి : అది నేను రాయలేదంటారేం; అన్యాయం !

డా : వాళ్ళు రాయలేక ! ... మహాకవుల కీపాట్లు తప్పవులే !
గురజాడ అప్పారావు నసలేదూ ? శేక్స్పియర్ నసలేదూ ?

పి : అయితే, నేనూ మహాకవినే నన్నమాట !

డా : అందు కభ్యంతర మేమిటి !

పి : మరి, నోబుల్ ప్రెయిజ్ ?

డా : ఈసారి నీదేలే !

పి : నువ్వొక్కసారి వాళ్ళకి రికమెండ్ చేద్దూ !

డా : తప్పకుండా !

పి : (ఘోరణి మాచ్చి, తెమ్మని చేతులుపుతూ) ఓ పదిరూపాయలుంటే యిద్దూ !

డా : (తెల్లబోయి, తేమకొని) నా దగ్గర లేందే !

పి : (భార్యను ఊహించుకుని) లేదంటావేమిట ! నిన్న నేకదూ యిచ్చాను ! పెట్టెలో చీరమడతల్లో దాచుకుని వుంటావ్ ! పోనీ గదులపెట్టె వెనుకదూ, అదే వుంటుందీ ! ... బట్టలపెట్టెలో మొగలిరేకులు పెట్టుకుంటే ఎంత బావుంటుంది !

డా : తెమ్మని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా, మీకు మతిమరుపే ! ఇదిగో తెస్తామంటారు; ఇట్టే మర్చిపోతారు ! గుమ్మకదిలితే, ఇల్లూ వాకిలీ మీకు జ్ఞాపకం వుంటేకదూ !

పి : (దగ్గరకు వెళుతూ) ఒసేయ్ !

డా : (దూరంగా తొలగి) ఒసేయ్, ఒసేయ్, అసహ్యం ! పే పెట్టి పిలవలేరా ఏమిటి ?

పి : మా అమ్మవుకదు; తల్లీ తల్లీ ! చప్పున వంటచెయ్యి ! అదిగో, బెల్ కొట్టేశారు...ఉండండ్రా, బాబూ ! నన్నేస్తున్నాను. అప్పుడే ఫస్టుబెల్లా ?...ఇంకా నంటారేదు; పెంటాలేదు. చెబితే వినవ్; అదిలే దిదిలేదని సాధింపునా నువ్వును !

డా : నంటయ్యే పోయింది ! దబ్బకాయ పొంగించాను; బంగాళాదుంపలు వేయించాను. ఇగురు పచ్చడి చేశాను. ఆనకాయ వుండనే వుంది. పాఠోలీ, మజ్జిగ, పులుసు, అప్పడం, వడియం...చాలవా ఏమిటి ?

పి : ఏమిటే, ఆ చీర, అసహ్యం ! వెలవెలబోతోంది రంగు ! బోలెడన్ని చీరలు కొన్నాను; బీరువాలోంచి తీయనే తీయవ్ ! ఆ రోజాకలర్ శారీ కట్టుకురద్దూ; సిసీమాకి వెళదాం !

డా : వెళదాం ! ఎంతో బాగుందిట ! వాళ్ళ జయలక్ష్మీ మీనాక్షీ అంతా నిన్ననే వెళ్ళారు !

పి : ఎవరు రాశారీ ఉత్తరం ? ప్రేమలేఖలు రాస్తోంది, ప్రేమ లేఖలు !...ఆఁ ! నీకేం తెలియదు ! సంగనాచివి బయలు దేరావ్ ! సన్నే మోసగిస్తావా ?

డా : ఒట్టండి. నామాట సమ్మండి...నేనేం...

పి : మంచీ చెడ్డా, మర్యాదా మప్పితం, సిగ్గుఎగ్గు లేకపోతే సరి ! కిట్టనివాళ్ళు రాశార్ట, కిట్టనివాళ్ళు !

డా : (తన సహజభోరణిలో) ఎందుకయ్యా, నీకీ లేనిపోని అనుమానాలు ? తాడునుచూసి పామనుకుంటావ్, నిక్షేపంలా వుండక ?

పి : అంతేనంటావా ?

డా : కాక?...అలా కుర్చీలో కూచో! అటుచూడు, ఆకాశం నైపు ! అప్పుడే తలంటుకుని ఆరబోసుకుంటున్న ప్రేయసి జుత్తులా మబ్బులు !

వి : (కుర్చీలో కూర్చుని అటు చూస్తూ) “ఆమె కన్నులలో ననంతాబరంపు నీలిసిడలు కలవు... ఇరుల గుసగుసల్ వానిలో నిపుడు నపుడు వినబడుచునుండు... మరికొన్ని వేళలందు, వానకారు మబ్బుల మెయివన్నె వెనుక దాగు బాష్పమ్ము లామె నేత్రములలోన బొంచుచుండును ! ”

[అతను, కలకంటున్నట్లు మెల్లిగా పాడుకుంటూ కూర్చుంటాడు. డాక్టరు, డ్రాయరు తెరచి తన లెటరుపేజ్ తీసి, అతని కందిస్తాడు; జేబులోవున్న పెన్ తీసి చేతికిస్తాడు. అవి అతను తీసుకుని ఏదో వ్రాసు కుందుకు ఆలోచిస్తాడు. డాక్టర్ కాస్త తేరుకుని, సిగరెట్టు ముట్టించి, రెండుగురుల పొగ వొదులుతాడు. అవతలనుంచి తొందర తొందరగా దత్తాత్రేయుడు చేత్తో బెడ్డింగు, గొడుగు పట్టుకుని ప్రవేశిస్తాడు.]

దత్తా : డాక్టరుగారూ ! డాక్టరుగారూ ! ఇంకా తమను యిక్కడే కూర్చున్నారా ? జనతా అరగంట లేటు; బయల్దేరండి సార్ ! అప్పుడే నా జూనియర్...

డా : (ఉలిక్కిపడి) ష్ ! (వ్రాసుకుంటున్నాని నృప్తి చెవరగొట్టి వద్దని స్పష్టచేస్తాడు.)

ద : (మెల్లిగా) ఎవరండి వారు ?

డా : (ఇంకా మెల్లిగా) వారో కాలేజీ ప్రొఫెసర్ ! కవి; స్పీకరు; మోస్టు ఇన్ ఫ్లూయెన్షల్ ! డాక్టర్ రేట్లు పుచ్చుకుంటున్న మహా నాయకులకి స్నాతకోపన్యాసాలు వ్రాస్తూవుంటారు !

ద : అబ్బ ! అంత పలుకుబడే !...

డా : మీ ఇష్టమొచ్చిన వృత్తంలో పద్యం చెబుతారు; అట్నుంచి చదివితే ఓ అర్థం, ఇట్నుంచయితే ఇంకో అర్థం, మధ్యనుంచి చదివితే మరొక అర్థం... కాని ఏం లాభం ? మూడో వస్తినేగాని కలం పట్టుకోడు ! ఈ

పరిపత్తుకైనా ఓ నాటకం రాసిన్వండంటే, యిదిగో అదిగోఅని అయిదేళ్ళనుంచి పోస్టుపోస్ట్ చేస్తున్నాడు. ఏదో ఇన్నాళ్ళకు భార్య పుట్టింటికి వెళ్ళిందీ, ఆయనకా మూడ్ కాస్తా చక్కానచ్చింది. ఇక్కడ కూచోబెట్టి నాటకం రాయిస్తున్నాను. మీ రిప్పుడేం డిస్ట్రిబ్ చేయ కండి !

ద : నా జూనియర్, ప్రయాణ సన్నాహంలో వున్నాడని ఇన్ఫర్మేషన్ అందింది. ఇక లాభంలేదని, నేనూ ఎకాఎకి స్టేషనుకి బయలుదేరాను. టైములేదు. బయలుదేరండి !

డా : హుటాహుటీ మనమూ బయల్దేరదాం. మీరిక్కడ వుండండి ! నేనిప్పుడే వస్తాను !

ద : థాంక్యూ, థాంక్యూ !

డా : ఆయన నాటకం రాసుకుంటున్నాడు. గొప్ప ఎమోషన్లో వున్నాడు. డిస్ట్రిబ్ అయితేమాత్రం, నే నొచ్చేదాకా ఆయన్ని ఎంగేజ్ చేస్తూ వుండండి !

(అంటూ వెళ్ళిపోతాడు)

ద : కవుల ఎమోషన్స్ నాకు తెలుసులెండి ! ఏమిటి రాస్తున్నారో, ఏమిటి తింటున్నారో, ఏమిటి మాట్లాడుతున్నారో, వాళ్ళకే తెలియదు ! సత్రపు భోజనం ! మరం నిద్ర !

పి : (వ్రాసుకుంటూ, ఒక్కసారి తలఎత్తి అతనివంక చూస్తాడు.)

ద : ఏమిటి తమరలాగ తేరిపార జూస్తున్నారు ! నే నెవర్ననా ?

(విజిటింగ్ కార్డు యిస్తాడు)

పి : (చదివి, క్రిందపొరవేసి) ఎవ్వతవీవు భీతహరిశ్చంద్రణ. . .

ద : ఏం పసందైన పద్యం రాసేడండి, ముండాకొడుకు !
 ద్రాక్షగుత్తిలాంటి పద్యం; దూసుకు తినొచ్చు ! ఆ ' భీత
 హరిణేక్షణ ' అనడంలోనేవుంది సాగసంతా...మహా
 కవులు, మీకు తెలియని దేముంది; మీకు చెప్పడానికి
 మే మెంత ? బి. ఏ., యల్టీలం ! తమకు యం. ఏ. లని
 విన్నానూ; ఏ కా లేజీ లెక్చరర్లు; తమ స్కేలెంత ? మా
 యల్టీలకన్న, బి. ఇడీ. ల కన్న మీ యం. ఏ. లు అదృష్ట
 వంతులు ! నాగపూర్ యం. ఏ. కి నేనూ చెడదా నును
 కుంటున్నాను; ఛాన్సు వుంటుందంటారా ?

పి : ఏమిటా గోల ! చెవి దగ్గర రొదరొద ! మమ్మల్నిచూసి
 అంతా అసూయ పడేవాళ్ళే !

ద : నే నెవరిమీదా అసూయపడే రకం కాదు, మహాను
 భావా ! అందులోనూ తమవంటి పలుకుబడిగల స్నేహితు
 లతో నా కెందుకు పోటీ ? ఏదో మాటనరస కన్నాను.
 నా ధోరణే అంత !

పి : నీ ధోరణే నీదా ? నిజం నిష్పలాంటిది. నువ్వు దాచినా
 దాగదు. ఉన్నది ఉన్నట్టూ చెప్పావా, నిన్ను అందలం
 మీద కూచోబెడతాను !

ద : నా సంగతి మీకు డాక్టరుగారు చెప్పేవుంటారు; నే
 నలాగ అబద్ధమాడవలసినవాణ్ణికాను. నేను పనికిరాననీ,
 నాకు డిసిప్లైన్ మెయింట్లెస్ చెయ్యడం రాదనీ, కోర్సులు
 సరిగ్గా కంప్లీటు చెయ్యననీ, అదనీ యిదనీ నానా కూతలూ
 కూశాడు ! నానా రాతలూ రాయించాడు ! ఆకాశ
 రామన్న ఉత్తరాలూ, మహాజర్నలమీద మహాజర్నల ఆఫీ

సులుమీద ఏకటాకీగా కురిపించాడు ! చివరకి చెదవును గులు తిన్నట్టు నా రికార్డులే తినేశాడు ! ...మీకు మంచి ఇన్ ఫ్లయన్సు వుందని విన్నాను; ఓ రికమెండేషన్ లెటర్ స్టే హైద్రాబాద్ పట్టుకుపోతాను ... మీ కవిత్వానికి అడ్డు వచ్చానని మరొకలా అనుకోకండి !

వి : రామాపురంలో ఓ మేక కడుపున పెద్దపులి పుట్టింది; కాషాయిగుడ్డలు కట్టుకొని గెడ్డంపెంచి పెద్దపులి చెట్టు కింద కూర్చుంది.

ద : మీరలాగ బ్రహ్మాంగారి పదాలుపాడితే ఆ గూఢార్థాలు నా కర్ణమతాయా? నాకు కవిత్వాలూ, వాటి పోకులూ తెలుస్తాయా? తమర్ని నేనడిగింది ఒక్క లెటర్ !

వి : పూటకి శేకు పాలిచ్చే ఆవుంటే మనకి సరిపోతుందను కుంటాను. ఏమంటావ్? మాట్లాడవేం?

ద : తమరు హాస్యానికంటున్నారా? నిజంగానే అడుగు తున్నారా? నేనొకటి మాట్లాడుతూంటే తమరొకటి మాట్లాడుతున్నారు ! మేకలనీ, పెద్దపులులనీ, లేళ్లనీ, ఆవులనీ తికమకలుగా చెబుతున్నాను. తమకంటే బుద్ధిలో కాకపోయినా వయస్సులో అంతో యంతో పెద్దవాణ్ణి ! పెద్దవాళ్లతో పరాశకం సబబుకాదు.

వి : షటప్ ! ఇవాళ నీకూ నాకూ ఎంతేనావుంది. నించున్న పళంగా యింట్లోంచి గెంటించేస్తాను.

ద : ఏమిటి పేలుతున్నావ్ ! షటప్పా ! మళ్ళీఅను ఆమాట ! ఇంట్లోంచి గెంటించేస్తావేం ? ఇది నీ తాతగారు కట్టించిన యిల్లులాగ ! అబ్బోరిబాబు ! థాంకుం అంటున్నాడు !

పి : నేనే పోతాను ! నువ్వేవుండు. వుట్టికట్టుకొని వూరేగవే
తల్లి!

[ఛటాల్ను బెడ్డింగుపట్టుకొని అవతలకు పోబోతాడు. వస్త్రా
త్రేయుడు అడ్డంవెళ్ళి బెడ్డింగు గుంజుతాడు. ఒక నిమిషం అరుపులు;
పిచ్చివాడు అతనిచెయ్యి కరుస్తాడు. వస్త్రాత్రేయుడు ఓ గుడ్డు గుడ్డు
తాడు.]

ద : నీ కవిత్వం సంగతేదో నువ్వు చూసుకోక నా బెడ్డింగు
చంకని పెట్టుకొని వుడాయించా లనుకుంటున్నావా? ఏదో
తగుమనిషి వనుకుని యింతసేపూ మగ్గాదగా మాట్లా
డేను. అంత ఆషామాషీగా వుండేం నాతో వ్యవహారం?
నేనేం పిచ్చిపుల్లయ్య ననుకుంటున్నావా?

పి : (కుర్చీలో కూలబడి దీనంగా) ఒరే వార్డరూ! కొట్టకురా
బాబూ!

జా : (అరుపులువిని లోపలినుంచివచ్చి) ఆయనతో ఏమిటి బాబూ!
మతిస్థిరంలేనిమనిషి!

ద : (గతుక్కుచుని) ఆ! ఆ సంగతి తెలిస్తే యింత అల్లరి
పడకపోదును! అతనిమీద కలియబడక పోదును; ఒరే
అబ్బాయీ, మాట! ఓ చిన్నమాట! డాక్టరుగారు
ప్రయాణ సన్నాహంలో వున్నారా, లేదా? ఆ మాటే
మర్చిపోయి అమ్మగారితో బాతాఖానీకి దిగారా?
నువ్వొకసారి మేడమీదకు వెళ్లి రైలుకి టైమేపోయిందని
చెప్పిందూ బాబూ!

జా : మేడమీదకు యిప్పుడు వెళ్ళడం నానశమాండి!
అయ్యగారు చాలా కోపంగా వున్నారు!

ద : అయ్యగారి కోపం ఎంతసేపుంటుందిలే ! ఆలు మగల
దెబ్బలాట అద్దంమీది పెసరగింజ లాంటిది !

జా : ఏవైనా యిప్పుడు మాత్రం లాభంలేదండి !

ద : అన్నా ! నన్ను గట్టిచిక్కుల్లో పెట్టేశారే ! యీ
పిచ్చివాడికీ నాకూ యిక్కడ తగువుపెట్టి ఆయన వెళ్లి
అక్కడ తగువుల్లో చిక్కుకుంటే ఏం దారి ? రైలుకూడా
దాటి పోతోంది. సరే; ఏం చేస్తాం ! ఇంతసేపూ నేను
కూచుని కూచుని యిప్పుడే వెళ్ళేనని ఆయనకి కోపం
తగ్గేక చెప్పు ! పొద్దున్న మెయిల్ లో ప్రయాణం !
రెడీగా వుండమను ! అది తప్పితే సాయంకాలం జనతా
వరకూ యింకో బండి లేదు. మెయిలుకు ఖాయం అని
చెప్పు (వెళ్ళిపోతాడు).

పి : (టేబిల్ మీదవున్న పూలగుత్తై తీసి గులాబీని చూస్తూ)

“నా విరులదోటఁ బెంచి కొన్నాడ నొక్క
పనడపు గులాబిమొక్క నా ప్రణయ జీవ
నమ్ము వర్షమ్ముగా ననయమ్ము గురిసి;
కొన్ని నాళ్ళాయె, సుకుమార కుసుమ మొకటి
నన్యై కల కల మని నా వనమ్ములోన;
అంత దానినె, నా జీవితాశయమ్ము
పూవుగా వింతగా మారిపోయినటులు
వలచి కొన్నాడ;

నా ప్రసవమ్ము నేను,
నన్ను మనసార నా ప్రసూనమ్ము, కనులు
విచ్చి కాంచుచుఁ గాలము పుచ్చినాము

ఎదల నిశ్శబ్దముగఁ బల్కురించుకొనుచు;
ఎట్టు లది దాపురించెనో యేమొ యంత
నాకు సందులత్రోవల నల్లదిగియె
నొక్క కూరార్క కిరణము, ఉర్వి వాలి
నా గులాబి సోలి తూలి నన్ను వీడె..."

డా : (కోపంగా మేడమెట్లు దిగుతూ) జీవితమంటే, ఫౌంటెన్లో
రంగు రంగుల చేపల్నిచూస్తూ కూర్చోనడం కాదట !
మరి ? రోగుల గాయాలుచూస్తూ, ఏడుస్తూ కూర్చోన
డనూ ! జాన్ ! ఆ దత్తాత్రేయుణ్ణి పంపించేశావ్ కదూ ?

జా : రేపొస్తానని చెప్పమన్నారు !

డా : (పిచ్చివాణ్ణి చూసి) వీడెందు కిక్కడ ? ఈ పిచ్చిముండా
కొడుకు !

జా : శ్రీనివాసరావుగా రింకా రాలేదు... (కోపలకు వెళ్తూ)
అమ్మగారు మధ్యాహ్నం భోజనం చేయలేదు !

డా : భోజనం ఎందుకు ? సత్యం, ధర్మం, న్యాయం, మానవ
సేన, నసుద్దైక కుటుంబం యీ ఆదర్శాలు చెప్పేవాళ్ళకి
ఎందుకు ఆకలి వేస్తుందిలే ! ఆ ఆదర్శాలనే భోంచేస్తారు !

చా : (మేడమెట్లు దిగివస్తూ) డాక్టర్ !

డా : చాలు ! ఇంతసేపూ నువ్వు చెప్పిన ధర్మోపన్యాసా లిక
కట్టిపెట్టు ! ఈ ఆదర్శాలన్నీ మంచుకొండలు !

చా : కావు; అవి శారీ శిఖరాలు !

డా : అలా అనుకునే, ఆ శారీశిఖరాలను అధిరోహించడానికి
ఉన్నాదులు బయలుదేరతారు. అధిరోహించే ముందా

కొందరు కాళ్ళు విరగకొట్టుకుంటారు. మరికొందరు మధ్య మార్గంలో మరణిస్తారు !

చా : కాని ఆ గౌరీశిఖరాలను చూసిమాత్రం నీలాగ ఎవరూ పరిహసించరు డాక్టర్ !

డా : ఎందుకు పరిహసిస్తారు ? వాళ్ళు గడుసువాళ్ళు ! తాము మాత్రం దూరంగావుంటూ వాటిని అందుకోబోయే నిన్ను నన్ను చూసి పరిహసిస్తారు !

చా : నువ్వు నేనూ అందరికీ ఆదర్శవంతంగా బ్రతకనక్కర లేదు, కనీసం మానవులుగా జీవించాలంటున్నాను.

డా : నువ్వు ఎలా జీవించావో నాకు తెలియదు చాయా ! నేను మాత్రం ...

చా : దత్తాత్రేయుణ్ణి మోసగించి...

డా : నేనేం మోసగించాను ? అతని వుద్యోగం అతని కీయ కుండా అంతా అన్యాయం చేశారు. ఆ అన్యాయాన్ని నే నెదిరించడల్చుకున్నాను !

చా : అందుకు వెయ్యిరూపాయలు...

డా : నేను తిందామని పుచ్చుకున్నానా ? నాతో అతనూ వస్తాడు. అక్కడ మరెంత ఖర్చవుతుందో తనకళ్ళతో తానే చూస్తాడు !

చా : ప్రకాశరావు దగ్గర పుచ్చుకున్న పదివేల రూపాయలు ?

డా : ఫ్యాక్టరీమీద ఫ్యాక్టరీ కడదామనుకున్నాడు; గడించిన లక్షలు చాలవనుకున్నాడు; కోటికి పడగలెత్తాలను కున్నాడు ! నా కోసం యిచ్చాడా ? అది నావొళ్ళో పడుతుందనుకున్నావా ?

చా : హూ ! డాక్టర్ ! తమ్ముడికి పిచ్చి కుదర్చినని పొద్దున్నే
అతని అన్నదగ్గర పుచ్చుకున్న...

డా : ఆ డబ్బు అప్పుడే వాడికి పంపివేశాను !

చా : ఎందుకీ అబద్ధాలు ? ఎవర్ని మోసగించాలని ?

డా : ఎందుకు నీకీ ప్రశ్నలు ?

చా : ఇది నీ ఒక్కడి జీవితానికే సంబంధించిన విషయం
కాదు ! మానవ జీవితాలను పేకముక్కలుగా కలిపి ఆట
లాడుకుందుకు, ప్రపంచం ఒక క్లబ్బ్ అనుకుంటున్నావా ?

డా : లేదు; హాస్పటలుకు నచ్చే రోగులను డ్రసింగ్ చేసి పార
వేసిన దూదికంటే కనికీర్తంగా భావించి వాళ్ల ప్రాణాలతో
జూదమాడే హాస్పటల్ వార్డు నుకుంటున్నాను చాయా !

చా : హూ ! హాస్పటలులోవున్న రోజుల్లో ఒక రోజు, ఒక
పూట, ఒక గంట, ఒక నిమిషం, యిప్పుడై నా జ్ఞాపకం
తెచ్చుకో డాక్టర్ !

డా : నే నెందుకు జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవాలి ? ప్రభుత్వం హాస్ప
టలు అందుకే కట్టింది. మీకు జీతాలిస్తోంది. జీతాలు
పుచ్చుకునేవాళ్ళు సర్వచైతన్యక వంచేస్తారు ! దీనిలో
ఏం త్యాగం వుందని నువ్వు నన్ను మురిపిస్తున్నావ్ ?

చా : నేనేం నిన్ను మురిపించలేదు, డాక్టర్ ! నువ్వే నన్ను
మురిపించి నే నెవరినో నాకే తెలియకుండా మురిపించావ్ !
నీ మాటలతో నన్ను మంత్రించావు ! “నువ్వు నా అందాల
దేవతవన్నావ్ ! నిన్ను ప్రేమించానన్నావ్ ! నువ్వులేని
ఒకక్షణం ఒకయుగమన్నావ్ ! ఏ వేవో ఆదర్శాలన్నావ్ !
ఉత్తమ ఆదర్శాలకోసం మన జీవితాలను త్యాగంచేయూ

లన్నావ్ ! నువ్వు నక్కుగా, నేను డాక్టరుగా సమాజానికి సేవచేద్దాం" అన్నావు ! నా మనోదౌర్బల్యం నాకే తెలిసిందికాదు ! ఏ యింద్రియ లోలత్వాన్నయితే యింత నరకూ అణచుకుంటూ వచ్చానో ఆ యింద్రియ చాపల్యమే, నా మెడకు ఉరిత్రాడు బిగించింది !

డా : పాపం ! నా యింద్రియ చాపల్యంతో నేనే నా స్వప్న దేవతకోసం అన్వేషిస్తూ వచ్చేను ! అందుకే యీరోల్సు కార్లూ, పాలరాతి భవనాలూ నాకోసమే...

చా : నా కోసం నీ కాశ్రమ అక్కరలేదు, డాక్టర్ ! రోల్సు కారునుచూసి పుష్పక విమానంగా, పాలరాతి భవనాలను దేవాలయాలగా భ్రాంతిపడి వాటిచుట్టూ ప్రదక్షణ చేసే అబలనుకాను.

డా : నీలాంటి అబలల సంగతి నాకూ తెలుసును ! ఏదో హాస్పటలులో అనాథగాపడిఉన్న నిన్ను, పోనీకదా అని, జాలిపడి ఆశ్రయ మిచ్చాను. మామూలు స్త్రీనికాదు; ఒక వితంతువును ఉద్ధరించానని యింతనరకు ఉబలాట పడ్డాను.

చా : నేను నీ దయాధర్మ భిక్షకోసం, నీమీద ఆధారపడ్డానికి రాలేదు. భార్యాభర్తలంగా మనం యిద్దరం సరిసమానంగా జీవిద్దామని నన్ను మభ్యపెట్టేవ్ !

డా : ఏమిటి నీకా అహంకారం ? ఎవరిచ్చారు నీకీ అధికారం ? నే నిపుడు నిన్నా దరించకపోతే, సమాజం దృష్టిలో నువ్వేమూతావ్ ?

చా : అదా, నీ బెదిరింపు ?

డా : నిన్ను బెదిరించవలసిన అవసరం నాకేముంది ? నిన్ను సమాజమే బెదిరించింది !

చా : నీకు దయాదాక్షిణ్యం లేకపోతే పోనీ, కనీసం పాపభీతి కూడా లేదు. ఉంటే యిలా మానవుల ప్రాణాలతో చెలగాట మాడతావా ?

డా : ఛాయా! నువ్వొక ఆడదానిననిమిర్చిపోకు !

చా : భవభూతి ఉత్తరరామ చరిత్ర మహా బాగుంటుంది !... ఒరే చాకలీ ! నా బట్టలెందుకురా మూరుగిట్లు చేశావు ? నాలుగు పంట్లాములూ, పది పంచెలూ, పద్మప్రకారం సరిగ్గా తేవాలని తెలియదూ ? డర్టీ ఫెలో ! (అంటూ డాక్టరు చెంతకు వెళతాడు. డాక్టరు కోపంగా అతన్ని తోసివేస్తాడు. అతను తూలి క్రింద పడబోతాడు డాక్టరు అతనిమీదకు వెళ్ళబోతాడు. ఛాయ అడ్డం వెళుతుంది.)

డా : నీ తిక్క నదులుస్తా నుండు; మేడ్ కేప్ ! (అడ్డంగా నించున్న ఛాయను వదిలిస్తూ) ముందు నువ్వవతలికి పద ! నీడి బుర్ర రామకీర్తన పాడిస్తాను ! (పిచ్చివానిమీదకు దూకుడుగా వెళ్ళబోతూ వుంటాడు.)

చా : ఆగు ! ఆగు డాక్టర్ ! ఆగు !

డా : నువ్వా నన్నాగమని గద్దించేదానివి ?

చా : అవును ! నేనే !

డా : జాన్ ! జాన్ !

చా : (కోపపూరించి వస్తూ) ఏమండీనార్ !

డా : ఆ కొరడా ఇలా పట్టుకురా ! వెళ్ళు ! ఊ !

చా : జాన్ ! ఆగు ! ఎక్కడికి ?

డా : కదలవేంరా ? (మీదకువచ్చి, జాన్‌ను ఒకగుడ్డు గుద్దుతాడు.)

జా : మా అయ్యే నన్ను కొట్టలేదండి ! మీరు చెయ్యి చేసుకొన్నారు !

డా : గెటవుట్ ! ఫూల్ !

[జాన్ వీధిలోకి పారిపోతాడు. డాక్టరు బోపలకివెళ్లి కొరడా పట్టుకుని వస్తాడు. పిచ్చివానిమీదకు అగ్గిరుద్రుడై విరుచుకు పడబోతాడు.)

చా : (డాక్టరును అడ్డగిస్తూ) ఈ అకృత్యానికి కట్టిపెట్టు డాక్టర్ !

పి : కృతినమర్పణోత్సవం ! కృత్యాద్యవస్థ !

డా : సమర్పిస్తాను సమర్పిస్తాను ! (పిచ్చివానిమీదకు వెళతాడు.

అతను డాక్టరుకి దొరకక, అటు ఇటు తిరుగుతాడు.)

చా : ఆగు ! అత నెవరనుకొన్నావ్ ?

డా : ఎవరు ?

చా : నా పేషెంటు ! ఆగు !

డా : కాదు; పద; బయటకీపద !

చా : ఆగు ! ఆయన ఎవరనుకుని మీదకు నెడుతున్నావ్ ?

డా : ఎవరు ?

చా : నా భర్త !

డా : నీ భర్తా ?...వీడా వీడు ! వీడు నీ భర్తా ?

చా : అవును !

డా : నీ భర్త లేడనిచెప్పి నన్నెందుకు మభ్యపెట్టావ్ ?

చా : నిన్ను నే నెప్పుడూ మభ్యపెట్టలేదు ! నువ్వే అలా అనుకున్నావ్ !

డా : వాళ్లను మభ్యపెట్టి హాస్పటల్ లో ఎందుకు చేరావు ?

చా : ఆ పరిస్థితులు ఎవరికీ అర్థంకావు; నిన్ను మభ్యపెట్టి నపుడు ఆ ప్రశ్న నీ కనవసరం !

డా : ఎంత మోసం ! ఎంత నంచన ! అతన్నే కాదు; నన్నూ మోసగించేవు ! స్వేచ్ఛ యిచ్చాడుకదాని, దాన్ని దుర్వినియోగంచేసి అప్పుడు అతన్ని అన్యాయం చేశావు; ఉన్నాదిని చేశావ్; ఇప్పుడు నన్ను...

చా : నే నెవరినీ మోసం చేయలేదు; అప్పుడు ఆయన నన్ను అర్థంచేసుకోలేదు; ఇప్పుడు నేను నిన్ను అర్థంచేసుకోలేదు. ఎవరు ఎవరిని అర్థంచేసుకోక పోయినా చివరికి మోసపోయింది నేను ! ఒకప్పుడు ఆయన, నన్ను తన జీవిత సర్వస్వంగా భావించేరు. నా జీవితమంతా అలాగే ఆ వెన్నెల బాటలమీద పయనిస్తుందని కలలుగన్నాను. అందుకు నోచుకోని, నిర్భాగ్యురాలను ! ఆ మాటలు నమ్మవద్దన్నాను; వట్టిపుకార్లు, కిట్టనివాళ్ళ మాటలు !... అవే నిజం అనుకున్నారు. నా మాటలు విన్నారుకాదు; నన్ననుమానించేరు. ఈ వుత్తరాలు ఎవరు రాశేరని ఏవేవో ఉత్తరాలు పట్టుకు వొచ్చేయి. నాకేం తెలియదన్నాను. అనుమానం పోయింది కాదు. ఏ బంధువులతో మాట్లాడినా, అనుమానమే ! ఏ స్నేహితురాలింటికి వెళ్ళినా భయమే ! ఆయన భయమే నన్ను పుట్టింటికి తరిమింది; నా పుట్టింటకూడా నాకు మనశ్శాంతి లేకపోయింది. అమ్మలక్కలు నన్ను చూసి నోళ్ళు నొక్కుకున్నారు. నాకేసి ముళ్ళచూపులు చూసేరు. కన్నతల్లికి సైతం నేను బరువై పోయాను. సాటి బంధువులు, చదువుకున్న యువకులు...హు...వాళ్ళు కూడా నేనొక ఆటబొమ్మ ననుకున్నారు.

డా : నన్న నేకవిధాల మభ్యుపేక్షి యిప్పుడు నీ చేతుల్లో
నన్నొక కలుబొమ్మను చేశావ్ !

చా : ఎవరిని ఎవరు కీలుబొమ్మను చేశారో నీకే తెలుసును !
నువ్వు గాయాలతో హాస్పటల్ కు రాకముందే నా
హృదయంలోని గాయాలతో నే నక్కడకు చేరేను.
అంతకుముందే అత్తింటికీ పుట్టింటికీ దూరమై, అనా
థగా హాస్పటల్లో కాలుపెట్టేను. అడుగుపెట్టేముందు
కాలి ప్రేళ్ళకున్న మట్టెలు తీసి కనీళ్ళతో కడిగి దాచు
కున్నాను. నా మంగళనూత్రాన్ని కళ్ళకద్దకుని మెడ
లోంచితీసి అవతలపెట్టేను. నా నుదుటికుంకుమ బొట్టును
నా చేతులతో నేనే చెరుపుకుని, నా కన్నీళ్ళను నా
గొంతుకలోనే దిగమింగి నా జీవితంలో లేని చిరునవ్వు
లతో నా వార్డులోని పేషెంట్లను, పలకరించాను.
(వెళ్ళబోతూ) నాబ్రతుకు నే బ్రతుకుతున్నాననే ఆత్మ
గౌరవంతో నన్నునేను ఓదార్చుకున్నాను. కాని నా
ప్రశాంత, ఏకాంత జీవితాన్ని కూడా నాకు దక్కకుండా
చేశావ్ ! నేను వెళ్తున్నాను. (ఒకడుగు ముందుకువేస్తుంది.)

డా : ఆగు ! ఎక్కడికి వెడతావ్ !

చా : నా యిష్టం వచ్చిన చోటికి ! నా కెక్కడ మనశ్శాంతి
వుంటే అక్కడికి !

డా : నీ యిష్టం యీ నాలుగుగోడల మధ్యనే ! దేనికైనా,
సరిహద్దులున్నాయని తెలుసుకో చాయా ! నేనెవర్నను
కున్నావ్ !

ఛా : నువ్వెవరివో నీ స్వభావం ఏమిటో, నాకు తెలిసే చెడు తున్నాను.

డా : (ద్రాక్షకులించి రివాల్యూరీసి) నెడుదువుగాని! ప్రాణాల మీద ఆశవుంటే ముందు అలాగే లోపలకు వెళ్ళు! అడుగు తీసి అడుగుపెట్టావా జాగ్రత్త!

ఛా : నీ బెదిరింపులకు నేను భయపడతా ననుకున్నావా? రివాల్యూరు చూపిస్తే నేను హడలిపోతా ననుకున్నావా?

డా : యిది బెదిరింపుకాదు. అనసరమైతే రివాల్యూరు పేలు తుంది! పద! లోపలికిపద! (రివాల్యూరు పూపుతాడు)

పి : ఆ పూలపల్లకీ ఎవరిది? ఆ ముత్యాలమేనా మనింటి ముందాగదేం?

పి : (ఇటుతిగి) ఆగుతుంది! ఆగుతుంది! పూలపల్లకీమీద నిన్ను రేగిస్తాను! (రివాల్యూరు ఎత్తి ఛాక్షతో) వెళ్లు! ముందు లోపలికి వెళ్ళు, నువ్వు!

శ్రీ : (వస్తూ) డాక్టర్! (జాన్ కూడా వస్తాడు)

డా : ఓ! మీరా? రండి! రండి! మీకోసం మే వెయిట్ చేస్తున్నాను... తాళాలు పుచ్చుకున్నారా?

శ్రీ : పుచ్చుకున్నానులండి!... అలా రివాల్యూరు తీసి...

డా : కొంపతీసి రివాల్యూరుచూసి హడలిపోయా రేమిటి మీరు?

శ్రీ : మీరు నిజంగా పేల్చేస్తారేమో అని గుండె నీరు విడిచి పోయింది!

డా : ఇంకా నయం! గుండె ఆగిపోయింది కాదు! చద్దును! అందుకే పిచ్చివాళ్ళను ట్రీట్ చేస్తున్నప్పుడు, మీలాంటి

వాళ్ళను, దగ్గరుండనీయం డాక్టర్లం! (పిట్టలు టేబుల్ మీద పెడతాడు.)

(శ్రీ): ఏ ట్రీట్ మైంట్లైనా మావాడికి నయమైతే చాలు.

(రివాల్వరు తీసుకుంటాడు)

ఛా: అబద్ధం!... మోసం!... హంతకుడివి!

డా: విన్నారా?... ఆ పిచ్చి ధోరణి! పిచ్చివాళ్లు ఎప్పుడూ యింతేనండీ! అనేక భయాలు వాళ్ళని వెంటాడతాయి; తగ్గినట్టే తగ్గి, ఆవిడకి మళ్లీ రిలాప్స్ యిచ్చిందండీ!

ఛా: నాకా పిచ్చి? నేనా పిచ్చిదాన్ని!

డా: చూశారా, శ్రీనివాసరావుగారూ! పిచ్చివాళ్ళను పిచ్చివాళ్ళంటే, వాళ్లెలా ఎగిరిపడతారో! వాళ్లేమన్నా మనం, యస్, యస్, అసడమే దానికి మందు!

(శ్రీ): ఆమాట అక్షరాలా నిజం డాక్టరుగారూ!

ఛా: ఏమాట శ్రీనివాసరావుగారూ?

డా: నీమాటే నిజం! అంతా హంతకులే! నువ్వే మంచి దానివి!...చూడు. లోపల బీరువాలో కొత్త చీరలలా ఎందుకు చింపేశావ్?

ఛా: (తెల్లబోయి) నేను చింపానా? ఏమిటీ అబద్ధాలు?

డా: పోనీ, నేనే చింపేశాను!... కొత్త టీసెట్టు గోడకు విసిరికొట్టావుకదా, ఎలా చెప్పా! ఎంతో ముచ్చటపడి తెచ్చిన కొండపల్లి బొమ్మలు గుండగుండ చేశావ్, ఇదేమన్నా సంసారమనుకున్నావా; సర్కస్ కంపెనీ అనుకున్నావా?

భా : ఎందుకలాగ ఆరోపిస్తాన్ ?

డా : పోనీలే !... ఇంట్లో చెనలపిల్లుల్నలా ఎందుకు కరిచేశావ్ !

భా : నేనేం, నీ చేతిలో కీలుబొమ్మను కాను ! ... ఏమిటి అన్యాయం ?

డా : అవును; నేనే నీ చేతిలో పిండిబొమ్మను ! సరేనా ? ... ముందు లోపలికి పద !

[డాక్టరు, భానును బలవంతగా లోపలకు నెట్టుకుపోతాడు. అక్కడ ఆమెను నిండా వెళ్ళే ప్రయత్నంలో వున్నట్లు, తిలుపులు, తెరిచిన, వేసిన ధ్వని. పిచ్చివాడు కోపంతో అటు వెళ్ళబోతాడు. శ్రీనివాస రావు వద్దని వాడుతున్నాడు.]

శ్రీ : మోహన్ ! ఎందుకంత తొందర ?

మో : ఆ విషయం ఆమెనొక పిచ్చిదాన్ని చేసి అలాగ విషవలయంలో నిర్బంధిస్తూంటే, చూస్తూ వూరుకోమంటావా? ఒక న్యక్తిని ఇంకొక న్యక్తి అకారణంగా బాధిస్తూవుంటే చేతులు ముడుచుకు కూర్చోనడం ధర్మమేనా ?

శ్రీ : ఆమె ఎవరో, ఆమె న్యక్తిత్వమేమిటో, ఆమె తన జీవితంలో ఎలా పతనమయిందో ఇప్పుడైనా, నీకర్థమయిందా ?

మో : అయింది ! అకారణంగా ఆమెను అనుమానించి వెళ్ళగొట్టాను. జీవితంలో మొదట ఆమె పతనానికి నేనే కారణం. ఆమె ఇక్కడ ప్రశాంతంగా జీవిస్తున్నదని పొరబడ్డాను !

శ్రీ : నువ్వు పొరబడ్డావనే, నువ్వెంత రాసంటున్నా నిన్నిక్కడికి తీసుకువచ్చాను !... పాపం, ఆమె పతనానికి ఏమిటి కారణం ?

మో : ఆమె పడుతున్న బాధలను, మనో వేదన ఆత్మసంఘర్షణలను కళ్ళారా చూశాను; ఆమె అలాగ గదిలో మూలుగుతూ పడివుంటే, విషనర్తులంలో చిక్కుకుని వుంటే ఇంకా నువ్వు సహించమంటావా? వాణ్ణింకా ఆలాగే దౌర్జన్యం చేయనిస్తావా?

శ్రీ : తొందరపడకు ! కొంచెం ఓపికపట్టు !

డా : [ఇవతలకువస్తూ] అబ్బబ్బ ! ఆవిడకంతా అనుమానమే ! ఈ పిచ్చేవాళ్ళతో నాప్రాణం విసిగెత్తిపోతోంది !

శ్రీ : డాక్టర్లకీ బాధలు తప్పవ్ ! ఇంట్లో పేషెంట్లు వుంటే మరీని !

డా : ఒక్కొక్క పేషెంట్లు, ఒక్కొక్క రకంగా వుంటాడు ! ఎన్ని యింజక్షన్లు యియ్యండి ! బ్రెయిను కెంత కరెంట్లు ఎక్కించండి ! తగ్గినట్టే తగ్గి, ఒక్కనిమిషంలో మళ్ళీ యిట్టే ప్రకోపిస్తుంది !

శ్రీ : (సంచలించి పట్టుతీసి) మావాడి కీ పల్లెన్స్ నచ్చా డాక్టరుగారూ ?

డా : ఇప్పుడప్పుడే వద్దు ! ట్రీటుమెంట్ సగం అవుతుంటే మీరు వచ్చేరు; పూర్తయ్యాక యిద్దాం ! (జేబులోంచి నోట్లు తీసి పిచ్చివాడికి చూపిస్తూ) ఏయ్, మిష్టర్ ! ఇలాక్కసారి చూడు !...నా చేతిలోని వేమిటి ?

పి : డబ్బు...డబ్బు !...డబ్బుకి డబ్బుసం పట్టుకుంది...
...నాకో రూపాయి యిన్యవూ !

డా : చూశారా ! ఎంత పిచ్చివాడికైనా, డబ్బుచూపిస్తే ఆశపుడుతుంది !

(శ్రీ): ఇప్పుడు చాలానయం! పూర్వం ఆమాత్రంకూడా పోల్చుకో లేకపోయేవాడు!

డా: (ద్రాక్షపళ్ల చూపించి) ఇవి ఏపళ్ళు?

పి: పళ్లుడగొడతాను!... కిటికీదగ్గర నిలబడి అలా తొంగి చూస్తావేం? ఏమిటా గుసగుసలు!...

డా: చెంపేశాడు! మళ్ళీ భార్యమీద అనుమానంలోకి దిగిపోయాడు శ్రీనివాసరావుగారూ! చూడు! ఇటు చూడు! ఈ కిటికీదగ్గర ఎవరూ నుంచో లేదు; అనుమానం ఒక పెనుభూతం! ఈర్ష్య ఒక పిశాచం! ఒక ఒక బ్రహ్మరాక్షసి! ఈ భూతాన్ని, యీ పిశాచాన్ని ఈ బ్రహ్మరాక్షసిని, నీ కళ్ళముందే, యిదిగో, యీ రివాల్యూతో కాల్చిపారేస్తున్నాను!... శ్రీనివాస రావుగారూ! ఏదీ, ఆ రివాల్యూ యిలా యివ్వండి! మళ్ళీ ఒక షాక్ యిస్తాను! అతని భయాలన్నీ ఎక్కడి నక్కడ స్కేటరైపోతాయి! (అందుకోబోతాడు)

(శ్రీ): (నవ్వుతూ) రివాల్యూ నాదగ్గరే వుండనీయండి. డాక్టరు గారూ! నేనే షాక్ తినిపిస్తాను!

డా: అహహా! అలా కాదండి; పేషెంట్ కి డాక్టరు మీదున్న కాన్ఫిడెన్సు యితరులమీద ఎందుకుంటుంది? అది నా చేతిలోనే వుండాలి! ఇలా తెండి! (తొందరగా రెండడుగులు ముందుకు వస్తాడు.)

(శ్రీ): డాక్టర్! ఎక్కడ నుంచున్నావో అక్కడే నించో! అడుగు ముందుకు వేశావా జాగ్రత్త! జబ్బు కుదర్చ

మని పేషెంటు నప్పగిస్తే, అతన్ని చంపుదామనుకుంటున్నావా?

డా : ఏమిటీ కుట్ర ? నా యింటికి మీరెందుకు వచ్చారు ?

(శ్రీ) : నీయింటి కెందుకొచ్చామో నువ్వే చెప్పు ! ఏమని నా దగ్గర ఫీజు పుచ్చుకున్నావ్ ?

డా : నీదగ్గర నేను ఫీజు పుచ్చుకున్నానా ? నాదగ్గర ఎందుకీ వేషాలు ? దొంగలు ! మీరు బందిపోటు దొంగలు ! చేతిలో ఆ రివోల్వరు యేమిటి ?

(శ్రీ) : ఈ రివోల్వరు నీదే !

డా : నాదా ? హఠాత్తుగా నాయింటి మీదపడి నన్ను బెదిరించి నాయింటిని దోచుకుందుకు వచ్చారు !

(శ్రీ) : మేం దొంగలమని తెలుసు కుందుకు నీకింతసేపు పట్టిందా ? గొప్ప సైకాలజిస్టువి ! నువ్వా మాత్రం వెంటనే పోల్సుకుంటే మాకింత ట్రబుల్ వుండకపోను !

డా : ఒహో, అలాగా ? (నుందుకు రెండడుగులు వేస్తాడు.)

(శ్రీ) : కదిలావా, యీ రివోల్వరు వూరుకోదు; ఏవీ, ఆతాళాలు ! యిలాతే !... ఇస్తావా ? యాయవా ? ఉన్నడబ్బేదో అక్కడపెట్టి నీ ప్రాణాలు దక్కించుకో !

డా : వెధవడబ్బు కోసం మనుష్యుల ప్రాణాలు తీస్తారటయ్యా ? అమానుషం ! పట్టుకుపో ! పెటీయెమాంట్ !

(శ్రీ) : ఇంటి యజమానికి ఆ మాత్రం సెన్సువుంటే దొంగలు ఎవరి జోలికీరారు ! మాక్కావల్సింది డబ్బు ! తియ్యి, డ్రాయరు తియ్యి ! ఊ ! ఆలస్యం చేయకు !

డా : (ద్రాక్షురతీసి నోట్లు విసిరికొట్టి) పట్టుకు పో !

శ్రీ : (నోట్లు జేబులో పెట్టుకుంటూ) ఇదంతా నీకోరోజు సంపాదన ! అంతా కరంటు ఎక్కాంట్ ! నువ్వొక రోజులో గడించింది, నే నొక అరగంటలో ఎన్నో చేశాను !

డా : దొంగలు కేం లోటు ! నిత్యసంట ! అందరి ఎన్నింగూ మీదే !

శ్రీ : పద; మేడమీదకి పద ! ఊళ్లో చందాలన్నీ ఇస ప్పెట్టెలో మూలుగుతున్నాయి కాబోలు !

డా : ధర్మాత్ములు మీ రెప్పుడు వస్తారా అని, ఓ మూల మూలుగుతూ సడి వడుస్తున్నాయ్ !

శ్రీ : ఉన్న డబ్బేదో అక్కడ పడేయ్ !

డా : ఇంకేముంది ? నాభి కొనుక్కుందు కూడా మిగల్చు కుండా, అంతా ఊడ్చి పట్టుకు పోయావ్ !

శ్రీ : పద, మేడ మీదకు పద !

[శ్రీనివాసరావు రివాల్యూరు అతనిమీదకు గుచ్చేసివూచి మేడ మీదకు నడిపిస్తాడు. ఇద్దరూ మేడమీదకు వెళ్ళిపోతారు.]

మో : జ్యోతీ ! జ్యోతీ ! (పిలుస్తూ లోపలకు వెడతాడు. ౪ది తలుపులు తెరచిన శబ్దం వినవస్తుంది. కొద్దిసేపు పోయాక మోహన్, జ్యోతులిద్దరూ ఇవతలకు వస్తారు.)

జ్యో : నా కంతా అయోమయం ! అంధకారం !

మో : నువ్వేకాదు; ఇంతకాలం, నేనూ. అంధకారంలోనే వున్నాను ! ఇక నైనా వెలుతురులోకిరా, జ్యోతీ !

జ్యో : ఈ జీవితంలో నాకే వెలుతురు లేదు ! అంతా చీకటి. చీకటిమాత్రమే మిగిలింది !

మో : నీ కేచీకటిలేదు ! నా జీవితంలో జ్యోతివైన నిన్ను పరిస్థితులు ఛాయగా, ఎలా మార్చేయో, ఇప్పుడు అర్థం చేసుకున్నాను !

జ్యో : నన్నెవ్వరూ ఛాయగా మార్చలేదు; నా జీవితాన్ని నేనే చిమ్మచీకటి చేసుకున్నాను ! నా నీడను చూసి నేనే భయపడ్డాను;...జీవితంలో మీకెంతో అపచారం చేశాను. కట్టుకున్న భర్త వుండగా, పట్టెడన్నకోసం, అనాథనని హాస్పటల్లో చేరాను. కన్యనని చెప్పుకుందుకు వీలులేకుండా నేను చదువుకున్న చదువు, నేను సంపాదించిన, నా సర్టిఫికేటు అడ్డునచ్చాయి ! పిడికెడు మెతుకులకోసం, నే నెందుకు ఆ అపచారం చెయ్యాలి ? జీవితంలో యింకా ఏ అనుభవాలు మిగిలేయని యిక్కడకు రావాలి ?

మో : నీకష్టాలకూ, కడగండ్లకూ, నేనేకారణం! అకారణంగా నిన్నుమానించేను ; అన్యాయంగా వెళ్ళగొట్టాను. మధుర ప్రశాంతమైన మన జీవితాన్ని, గాడ్పులలో, వాడగొట్టాను ; తూలగొట్టాను. పన్నీటిజల్లులు కురిసే పూల గాటలమీద, నడగళ్ల జడివానలు కురిపించాను. నా చుట్టూ ఆ రోజులలో, నన్నొక వున్నాదిని చేసే పన్నాగం, కుట్ర, నల వున్నదని తెలుసుకోలేకపోయాను. వాళ్ళు పన్నిన ఆ విషవలయంలో చిక్కుకున్నాను. నేనే పొరబడ్డాను. ఆ పొరబాటు పడకుండావుంటే, నీ జీవితం హాయిగావుండును. నాదే దోషం. నన్ను మన్నించు జ్యోతీ.

జ్యో : అప్పుడు మీ కపచారం చేయకపోయినా, యిప్పుడు చేశాను ! నేను పతితను ! నా జీవితం కలుషితమైంది ! నా జీవితం, ఎలాగా అగచాట్ల పాలయింది; మీరైనా, సుఖపడండి ! (కన్నీళ్లతో, లోనికి వెళ్లిపోతుంది.)

మో : జ్యోతీ ! జ్యోతీ ! (రెండడుగులు ముందుకు సాగి ఆగిపోతాడు. మేడ మీదనుంచి డాక్టరు గబగబా వస్తాడు.)

డా : (పోవతీసి) హలో హలో ! ... నెంబరునన్ పోలీసు స్టేషన్ ! యస్; ప్లీజ్ ! నేనూ, డాక్టర్ శ్రీరామ్ ! ఇనస్పెక్టరుగారా ! ... ట్రీట్ మెంట్ పేరుతో పిచ్చివాణ్ణా కణ్ణి నెంటబెట్టుకునచ్చి హఠాత్తుగా రివాల్యూతో మీద పడి చంపుతానని బెదిరించి, ఇల్లంతా దోచుకుందామని ప్రయత్నించాడు ! దొంగ మేడమీద గదిలో యిన ప్లెట్టెను దోచుకుంటూంటే ఎలాగో కష్టంమీద ఆ గది తాళం బిగించగలిగేను ! (పోవనించి పిచ్చివాడికేసిచూచి చిరు నవ్వుతో) డబ్బు చేతికి చిక్కిందనుకుంటున్నాడు రోగ్ ! నా ట్రేప్ లో నైస్ గా పడ్డాడు !

మో : శ్రీరామ్ ! నువ్వు ఫోనుచెయ్యకుండానే నీ యింటి చుట్టూ పోలీసులు కాపలా కూర్చున్నారు ! అతను నీ ట్రేప్ లో నైస్ గా పడ్డాడా ? అతనినెవరనుకున్నావ్ ? పోలీసు ఆఫీసర్ని దొంగనుకుని గదిలోపెట్టి బంధించావా ? ఏగదిలో బంధించావో పద ! తాళంతియ్యి ! (రివాల్యూ చూపిస్తూ) ఊ ! పద ! నెనక్కి తిరుగు ! మేడమీదకు పద ! డోన్ టి లే ! (డాక్టర్ని ఒక్కొక్కడుగు మేడమీదకు తరుము తాడు. ఒకక్షణంలో ముగ్గురూ మేడ దిగిపోయారు.)

శ్రీ : నన్ను లాకప్ లో పెట్టి నైటు గౌనుతోడుక్కుని, క్రాపు చేసువుకుని పోలీసులకు ఫోన్ చేశావా? అసాధారణ ప్రజ్ఞా దురంధుడివి! ఇంకా ఎంతమందిని, వుక్కిరిబిక్కిరి చేస్తావ్? పద! పోలీసులు నీకోసం నెయిట్ చేస్తున్నారు.

డా : పోలీసుల పేరు చెబితే నేను హడలిపోతాననుకుంటున్నావా? నీ బెదిరింపులకు భయపడేవాణ్ణికాదు! నే నెవరో తెలుసా?

శ్రీ : తెలుసు! .. ఎబ్బుల్ కలాం హుస్సేన్ సాహెబ్ జీ! శేక్ వినాయక దౌలత్ రాం! ఫ్రాంక్ ఆంథోనీ! ఇంకెన్ని పేర్లున్నాయో కాని, ప్రస్తుతం తమకు డాక్టర్ శ్రీరామ్, యం. డి. వియన్నా!

డా : ఏమిటీ సహస్రనామపూజ? నీకేమైనా, మతిపోయిందా?

శ్రీ : నీ దృష్టికి మనుష్యులందరూ మతిపోయినట్టే కనిపిస్తారు! హైదరాబాద్, కలకత్తా, పూనా, పుదుచ్చేరీలలో విజయ యాత్ర అనలీలగా సాగించావు! ఇప్పుడీ చిన్న చిన్న పట్టణాలు మిగిలిపోయాయి! కదూ?

డా : ఇండియాలో నగరాల పేర్లు బై హార్డు చేసినట్టున్నావే! ఆ నగరా లెక్కడున్నాయో మేప్ పట్టుకొస్తాను చూపిస్తావా?

శ్రీ : అక్కడ నువ్వుచేసిన మాయలూ, మోసాలూ, ఇంకా రహస్యంగానే వున్నాయనుకుంటున్నావా? హైదరాబాదులో నువ్వు.....

డా : మీనింగ్ లెస్! ఏమిటా వాగుడు?

శ్రీ : సెంట్రల్ మినిస్టరు బ్రదరునని పెద్దపేటన్ మెన్టన్ చేసి

పెర్మిట్టూ, గ్రాంట్లూ, లైసెన్సులూ, ఉద్యోగాలూ,
స్కాలర్ షిప్ లూ, ప్రభుత్వమంతానీ చేతు
ల్లోనేవున్నట్లు, వాటిని పంచిపెడతానని, హైదరా
బాదులో ఒక నెలుగు నెలిగావు ! బొంబాయిలో సేన్
డాలత్ రామ్ మెక్లార్డ్ లిమిటెడ్ కంపెనీ అనేబోర్డు
తగిలిగించి, ఇంటర్ నేషనల్ రెప్యూటేషన్ వుందని, షేర్లమ్మి,
ఎగదన్నో బోల్తా కొట్టించావు ! పుదుచ్చేరిలో ఫ్రాంక్
ఆంథోనీగా, పారిస్ లిక్కర్, ఫ్రెంచి గోల్డూ, స్మగుల్
చేసి, యిండియన్ ఏరియాలో బిజినెస్ రిలేషన్సు పెట్టు
కున్నావు ! అక్కడ దేశభక్తుడిలా పోజుపెట్టి, నిజంగా
దేశంకోసం పాటుపడే వాళ్లలో సైతం చలామణీ
అయ్యావు ! నీకూ, నీ స్మగిలింగ్ పార్ట్నర్స్ కీ పంప
కాల్లో పడక ఒళ్లు హూనమయితే, గాయాల్లో హాస్పటలు
చేరావు ! డాక్టర్లనీ, దేశభక్తుణ్ణనీ, అమాయకురాలు,
ఛాయాదేవిని మోసం చేశావ్ !

డా : మోసం మోసం అంటున్నావ్ ! నే నెవర్నీ మోసగించ
లేదు ! నన్నెవరనుకుని పొరబడుతున్నావో ఏమో !

శ్రీ : నిన్ను నాకు బాగా తెలుసును ! ఎన్ని అవతారాలు
ఎత్తినా, మనిషి ఒక్కడే !

డా : ఇంతకీ తమరెవరు ?

శ్రీ : ప్రభుత్వోద్యోగిని !

డా : ఓహో ! చిత్రగుప్తుడివా ?

(శ్రీ) : చిత్రగుప్తుడి చిత్తా, టైట్ గావుంది !

డా : నీ చిత్తాలో ఒకర్ని బదులు యింకొకర్ని జమచేసి వుంటావ్ ! నా పేరు ఖచ్చరాసుకో ! యూ ఆర్ మిస్టేకెస్ !

(శ్రీ) : నో, నో, నో ! మేం పోలీసు అధికారులం ! పొరబడం !

డా : మహా మహా, యమకింకరులే, ఒకణ్ణి పట్టుకోబోయి, ఇంకొకణ్ణి పట్టుకుపోతారు ! ఆఫీసర్ ల మీ రనగా ఎంత, కేవలం పోలీసులు !

(శ్రీ) : మినిష్టరు మిత్రుణ్ణి ప్రకాశరావు దగ్గర పుచ్చుకున్న పదివేలూ, నీ నేరాన్ని రుజువుచేయడానికి చాలుననుకుంటాను !

[అంటూ చప్పట్లు కొడతాడు. ప్రవేశం : ప్రకాశరావు]

ప్ర : సమస్తే డాక్టర్ సాబ్ !

డా : దయచేయండి! దయచేయండి! మీ పర్మిటు సంపాదించడం కోసం మీరు నన్నే పట్టుకోవాలా? ఎంతమంది గొప్ప వాళ్లులేరు?

(శ్రీ) : హూ! లోకంలో, ఎవరి కళ్ళుకప్పినా, న్యాయశాస్త్రం కళ్లు కప్పలేవు! పద! అక్కడే నీ నేరం రుజువౌతుంది!

డా : న్యాయం, శాస్త్రం, నేరం, ఋజువు! ఎవరు నేరం చేస్తున్నారు? ఏ న్యాయం ఋజువు చేస్తోంది? న్యాయ శాస్త్రంలో నిజంగా న్యాయమేవుంటే సమాజంలో యింతమంది పెద్దమనుష్యులుండగా వీళ్ళను వదలిపెట్టి నన్ను శిక్షిస్తుందా?

(శ్రీ) : సమాజంలో నీలాంటి వాళ్లెందరో మహానుభావులు !
నిన్న ఒకడు ... ఇవాళ నువ్వు ... రేపు మరొకడు ...
ఎప్పుడో ఒకప్పుడు, ఎవరికో ఒకరికి, సమాధానం చెప్ప
కోక తప్పదు !

డా : ఈ నెత్రిమొత్తరి వేదాంతాలు, నాదగ్గర చెప్పకు ! నే
నెవరికీ సమాధానం చెప్పకో నక్కరలేదు ! వాళ్లే నాకు
సమాధానం చెప్పకోవాలి ! నడ్డిలకు నడ్డిలుపెంచి,
తాకట్టులు వాకట్టులుచేసి, నలుగురి ఆస్తులూ పడవేసు
కుని అంతస్తులు మీద అంతస్తులు కట్టి, కులుకుతూ
కూర్చున్నవాడు యీ సంఘానికి అయివేజు ! ఒకరి నోటి
ముందు అన్నం పడగొట్టి, జన్నాని కొకసారి పదిమంది
బికారులకింత కబళం పడేస్తే, వాడు నిరతాన్న ప్రదాత !
కనిపించినవాణ్ణి ఆర్పి, అందరి కొంసలూ తీసి ఒక
దేవాలయం కట్టిస్తే, వాడు పరమ భాగవోత్తముడు !...
ఒకడు ఫ్యాక్టరీ మీద ఫ్యాక్టరీ కట్టి, ఇతరుల జీవితాలను
రూపాయలుగా మార్చి, వాటిని ఖంగీమని మోగిస్తూ
కూర్చుంటే ఆ మోతకు. నీ న్యాయ శాస్త్రం
చెవులు గింగురు మంటాయ్ ! అతని కరెన్సీ తళిత
ళలకి దానికళ్లు రెండూ చెదిరిపోతాయ్ ! కాటన్
మార్కెట్టులో ఒక రోజుకో కొన్ని లక్షలు కొట్టేసి
నామాన్యుల జీవితంతో జూదమాడే బ్యాంకర్లు ఈ
సంఘానికి పిల్లర్స్ ! వాళ్ళను నీ“లా” పుస్తకాలు తమ
రెక్కల కిందకు తెచ్చుకుని ప్రొటెక్ట్ చేస్తాయి ! దొంగ
నోళ్లు అచ్చువేయించి వాటిని చలామణిచేసి పట్టుబడ

కుండా సముద్రంలో మిషను పా రేసి బ్యూక్ కార్లో గుమ్ము
 రేపుకుంటూ తిరిగే కుబేరులు, ఈ సమాజానికి ఇల
 వేల్పులు!... ఈ పెద్దనున్నులు చేసింది పబ్లిక్ ఛీటింగ్
 కాదు! వీలెక్కడికెళ్ళినా పబ్లిక్ ఫంక్షన్స్! ఏంచేసినా
 అది దేశసేన! వీళ్ళని గురించి ఏంచెప్పినా నీ'లా'కి
 బ్రహ్మచేముడు! వాళ్ళు చేసేపనులు దానికి చూపించా
 లంటే అది కళ్ళులేని కబోది! దొరికినవాడు దొంగ;
 దొరకనివాడు దొర! ఎవరుదొంగలో, ఎవరుదొరలో,
 నేనే అడుగుతాను! పద, మిస్టర్ శ్రీనివాసరావ్! పద!
 నేనే వస్తాను!

(శ్రీ): పదిమందిని హత్యచేసిన హంతకుడు సైతం తనకు
 ఉరిశిక్ష విధించిన జడ్జిని “నువ్వు నా కురిశిక్ష వేసి ప్రాణాలు
 తీస్తున్నావ్, నన్ను హత్యచేస్తున్న నువ్వుమాత్రం హంత
 కుడివికావా?” అని ప్రశ్నిస్తాడు! సమాజాన్ని నువ్వు
 అలాగే అడుగుతున్నావు మిస్టర్ శ్రీరామ్!

[లోపల బీరువా చప్పుడు; “అమ్మగారూ! అమ్మగారూ.....
 విషం; విషం!” అనే జాన్ అరుపులూ వినిపిస్తాయి.]

మో: జ్యోతీ!...జ్యోతీ!...విషం! (లోపలకు పరుగెత్తుతాడు)

(శ్రీ): మోహన్!...మోహన్! (తానూ వెదుతూ డగా జాన్
 విషం సీసా పట్టుకొని ఒక ప్రక్కనుంచి వస్తాడు. మరోప్రక్క
 నుంచి మోహన్, జ్యోతీ వస్తారు.)

మో: ఏమిటి, జ్యోతీ యిది? ఎందుకు నీకీ నిరాశ?

(శ్రీ): జీవితంలో ఎన్ని ఒడుదుడుకులు వచ్చినా భరించాలి
 కాని, ఆత్మహత్య చేసుకుంటారటమ్మా!

జా : అమ్మగారలాగే కూచుని, కూచుని ఏదో అనుకుంటూ ఒక్కసారి గబుక్కున బీరువాదగ్గిరకు వెళ్ళారు ! ఎంత పెనుగులాడినా, ఎంతకూ సీసా, నా చేతికి దొరకలేదు !

[విషపుసీసా ద్రావరమీద పెడతాడు.]

మో : నన్ను మన్నించు, జ్యోతీ ! పవిత్రమైన నీ హృదయాన్ని అర్థంచేసుకోలేకపోయాను ! నా నట్టింట వెలిగే జ్యోతిని నిలుపులోలేకపోయాను ! నా జీవితాన్ని నేనే చిమ్మచీకటి చేసుకున్నాను !... మళ్ళీ నా హృదయ ప్రాంగణంలో జ్యోతులు వెలిగించి, నా జీవితాన్ని పునీతం చేయి !

జ్యో : నేను, సతీతను ! అపవిత్రమైన నా పాదం, ఎక్కడ మోపినా, అది కళంకిత మౌతుంది !

మో : కాదు, జ్యోతీ ! పునీతమౌతుంది ! పగతో, కుట్రతో, ఈర్ష్యతో, ద్వేషంతో వెర్రితలలువేసి, కొద్దిమందిగల ఏ కూటమి మనల్ని వేరుచేసిందో, దాన్ని బహిష్కరిద్దాం !

జ్యో : ఇప్పుడు నిజంగానే, నన్ను సమాజం బహిష్కరిస్తుంది ! నాకు ఆశ్రయమిచ్చి, మీరు సమాజానికి...

మో : ఏ సమాజం నిన్ను బహిష్కరిస్తుంది ? జీవితంలో అనేక పరిస్థితులవలన, పతనమౌతున్న వ్యక్తులు ఎప్పుడూ అలాగే పడివుండాలని ఏ సమాజం శాసిస్తుంది ? వాళ్లు మానవులుగా ప్రశాంతంగా జీవించడానికి హక్కులేదని

ఏ సమాజం నిర్దేశిస్తుంది? అలాంటి సమాజాన్ని కాదని ప్రతిఘటించే హక్కు నాకూవుంది!

[జ్యోతి మానంగా తల వంచుకుంటుంది. పంజరంలోని చిలుక 'అత్తగారొచ్చారు పీట వెయ్యి! పెళ్లి వానొచ్చారు విడిదియ్యి' అంటుంది.]

డా : మిస్టర్, శ్రీనివాసరావు, పద! పోలీసులు, మనకోసం వెయిట్ చేస్తున్నారేమో! పద! (అంటూ ద్రామిడు మీద శున్న సీసా తీసి, విషం గుటుక్కున మ్రింగుతాడు.)

జా : (డాక్టరు విషం త్రాగడం గమనించి) విషం! విషం!

శ్రీ : ఈమాత్రందానికి ఎందుకిన్ని శ్రమలు పడ్డావ్! మరణిస్తే మిగిలేది డబ్బుకాదు; మంచి చెడ్డలు!

డా : (నవ్వి) ఆ మాటలు నా కెందుకు చెబుతావ్? ఈ వేదాంతమంతా తెలిసి ఇంకా కోటికి పడగలెత్తుతున్న కుబేరులకు చెప్ప! (కుర్చీలో కూలబడిపోయి, ద్రామిడుమీదకు వారిగిపోతాడు.)

మో : అది కాలం చెబుతుంది!

డా : జాన్! జాన్!... (తనచేతి గడియారాన్ని చూస్తూ, చూపిస్తూ) హు!... ఇదొక్కటే నాకు మిగిలింది;... ఇదిగో! తీసుకో ఈ రిస్టువాచీ... కాలం చెబుతుంది!

తె ర

*

నేపథ్యగీతం *

పంజరమున నున్న పక్షికి
ప్రాణమున్నను ఏమి లాభం ?
పంజరమున నున్న ప్రాణికి
ఎన్నివున్నను లేదు సౌఖ్యం !

జట్టుకట్టుకు చెట్టు చెట్టుకు
ఏటి చల్లని నీటి గాలుల
నింగి నడుమను నీడ పరుచుకు
నీలి మబ్బుల పడన మీదను
గాసలాడుతు పాట పాడుతు
గారు గారుల పోవు పిట్టల
పంజరమున పట్టివుంచిన
ప్రాణమున్నను ఏమి సౌఖ్యం ?

మనిషి పుట్టుక గొప్ప మరిచి
బతుకుతీపిని చేదుచేసి
అన్ని యిచ్చిన అమృత మిచ్చిన
అంతకన్నను లేదు నరకం !

* నాటక ప్రదర్శనానికి ముందు; లేదా ఛాయాపాత్రను, ఔచిత్యం
గలవనించి కొన్ని సన్నివేశాలలో ఈ నేపథ్యగీతాన్ని ప్రయోక్తలు
ఉపయోగించుకోవచ్చును.

భావమును బంధముల కట్టకు
 బందిఖానా అగును బతుకు !
 బతుకుతీసిని చేదుచేయకు
 బతుకు మంచికి దారినెదకుము !

మతిని గొలుసుల పట్టి వుంచక
 మంచితనమున మనసు వొంచుము !
 మదిని యింపుగ రాగమలరగ
 మితిని ఎరిగీ మతిని మీటుము !



102



గ్రంథ కర్త

కథకుడు, కవీ, నాటక రచయిత. జననం 1923. జన్మస్థానం కాకినాడ తాలూకా పండుూరు. పట్టభద్రులు. కడలూరులో ఏడాదికిపైగా కారాగారవాసం. 'విశాలాంధ్ర' దినపత్రిక సబ్ ఎడిటరుగా పనిచేశారు. 'పంజరం' రచనకు ఆంధ్ర నాటక కళాపరిషత్తువారు జహుమతి యిచ్చారు.

వీరి యితర రచనలు : ఆకాశ దీపాలు (కథలు); అవసరాల కథలు (కథలు); మహాకవి గురజాడ రచనలు (వ్యాసచంద్రిక, దైరీలు, మాటా : మంతి : అవీ : ఇవీ.) సంకలనం.



మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపర్చిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA121B200
పుస్తకం పేరు	పరిష్కార
తారీఖు	28/10/24
ముందు అర్హ	YES
వెనుక అర్హ	YES
మొత్తం పేజీలు	121
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	117, CI
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	MUNISHA
పేజీలు విడదీసినది	MUNISHA
స్కాన్ చేసినది	DAVEED
పరీక్ష చేసినది	
పేజీలు సరిచూసినది	
లైండ్రింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	GOOD